

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 329 • CENA 41,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nem. 3,00 DM / 1,55 €

Švajcarska 2,60 CHF

A 19,00 ATS / 1,38 €

BIH 1,50 KM

R. Srpska 1,50 KM

Makedonija 45,00 DEN

CG 1,30 DEM / 0,67 €

Slovenija 250 SIT

5. novembar 2001.

VELIKA ZAVERA

★ DOK HOLIDEJ ★

329

Frenk Larami

VELIKA ZAVERA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 329

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINCIC

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE SILENT MAN

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 25. X 2001.

Tržište: 5. XI 2001.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DOO DNEVNIK-ŠTAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINCIC. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE SILENT MAN

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Berni Džip dojahao je do kolibe i kliznuvši iz sedla, vezao konja i ušao u kolibu gde su tri čoveka surovog izgleda igrali poker za stolom od grubo tesnih dasaka.

– Gde je Ormsbi? – upita Džip.

– Video sam ga kad je odjahao u pravcu doline – odgovorio je kartaroš suvog, koščatog lica, gurnuvši srebrni dolar u sredinu stola.

– Zašto neko od vas ne pazi na njega? – raspitivao se Džip.

– A zašto bismo pazili? – upita drugi za stolom, grmalj, kao odvaljen od stene i priglupog lica.

– Zato što je nov, Hesete, eto zašto. Sve dok se ne iskaže u akciji, ne može se znati koliko je neki novajlija dobar i zato ga treba posmatrati.

– Nismo mi dadilje za bebe – javi se opet suvonjavi.

Džipovo lice se namršti:

– Vi ste ono što vam ja kažem da budete, Dikone.

Dikon Berns šmrknu i nemoćno raširi ruke. Ustao je i spustio karte na sto. – Hoćeš li da odem i pogledam šta radi?

– Malo je kasno za to – progundā Džip – ali svejedno. Ipak, pođi i pogledaj.

Njegove reči kao da je potvrdio revolverski pucanj, za kojim je odmah sledio i drugi, a zatim još jedan.

– Hajdemo svi da pogledamo – reče Džip.

Ljudi za stolom ustadoše i pođoše iz kolibe. Heset krenu prema svom konju.

– Ostavi ga – reče mu Džip. – Ići ćemo peške. Ne bih želeo da zna da dolazimo.

Rub plitke doline bio je udaljen od kolibe nekih četiri stotine metara. Hodali su brzo, a Džip je neprestano ubrzavao hod. Kada su stigli do ruba doline zastali su i zagledali se u prizor pred sobom.

Greg Ormsbi je revolverom ciljao jednu praznu konzervu, postavljenu na vrh omanje stene. Revolver u njegovoj ruci se trže unazad i metak se odbi od stene stopu niže od prazne konzerve.

Džip se ironično osmehnu: – Veličanstven hitac! – Onda veštīm pokretom izvuče svoj revolver i nanišani. Revolver poskoči, pucanj grmnu i konzerva odlete s vrha stene. Greg Ormsbi se naglo okrenu s izrazom iznenađenja na licu. Džip dunu dim iz cevi svog kolta i vrati ga u futrolu. – Eto kako to treba raditi! – doviknuo je.

Greg Orsbi se pribrao i čestitao mu, dodirnuvši prstom obod šešira. Onda vrati svoj revolver u futrolu i pođe ka mestu gde je stajao vezan njegov konj. Pojahavši ga, poterao ga je prema

njima. Četvorica bandita dočekaše ga podsmešljivo kriveći usta.

– Koliko vidim, nisi baš vičan s revolverom – reče Džip.

Greg sleže ramenima.

– Do sada nisam imao potrebe da koristim nešto drugo sem lovačke puške.

– Kada je tako, onda nećemo moći da te iskoristimo za nešto bolje sem za sporedne poslove. Dok ne naučiš da revolverom pogodiš ono što naumiš bićeš samo čuvar konja. – Na usnama mu je zaigrao izveštačen osmeh: – A kakav si s puškom? Jesi li ikad ubio nekog čoveka?

– Pa... u stvari, nisam. Nisam imao ni prilike ni potrebe.

– Tako kako gađaš pre ćeš pogoditi sebe nego drugog – primeti Frenk Mudi na čijem su se surovom licu isticala crvene, smežurane kese ispod očiju.

Ostali se nasmejaše na njegovu primedbu. Elroj Heset je smatrao da je ta primedba toliko duhovita da nije prestao da se smeje sve dok ga vođa bande nije prekinuo.

– Hajdemo nazad do kolibe – rekao je Džip. – Treba da smislimo kako ćemo dići dolare iz jedne male slatke banke.

*

Berni Džip odgurnu karte na jednu stranu stola i položi na njega komad papira. Loše zašiljenom olovkom na njemu su bile ucrtane ulice i sve glavne zgrade u Kenšou, malom stočarskom gradu u srcu Kanzasa. Koliba u kojoj su se petorica bandita nadvijali nad

stolom nalazila se u pustari Tabasa, četrdesetak milja dalje.

– Ovo je glavna ulica – reče Džip, povlačeći debelim prstom duž papira. – Konje ćemo ostaviti ovde – dodao je, upirući prst u jednu tačku. – To je pored saluna „Bela sova“. Čuvaće ih Ormsbi. – Rekavši to, okrenuo se Gregu: – Čim nas budeš video ili čuješ pucnje, odvezaćeš konje i pripremićeš ih za nas, da odmah pojašimo čim stignemo. Pokazao si nam da si slab strelac i da se ne možemo pouzdati u tvoj pištolj, ali ako se pojavi čuvar reda, ili neki hrabriji građanin pripuca, moraš potegnuti tvoju pucaljku kao i svi mi ostali. Jesi li čuo?

Greg potvrdno klimnu glavom.

– Razumeo sam vas.

– Dobro. Idi sada i postaraj se za konje. Hoću da budu dobro nahranjeni i istimareni.

– Kako je uopšte došlo do toga da ga primiš u družinu? – upita Dikon Berns Džipa kada je Greg izišao.

– Jahao sam neko vreme s njegovim bratom Džimom – odgovori Džip. – Bio je ubijen od pratioca diližanse kada smo pokušali pljačku kod Plejt Krosinga. Bio je jedan od najboljih ljudi koje sam ikada imao pored sebe. To je bilo u ono vreme kada sam jahao s braćom Belson. Sjajna vremena... takva se više neće ponoviti.

– I braća Belson su bili jako dobri saradnici – potvrdi Frenk Mudi. – Henk Belson je imao na duši najmanje petnaestak glava.

– Da, bili smo čvrsta, sposobna družina – složi se Džip. – Na nesreću, svi su sem mene zaglavili u pokušaju pljačke te diližanse kod Krosinga

Namestili su nam jednostavnu, glupu zasedu, u koju smo upali kao pravi početnici. U diližansi su, naime, bila smeštena četiri policajca sa skraćenim dvocevkama.

– Kako to da i ti nisi stradao? – upita Dikon Berns.

Džipovo lice se smrači i on sumnjičavo zažmiri očima. Ali samo na trenutak. Odmah zatim slegnuo je ramenima i ravnodušno odgovorio:

– Verovatno je bila čista sreća. Ja sam se nalazio u zasedi s puškom iza jedne stene. Skinuo sam pratioca diližanse i jednog od policajaca u kolima, ali sam odmah zatim morao da zbrišem kako me ne bi prikležtili. Bilo je pakleno vruće.

– Samo si se, dakle, ti izvukao – primeti Heset.

– Da, samo ja. I to je razlog što ste vas trojica sada u ovoj družini. Da nije bilo te zlosrećne zasede vi biste još uvek skitali po kraju skupljajući sitniš od kojekakvih nesrećnika, umesto što ste upali u najslavniju družinu za koju je ova pokrajina ikada čula.

Dikon Berns protegli svoje dugačko, mršavo telo i počeo se po glavi, zavladaći prste ispod crnog šešira s krutim obodom. – Ništa ne znam o toj čuvenoj i uspešnoj družini – rekao je. – Do sada smo izveli samo dva poduhvata, a u drugom smo izgubili Garta Nimoa. To nije baš neki veliki uspeh.

– A i ulov je u pitanju – pridruži se kritikama i Mudi. – Sve u svemu, digli smo četrdeset dve hiljade, a mogli smo podeliti među nama samo polovinu te sume. To za mene nije baš nešto veličanstveno.

Džipovo lice se ponovo uozbilji:

– Zar ću opet morati sve ispočetka da vam objašnjavam? Moramo da platimo veliki deo dobiti našem spoljnom saradniku. I to za planiranje posla, za brigu o tome da se na licu mesta nekim slučajem ne nađe šerif, da novac u pravom trenutku bude tamo gde ga očekujemo i za još mnogo drugih važnih detalja. Bez te spoljne pomoći ne bismo imali nikakve šanse da izvedemo te poduhvate, naročito s obzirom na to kako čuvara reda u poslednje vreme ima sve više.

Heset pročisti grlo:

– Nisam hteo reći kako se mi žalimo na ovakav način rada i podele plena, gazda...

– A šta si hteo? – upita Dižp.

– Nešto me kopka... Još nam nisi rekao ko je taj tvoj spoljni saradnik.

– Nisam i neću vam reći. Tako mora biti.

– Ne vidim zašto...

– Zato što ste celog vašeg glupavog života bili vašljivi nevaljalci. – Džip povuče opasač s revolverom više uz bedro.

– Reći ću vam samo još jednom nešto o tome i posle toga da me više niste pitati! Taj spoljni čovek, koji nam je toliko koristan, je jedna ličnost veoma poštovana u celoj pokrajini. U njega ne sumnja niko, a najmanje čuvari reda i zakona. Ako on dođe u jednu banku i kaže da bi hteo da uloži nešto novca, ali da ga neće uložiti ukoliko nije siguran da u banci imaju solidan sef i sve drugo obezbeđenje, direktor banke ili njegov najvažniji čovek odvešće ga u trezor i pokazati mu sve sem, naravno, kombinacije za otvaranje sefa. To je, dakle, čovek koji se slobodno kreće,

razgovara sa šerifom i procenjuje koje je najbolje vreme da obavimo posao i kada je rizik najmanji. Šta kažete, na primer, za onu banku u Markhemu? Kada smo pošli iz banke s novcem, blagajnik je pripucao za nama i počeo da viče i diže uzbunu. Svi u gradu su čuli viku i pucnjavu, ali mi smo glatko prošli pored šerifske kancelarije kao da idemo u šetnju. Zašto? Zato što u šerifskoj kancelariji nije bilo nikoga. A nije bilo nikoga jer je naš spoljni saradnik udesio da šerif i njegov zamenik budu na nekom drugom mestu. A da su bili tamo, pohvatali bi nas kao leptire. Ako takva pomoć ne zaslužuje veliki udeo u plenu, onda ne znam šta za služuje.

Dikon Berns primeti:

– Taj tvoj spoljni saradnik nije ti mnogo pomogao kad ste upali u zasedu kod Plejt Krosinga. Sam si rekao da si se izvukao odande zahvaljujući svojoj sreći, a ne njemu, jer su ostali zaglavili.

– E, pa u svakom poduhvatu postoji bar mali procenat nepredviđenog – odgovori Džip. – Što se tiče Plejt Krosinga, izgleda da su u Vels Fargou namirisali da može doći do prepada pa su diližansu nakrcali federalnim šerifima. Učinili su to u poslednji čas, pa moj spoljni saradnik, iako je za to saznao, nije stigao da me o tome obavesti. Malo je verovatno da će se tako nešto ponoviti, pa nema smisla brinuti o tome.

– U našem poslu moramo brinuti o svemu i pomišljati na svaku moguću opasnost – reče Mudi, lica sumornijeg nego ikada. – Jedna greška i čoveku ode glava.

– Zato i jeste moj spoljni saradnik toliko važan – naglasi Džip. Razvukao je lice u ohrabrujući osmeh: – Ne lupajte glavu onim o čemu drugi misle. Bolje uživajte u činjenici da sve teče kao po loju. Sad mi pade na um da otvorim svoje zalihe pića. Imaćete priliku da probate najbolji brendi koji je ikada dopremljen u ovu pokrajinu. Ali nećemo preterivati u piću! To će pričekati dok ne ispraznimo banku u Kenšou. Onda ćemo prirediti pravo slavlje.

*

Dalton T. Pribodi mrmljao je nešto sebi u bradu dok se gegao prema „Banci udruženja stočara“. Bilo je blistavo sunčano nedeljno jutro. Osam časova i dvadeset minuta. Svake nedelje u to vreme Pibodi bi bio duboko zavaljen u stolicu za ljuľanje na verandi svoje kuće i ostao bi u tom položaju prijatne dokolice bar do podneva. Ali ovog izuzetnog nedelnog jutra, tačno u osam časova, na ulaznim vratima njegove kuće začulo se glasno, odlučno kucanje. U prvi mah hteo je da se napravi kao da ga nije čuo, ali je čovek s druge strane vrata bio čvrsto rešen da tog jutra ne dopusti direktoru banke da odrema svoju uobičajenu prepodnevnu turu. I tako je Pibodi otišao do ulaznih vrata i saznao da je mir njegovog nedelnog jutra poremetio Roling Anderson, činovnik telegrafskog ureda. A i sam Roling bio je probuđen iz sna kloparanjem telegrafskog tastera, pa je, onako bunovan, primio hitnu poruku centrale „Banke udruženja stočara“ u Opeki. Poruka je glasila:

„Pripremite hitnu isporuku u zlatu i novčanicama u vrednosti od pedeset hiljada dolara. Potpis: P. P. Ratigen.“

P. P. Ratigen bio je predsednik dvanaest ograna i filijala „Banke udruženja stočara“. Kada bi on naredio nekom direktoru ili činovniku da skoči, tada bi ovaj to bez oklevanja i učinio. Čak i debeljuškasti Dalton T. Pibodi.

Uzdahnuvši duboko, Pibodi iz džepa izvadi ključeve i pope se uz drvene stepenice, koje su vodile do trema banke. Na gvozdenoj rešetki, koja je pokrivala ulazna vrata, bila su tri specijalna katanca. Pibodi ih sva tri otključa, izvadi ih iz njihovih ležišta i stavi privremeno u džep, a onda skinu gvozdenu rešetku iz okvira i prisloni je na zid. Vrata su bila osigurana dvema bravama. Ona su sledila unutrašnja vrata od čelične mreže, takođe s dve brave. Činilo se da je banka apsolutno bezbedna od upada provalnika, jer su i s unutrašnje strane prozora postojale čvrste gvozdene rešetke.

Pibodi otvori vrata od čelične žice i već je hteo da uđe u banku, kada iza sebe začu tihi šum. Okrenu se kao ošitnut munjom i...

Našao se pred tamnim otvorom cevi uperenog kolta teškog kalibra. A iza kolta smeškalo se lice Bernija Džipa, a iza njega su stajali Elroj Heset, Frenk Mudi i Dikon Berns. Ta trojica nisu imala revolvere u rukama. Oni su samo zaklanjali Džipa i njegov upereni kolt od pogleda nekog slučajnog prolaznika. Ali čak ni to nije bilo potrebno, jer tog sanjivog nedeljnog jutra na ulici nije bilo nikoga. Sva četvorica imali su na sebi dugačke sive ogrtače, koji su ih štitili od prašine.

– Ulazi, debeljko – reče Džip. Frenk Mudi se osmehnu, setivši se da ni Džipov trbuh nije manji.

– Ovo je... ovo je najdrskiji bezobrazluk! – protestovao je Pibodi.

– Brzo – naredi Džip, zapevši palcem obarač.

To je na Pibodija delovalo kao ubod noža u trbuh. Progutaو je vazduh, pa klimnuo pokorno ćelavom glavom, a zatim ušao u banku, praćen u stopu Bernijem Džipom.

– Sve je čisto – obavesti vođu Dikon Berns, pošto je osmotrio ulicu. Heset i Mudi uđoše takođe u banku, a ovaj poslednji zatvori ulazna vrata za sobom. Dikon Berns siđe s trotoara i izigravajući dokonog šetača pođe niz ulicu, dok je Greg Ormsbi stajao s pet spremnih konja u blizini, sedeći u senci jedne nastrešnice i pušeći. Berns je posle nekoliko koraka zastao i naslonio se na privezište za konja, izvadio duvankesu i počeo da zavija cigaretu.

Ovo je trebalo, po svemu sudeći, da bude lak poduhvat. Ceo posao trebalo je da traje samo nekoliko minuta, a zatim su pljačkaši nameravali da bez žurbe izjašu iz grada.

Debeli direktor banke izneće im iz trezora zlato i novčanice. Dok Džip i Mudi budu trpali plen u spremljene torbe, Elroj Heset će se postarati da ih bankar dalje ne ometa. Začepiće mu usta da ne može da viče i dobro će ga svezati, tako da ničim ne ometa njihovo bekstvo. Džip će u međuvremenu prići prozoru. Ako u blizini ne bude nikoga, Berns će kao običan dokoličar biti naslonjen na privezište i pušiće kao da ne zna šta će od dosade. Ako pak bude primetio nekoga, levu ruku će

držati na pojasu s revolverom. Kada bude ugledao trojicu svojih ortaka da izlaze iz banke, daće pokretom glave znak Gregu Ormsbiju, koji će onda odvezati sve konje. Istovremeno Ormsbi će motriti na svoju stranu ulice. Njegova leva ruka na opasaču s revolverom biće signal da je s te strane neko na vidiku.

Dva minuta su prošla i Džipovo lice se pojavilo na prozoru. Berns je pogledao Ormsbija. Sve je bilo čisto. On se spokojno nasloni na privezište.

Ulazna vrata banke su se otvorila i Hese i Mudi iziđoše na trotoar. Plen su skrivali pod širokim ogrtačima. Za njima iziđe i Berni Džip.

Tada je Berns ugledao nekog čoveka koji se pojavio pedesetak metara od njih. Rano jutarnje sunce blesnulo je na metalnoj zvezdi, prikačenoj za kaput tog čoveka. Berns pođe pored privezišta i posle nekoliko koraka skrene u sporednu ulicu.

Šerif Bil Tomson nije bio ni iznenađen ni preplašen kada je ugledao tri čoveka, koji su mu se približavali iz pravca banke. Sunce mu je sijalo u oči i to ga je sprečavalo da ih jasno vidi. No, i ako bi ih video, to mu ništa ne bi značilo jer je od te trojice samo Berni Džip bio učenjen, a on je išao iza dvojice svojih pomagača, tako da mu Tomson nije mogao videti lice. Uopšte uzev, šerif nije imao razloga da nešto sumnja. On čak nije ni primetio Dikona Bernsa, ali je zapazio jednog mlađeg čoveka, koji je stajao pored privezišta, držeći za uzde pet konja. Tomson pomisli da verovatno čeka neke svoje prijatelje.

Čuvar reda bio je na svom uobičajenom putu ka salunu „Crveni pas“, koji se otvarao ujutru odmah posle sedam. Tamo je nameravao da doručkuje svoj uobičajeni pečeni odrezak s jajima, a dok ga čeka popije i šolju kafe. Nedeļjom je obično doručkovao nešto kasnije, oko deset, ali iz nekog razloga toga jutra ustao je ranije.

Videvši da Dikon Berns, zaklonjen iza ugla, vadi revolver iz futrole, Greg Ormsbi kratko udahnu kao da gubi dah. Za nekoliko sekundi šerif će biti na meti Bernsu, rešenom da ga ukloni s puta.

- Hej, šerife – doviknu mu Greg. Tomson stade i okrete se.
- Molim? Šta želite, mladiću?
- Hteo bih nešto da vas pitam.

Rekavši to, Greg se uputi prema čuvaru reda. Nameravao je da mu bezazleno priđe i onda iznenada zada udarac u vrh brade. Šerif je bio stariji čovek i dobro odmeren udarac će ga oboriti s nogu, bio je siguran Greg. Kada to učini, uzeće šerifov revolver, a onda će svi pojahati konje i bezbedno izići iz grada.

Ali ni Dikon Berns nije odustajao od svoje namere. Zakoračio je iz sporedne ulice s uperenim revolverom u ruci.

- Daj konje! – povika Džip.

Greg za trenutak zastade u mestu kao ukopan, a onda se hitro okrete i potrča prema konjima.

Pre nego što su petorica bandita pojahala, nekoliko građana pojavi se na ulici.

- Ubili su šerifa! – povika neko.

Džip je već bio u sedlu i, potegnuvši revolver, ispali dva hica u pravcu onog koji je viknuo. Svi sem Grega potegnu-

še zatim oružje i pripucaše na sve što se kreće. S drugog kraja ulice grmnu puška i tane prosvira pored Džipove glave.

– Bežimo odavde! – povika Džip.

Ostali ga poslušашe i kao da su im svi đavoli za petama izjuriše iz grada. Trojica građana ispratiše ih kišom revolverskih kuršuma.

*

Berni Džip zateže vođice i njegov mrkov naglo uspori, dižući pod kopitama oblake prašine. I četvorica iza njega naglo zaustaviše konje. Džip okrenu svoga konja prema njima. Njegove sitne tamne oči kao dva koplja zariše se u lice Grega Ormsbija.

– Šta je, dođavola, trebalo da znači tvoje ponašanje? – upita ga. – Zašto si pošao prema onom policajcu?

– Računao sam da ga mogu srediti bez pucanja – objasni Greg.

– Upozorio je šerifa – reče Dikon Berns optužujućim tonom.

– Da, to je učinio – branio se odlučno Greg.

– Rekao si „ne pucaj“, zar ne? – brecnuo se na njega Berns.

– Nije bilo neophodno da upotrebimo oružje. Mogli smo ga srediti na drugi način.

Berns pogleda Džipa.

– Ovo mi se nimalo ne sviđa, Berni. U ovom momku ima nečeg što se ne uklapa u moju predstavu o pouzdanom čoveku.

– I ja mislim tako – pridruži mu se Heset. – Čuj, gazda, jesi li siguran da je on brat Džimija Ormsbija?

– U to nema nikakve sumnje – odgovori Džip, ne skidajući pogled s Gregovog lica. – Džimi mi je mnogo puta pričao o njemu. Rekao je da im je otac obojici dao po jedan železničarski džepni časovnik sa slikom njihove majke na unutrašnjoj strani poklopca. Kada je pre nekoliko dana dojahao, prvo što sam ga upitao bilo je o tom časovniku. On mi ga je pokazao. Bio je to apsolutno isti časovnik kao i Džimijev. Sem toga, on je pljunuti Džimi, kao da mu je blizanac.

– Možda – reče Dikon Berns. – Ali ako bi mene neko pitao za mišljenje, ja bih rekao da ga ne želim pored sebe. Jednostavno mu ne verujem.

– Ni ja – oglasi se Mudi.

Heset samo klimnu glavom.

Džip se ispravi u sedlu. – Dobro, da se objasnimo, Ormsbi – reče. – Ovo što si čuo ispada jednoglasno. Možda si Džimijev brat, ali u svakom slučaju nemaš njegov stil.

– Možda sam pogrešio, ali mislio sam da nije pametno pucanjem uzbuniti ceo grad – reče Greg.

– Uzbunio si građane već kad si rekao ono „ne pucaj“ – okomi se na njega Berns. – Po meni ti si bio samo zabrinut da onaj prokleti policajac ne bude ubijen i ništa drugo.

Džip je Grega posmatrao zamišljeno.

– Ima još jedna stvar u kojoj si podbacio. Kada su građani pripucali na nas ti nisi izvukao revolver i odgovorio na njihovu paljbu.

– Nije bilo potrebe za tim – branio se Greg. – Bili su suviše daleko da bi nas mogli pogoditi.

– Mi smo zato i pucali da bismo ih odbili što dalje – reče Džip. – O tome

smo se juče dogovorili: da ako zapad-nemo u nevolju svi zajedno ospemo pa-ljbu.

Greg oseti da ga obuzima nemir pod optužujućim pogledima četvorice ban-dita.

– Ja sam nov u ovom poslu – rekao je – i zato sam pogrešio. Zar niko od vas nikada nije načinio nijednu greš-ku?

– Ne takvu – Bernsov glas zvučao je preteći. – Nikada se ne sme napraviti greška zbog koje neko od partnera mo-že biti ubijen.

– Siđi s konja – obrati se Džip Orm-sbiju.

Greg obliznu usne:

– Zašto?

– Samo ti siđi.

Greg kliznu iz sedla. Osetio je kako mu kroz desnu šaku proleću trnci kao da ga ruka svrbi. Možda je mogao po-tegnuti revolver. Ako bi to učinio, če-tvorica bandita u sedlima pred njim koji su ga gledali s visine, bili bi izne-nađeni. Iznenadjeni zato što je gađanje u praznu konzervu, koje su oni posma-trali u uvali kraj njihovog skrovišta, bilo smišljena prevara.

Ali ako je mislio da ih iznenadi, tre-nutak za to bio je prošao. Berni Džip već je držao revolver u ruci. Izvukao ga je dok je Greg silazio s konja.

– Stani korak u stranu – naredi mu vođa bande.

Greg proguta pljuvačku i pogleda u crni otvor revolverске cevi, usmerene ka njemu.

– Kada čovek u nešto nije siguran – reče Džip lagano – postoji samo jedan način da tu sumnju otkloni.

U tom trenutku lice Elroja Heseta kao da se rasprsnulo u komade. Istog trenutka odjeknuo je rezak prasak vin-česterke.

– Tamo na prevoju! – kriknu Mudi, pokazujući rukom.

Gore, gde je pokazao, na sto pedeset metara od njih, pojavilo se šest konja-nika.

– Potera? – izlete Džipu spontano. – Mora da su krenuli nekom prečicom.

Greg Ormsbi nije više gubio ni tre-nutka. Bacio se na zemlju i počeo da se kotrlja. Učinio je to u pravi čas. Ber-ni Džip i Frenk Mudi pripucali su na njega i kuršumi su se zarili u tle tamo gde je Greg maločas stajao. On se dotle bacio u zaklon iza grupe niskih stena i priljubio se uz tle.

Odjeknulo je još nekoliko pušćanih hitaca, ali sada su trojica bandita već besno mamuzali konje i ovi su prosto leteli. Greg poteže svoj kolt, ali banditi su već bili van domašaja metka. On ustade, prateći ih pogledom, baš kad su se šestorica konjanika tutnjevci sju-rili s prevoja i opkolili ga.

– Pite, Vilsone – rekao je vođa potere – uhvatite ovoga!

Oslovljena dvojica zategoške vođice i uperiše revolvare u Grega. Jedan od njih je opalio i Greg ispusti revolver iz ruke i zatetura se. Konjanikov re-volver ponovo planu i tane prohuja po-red Gregove glave.

– Dosta! – dreknu drugi konjanik. Onaj koji je pucao očigledno nije hteo da ga posluša, već je digao cev da is-pravi grešku. Njegov partner natera ko-nja na njegovog. Hitac planu, ali metak othuja put neba.

– Rekao sam dosta, Pite!

Pit neodlučno zastade, a onda spusti ruku i vrati revolver u futrolu. Gregov spasilac tada natera svog konja između njega i Pita.

– Pođi tamo do tvog konja – naredi Vilson.

Greg poslušao.

– Penji se u sedlo.

Greg se pope. Vilson sjaha i sa zemlje uze Gregov revolver.

– Zašto, do vraga, gubimo vreme? – javi se Pit. – On je jedan od njih, a znaš da su ubili šerifa Tomsona.

– Sud i porota će odlučiti šta će biti s njim.

– To košta novca. Bolje da sada ubijemo pasjeg sina i kažemo kako je pokušao da potegne oružje.

– Samo probaj – zapreti Vilson Pitu – pa ćeš se naći meni na nišanu!

Pitu kao da se zavezao jezik. Poče da zamuckuje:

– Hej, dovraga, tako se ne razgovara, Sete. Taj tip je bandit, ubica.

– Sud i porota će odlučiti šta je on, a ne mi. Mi ćemo ga samo odvesti u grad.

*

Stotine ljudi stajali su na trotoarima Kenšoua kada su u taj grad ujahali: Greg Ormsbi između Pita Grejma i Seta Vilsona, kao stražara. Došli su laganim kasom do šerifске kancelarije i sjahali. Vrata kancelarije se otvoriše i na njima se ukaza mršav čovek kose boje peska. Bio je to šerifov zamenik Čarli Rajs.

– Uхватili smo jednoga – reče Vilson.

– Obesite pasjeg sina! – povika neko iz gomile.

Rajs prelete pogledom po grubim licima građana koji su u međuvremenu načinili polukrug oko zgrade. Ruka mu se lagano spustila na dršku nisko opasanog revolvera.

– Ovaj čovek je uhapšenik – opomenu Rajs građane.

– Oni su ubili šerifa Tomsona! – doviknu drugi građanin.

Set Vilson zakoračio je na trotoar i stao pored Rajs.

– Kao što sam već rekao Pitu, samo sud i porota odlučice šta će biti s uhapšenikom.

– A gde su ostali? – doviknu gnevni glas iz pozadine.

Sada se javio Pit Grejm:

– Presekli smo im pravac bekstva, jer smo išli prečicom kroz Đavolji prolaz. Zatekli smo ih kako odmaraju konje i odmah smo pripucali. Jedan je pao mrtav, a ostala trojica su pobjegli. Potera je pošla za njima. Ovaj čovek nije bio na konju i zato smo ga uhvatili.

– U tome ima nešto čudno – umeša se Vilson, češkajući se po bradi. – Kada smo naišli, jedan bandit držao je uperen revolver u njega.

– Ne znamo šta se među njima događalo, ali to nije ni važno – izjavi Pit.

– Jedno je sasvim sigurno – utvrdi Vilson. – Vođa bande je Berni Džip.

– Džip! – uzviknu Rajs. – Onda smo na tragu krupnoj ribi. Ti, polazi ovamo! – gurnuo je Grega ka otvorenim vratima kancelarije. – Ulazi!

Greg uđe, praćen Rajsom. Šerifov zamenik s treskom zalupi vrata za sobom.

– Stavi na sto sve što imaš od vrednosti – reče Rajs. – Kasnije ću napraviti popis i ti ćeš mi ga potpisati.

Greg isprazni džepove i sve što je u njima bilo stavi na sto.

– Kako se zoveš?

Greg mu bez razmišljanja reče ime i prezime. Šeriov zamenik mu postavi još nekoliko pitanja kako bi ispunio sve rubrike u protokolu.

– Uđi tamo, na ona vrata – reče mu zatim. Greg se pope uz tri stepenice i pođe hodnikom iz koga se s jedne strane ulazilo u tri ćelije. Sve tri su bile prazne.

– Možeš da biraš – osmehnu se Rajs.

Greg uđe u jednu od ćelija, Rajs zatvori vrata za njim i brava škljocnu.

– Rekao bih da si u velikoj nevolji, lupežu – reče Rajs. – Šerif Tomson je bio jedan od najomiljenijih ljudi u ovom kraju. Bio je čvrst, ispravan i pravedan. Svi su to znali i svi su ga voleli.

Greg samo klimnu glavom i spusti se na ležaj.

– Imaš samo jednu jedinu šansu da se spaseš – nastavi Rajs. – Priznaj sve što znaš o Džipovoj bandi i možda će ti sud dosuditi nešto manje od konopca. Ne mogu ništa da ti obećam ni u tom slučaju, ali postoji izvesna šansa.

– Neću reći nikome ništa sem glavnom federalnom šerifu u Grover Siti-ju – odgovori Greg.

Rajs zažmiri:

– Znači, ja ti nisam dovoljno kompetentan, pa tražiš nekog od gore?

– Hoću glavnog federalnog šerifa – bio je uporan Greg.

– Ti si neki šaljiv kućkin sin izgleda? Nećeš da razgovaraš ni s kim drugim nego s federalnim šerifom? Lepo, videćemo kako ćeš se držati kada začuješ kako stotinu ljudi pred zatvorom urla i traži da ti namaknu omču na

vrat. A to će se sigurno desiti. Ne sumnjam ni najmanje da ćeš na kraju zaigrati na konopcu.

Rekavši to, Rajs izađe iz zatvorskih prostorija. Zatekao je Pita Grejma kako stoji naslonjen na zid kancelarije i zavija cigaretu.

– Ti i Set Vilson ste vrlo dobro obavili svoju dužnost – reče Rajs. – Pitam se kako su prošli ostali iz potere.

– To je teško reći – Grejm prinese upaljeno palidrvce vrhu cigarete. – Bili smo vrlo blizu predela u kome vlada-ju banditi. Čuo sam da se priča kako tamo ima dosta komančerosa, koji su došli s juga. A znaš kakvi su oni. Ako samo nanjuše blizinu čuvara reda, prosto pomahnitaju, a da ne govorimo kako se ponašaju kada je u pitanju cela potera.

Rajs sede za pisaći sto.

– Voleo bih da sam bio ovde kada se sve odigralo. Moram ipak da ti odam priznanje što si tako brzo uspeo da kupiš poteru. Ali velika je šteta što niste uhvatili Bernija Džipa, nego ovu sitnu ribicu.

Grejm se odvoji od zida.

– Kakva je razlika u tome? – reče.

– Oni su svi isti, zar ne? Bez obzira ko je opalio hitac, svi su podjednako krivi za smrt šerifa Tomsona.

– Ne bih znao reći – odvrati zamišljeno Rajs.

– Kako to misliš?

– Pa znaš... kada sam se vratio u grad s ranča Boks Sedam i kada sam čuo šta se desilo, razgovarao sam s dvojicom koji su se tog kritičnog trenutka nalazili u Klonijevoj berbernici. Oni kažu da su čuli kako je čovek, koga imamo zaključanog u ćeliji, povikao

„ne pucaj“. To je viknuo pre nego što je šerif ubijen.

– Šta to znači? To ne dokazuje ništa – bio je tvrdoglav Grejm. – Svi su oni krivi i tačka.

– Po onome što mi je ispričano, ovaj momak nije neposredno učestvovao u pljački. On je samo čuvao konje.

– Ali ipak je jedan od njih, je li tako?

– To jeste.

– Ako neko ubije nekog čoveka, onda je to isto kao da su i svi ostali koji su bili s njim, počinili zločin. Ti to znaš.

Čarli Rajs skide s glave svoj ulubljeni stetson i prođe rukom kroz tala-sastu tamnu kosu.

– Znam da je tako po zakonu, Pite, ali svejedno, taj čovek je moj uha-pšenik i ja ću učiniti sve onako kako je u zakonu propisano.

Grejm mu se zagleda u oči:

– Je li ti to hoćeš još nešto da mi kažeš?

– Hoću da ti kažem samo to da sam ja ovde sada predstavnik zakona i da ne želim da mi bilo ko govori kako treba da obavljam svoju dužnost.

– Ja to i ne činim, je li tako?

– Kako sam te malopre shvatio, činilo mi se kao da imaš baš takve namere.

Grejm lagano priđe prozoru. Stojeći leđima okrenut šerifovom zameniku, rekao je: – Dopusti da ti malo drukčije naslikam stvari, Čarli. Zar bi se ti suprotstavio volji svih građana ovoga grada?

– Ako bi te želje bile pogrešne, onda bih.

Grejm se energično okrenu na petama:

– Slušaj, čoveče, ti živiš u ovom gradu i treba da nastaviš da u njemu ži-

viš. Sada, kada je mesto šerifa upražnjeno, sprovedeće se izbori za novog čuvara reda. Ako želiš da na tim izborima dobiješ...

– Ja ću na tim izborima dobiti što ću savesno i po zakonu obavljati svoju dužnost – odvрати Rajs. Pogleda izazovno Grejma u oči: – Šta je to s tobom, Pite? Da nemaš slučajno na umu linčovanje?

Grejm se odlučno isprsi:

– Jedan dobar i pošten šerif je mučki ubijen. Neko za to mora da plati.

– Da, ali u skladu sa zakonom – počeo Rajs, upirući kažiprst desne ruke u pisaći sto. – U ovom gradu, dok ja obavljam dužnost čuvara reda i zakona, niko neće biti obešen pre nego što to odluče sud i porota.

Grejm sleže ramenima i osmehnu se:

– Samo sam pokušao da ti kao prijatelju pomognem, Čarli. To je sve. Znam šta ljudi misle i osećaju i znam šta će se desiti. Ja ti ne bih bio prijatelj ako ti ne bih dao dobar savet. Ipak, ako ti i pored toga misliš kao što kažeš, onda dobro. Ja to poštujem, jer znam da postupaš savesno. Ali znaj da bi to mogla biti greška, Čarli, ići protiv želje svojih prijatelja i sugrađana.

– Svaki onaj ko hoće da uzme zakon u svoje ruke nije moj prijatelj.

Grejm klimnu glavom.

– U redu, Čarli, videćemo se. – Otišao je do vrata i izašao.

Rajs se zagledao u glatku površinu pisaćeg stola i u lice mu se urezalo nekoliko brižnih bora.

– Hej, zameniče! – doviknu Greg Ormsbi iz svoje ćelije.

Rajs mu odgovori isto tako glasno:

– Šta hoćeš?

– Otvori vrata hodnika da bi me bolje mogao čuti.

Rajs ustade, priđe vratima koja su vodila u zatvor i širom ih otvori.

– Evo me, Ormsbi. Govori!

– Progovoriću kada dovedeš ovamo glavnog federalnog šerifa iz Grover Sitijsa.

– Poslaću telegram u Grover Siti – reče Rajs.

– Pošalji odmah... smesta!

– Poslaću ga kad mi bude zgodno – odvrati ljutito Rajs. – Nemoj me učiti kako treba da obavljam svoju dužnost!

Rekavši to, s treskom je zatvorio vrata hodnika.

*

Pit Grejm je ušao u „Banku udruženja stočara“. Za svojim pisaćim stolom u uvučenom separeu sedeo je direktor banke Pibodi. U stolici pored stola sedeo je čovek kljunastog nosa i prodornih tamnih očiju. Grejm im priđe i značajno pročisti grlo.

– Zauzet sam – reče mu Pibodi kratko.

– Ne želim da razgovaram s vama – objasni mu Grejm. – Potreban mi je gradonačelnik Krejton.

Pibodijev posetilac Del Krejton, najbogatiji čovek u Kenšou, pogleda oštro pridošlicu.

– Šta želiš?

– Ono o čemu hoću da razgovaramo lične je prirode, gospodine gradonačelnice – odgovori Grejm. – Da li bih mogao s vama razgovarati u četiri oka?

Krejton ustade. Uspravljen, nadvisio je Grejma.

– Ti si bio u poteri koja je gonila bandite, je li tako, Grejme?

– Tako je, gospodine. Set Vilson i ja smo doveli jednog od bandita koji su ubili šerifa Tomsona.

– Čuo sam to. A šta je s ostalima koji su nastavili gonjenje?

– Oni su još uvek napolju i gone ostale bandite, ali ne znam hoće li uspeti, jer smo već bili blizu pustare kada smo uhvatili ovog momka. Zove se Ormsbi.

– Ormsbi – ponovi Krejton, nabravši obrve. – Bio je neki Džim Ormsbi, koga je policija tražila zbog nekih ubistava. Ali, koliko se sećam, taj je bio ubijen u napadu na poštanska kola.

– Ovaj ovde je Greg Ormsbi – obavesti ga Grejm. – Možda mu je brat, što me ne bi čudilo.

– Pođimo u Lusinu sobu – reče Krejton tiho, jedva mićući usnama. Onda nastavi mnogo glasnije: – Kompletan izveštaj o događaju dobiću od šerifovog zamenika, koji je jedini nadležan za istragu, Grejeme. Nema potrebe da o tome razgovaram s tobom.

– U redu – prihvati Grejm. – Mislio sam samo da bi bilo dobro da vam iz prve ruke sve ispričam, gospodine gradonačelnice.

– Hvala – odvrati Krejton.

– Nema na čemu.

Grejm se okrenu i iziđe iz banke. Krejton se vrati do Pibodija i ponovo sede. Pibodi liznu svoje debele usne.

– Nadam se da će uhvatiti i ostale – reče. – Najverovatnije je da se plen nalazi kod njih. Po onome što sam čuo, čovek koji je uhvaćen bio je sporedna osoba, jer je samo čuvao konje.

Na tu opasku Krejton samo nešto promrmlja. Uznemirilo ga je to što je

Grejtn došao da ga potraži u banci. Jer on je bio samo običan revolveraš, čovek koji je služio za uzgredne, sporredne poslove, dokoličar koga je svako mogao unajmiti za šaku dolara. A Krejtn je bio najbogatiji i najuticajniji čovek u gradu. Sem što je bio gradonačelnik, bio je i predsednik lokalne banke, a posedovao je i salun, dve trgovine, gradsku štalu, salu za bilijar i veliki silos za žito. Bilo je tu još i nekih tajnih poslova i investicija, uključujući i jednu javnu kuću kao i zalagaonicu. No, iznad svega, Del Krejtn je veoma držao do svog ugleda i autoriteta. Vrhom prsta uklonio je trunčicu prašine sa prugastih sivih pantalona. Kada bi ljudi u ovom gradu znali! Morao je da se savlada i prikrije osmeh kada je pogledao okruglasto izgubljeno lice bankara Pibodija. Taj debeljko nije ni slutio šta se ovde u stvari događa! Niko, sem veoma malog broja odabranih ljudi, nije ni slutio da je Kanzas već sada poprište jedne velike bitke. Kada ta bitka bude okončana neće više biti sitnih lokalnih banaka, neće biti sitnih trgovina, neće biti ničega sem šestorice velikih, najvećih ljudi, sličnih Krejtnu i...

– S druge strane – javio se odjednom Pibodi – taj Ormsbi mora podeliti krivicu za ono što se desilo, bez obzira na to ko je povukao okidač.

– Tako piše u zakonu – potvrdi Krejtn.

Pibodi podiže prema njemu ožalošćeno lice:

– Pedeset dve hiljade dolara! Mi nikada ne držimo toliko novca u banci preko vikenda, ali to je bila pošiljka koju smo primili i nije bilo vremena da se

organizuje pratnja koja bi tu pošiljku sprovela do Grover Sitija. Imam utisak da je neko znao da u trezoru imamo toliko zlata i novčanica.

– Razmisli još jednom – reče mu Krejtn oštro. – Jesi li rekao nekome za tu pošiljku?

Pibodi se zavalio u naslonjaču s izrazom zaprepašćenja u licu. – Za ime božje, naravno da nisam! To... te stvari su bankarska tajna. Informaciju tolike važnosti ne bih bio lud da ikome poverim. Šta vi to govorite, mister Krejtn? Zar mislite da bih ja namerno...

– Ma ne, ne – odmahnu gradonačelnik rukom da bi umirio izbezumljenog bankara, kome je, pored pretrpljenog maltretiranja, pretila i profesionalna diskvalifikacija. – Ni govora! Vi ste oduvek bili najuspešniji i najpouzdaniji službenik banke, mister Pibodi!

Ovaj se osmehnu s olakšanjem.

– Hvala, ser. Trudim se kao i uvek, verujte.

– Bilo kako bilo, operacija je od početka do kraja bila dobro isplanirana – primeti Krejtn. – Lažni telegram iz centrale u Grover Sitiju bio je vrlo inteligentan potez.

– I jedini potez koji me je mogao naterati da dođem i otvorim banku u nedelju.

Krejtn ustade.

– Nemojte se previše jediti zbog te pljačke, mister Pibodi. Šteta je, istina, velika, ali će osiguravajuće društvo pokriti najveći deo gubitka, mada, bojim se, to neće biti slučaj ako se desi još neka slična pljačka u nekoj od filijala banke. Danas sam razgovarao s ljudima iz osiguravajućeg društva. Pošto je u pitanju pljačka, premije koje plaća

ova filijala biće verovatno povećane, a tako nešto ova banka ne može na duže vreme da podnese.

Pibodi uzdahnu:

– Nikako ne shvatam, mister Krejtone, šta se to događa u državi Kansas. Bilo je toliko mnogo raznih pljački, a najveće od njih bile su tako dobro isplanirane da se nikako nisu mogle sprečiti. Izgleda kao da se neki kriminalni genije udružio s drumskim razbojnicima da uništi i našu i nekoliko drugih banaka...

„Debela budala“, pomisli Krejton, „natrapao je na istinu, iako o tome nema pojma.“

– Zar vam tako izgleda? – upitao je ravnodušnim glasom. – Ipak, uveren sam, mister Pibodi da će taj kriminalni genije brzo otkriti da s našim federalnim šerifom nema šale. Federalci će za kratko vreme rasturiti te bande pljačkaša. – Pružio je ruku Pibodiju, koji je ustao, presrećan što ima čast da stisne ruku tog bogatog čoveka.

Izašavši iz banke, Krejton se osmehnu. Sve je išlo ne može biti bolje. Malo ovde, malo onde i jednoga dana najveći deo bogatstva države Kansas pašće u njegove ruke. Ali ni to neće biti kraj! Posle Kansasa dolaze na red druge države, još veće i bogatije...

*

Salun „Zlatni grumen“ bio je najveći i najpopularniji od tri saluna u Kenšou, a Lusi Melrouz bila je najljupkija i najprivlačnija od svih devojaka u „Zlatnom grumenu“, pa je i njena uloga bila da privuče goste i ubedi ih kako je sreća vrlo darežljiva prema hrabrim i zato

treba da priđu stolovima za kockanje. Ostale zabavljačice u „Zlatnom grumenu“, obično jako nafrakane i nakinđurene, a vrlo jevtine ženske, koje su u Kenšou našle privremeno utočište posle burnih životnih brodoloma, nisu volele Lusi, jer su se u njenom prisustvu osećale inferiorno. Lusi je, ne trudeći se, samom svojom prijatnom pojavom i gracioznošću privlačila poglede svih gostiju čim bi se pojavila u salunu. Ipak, u njenom nastupu nije bilo preterane ili vulgarne izazovnosti.

Imala je dugačke, vitke noge i crnu kosu koja je lepršavo padala u dugim viticama, uokvirujući njeno lepo, ovalno lice. Oči su joj bile živahne i crne kao i njena kosa, krupne i malo ukoso usađene iznad diskretno ispučenih jagodica, a sjale su u raznobojnim prelivima, otkrivajući bistar um i vedar duh. Iako privlačnog štasa i bujnih grudi, ona se nije razbacivala svojim dražima. Sve njene haljine imale su visoke, stroge okovratnike. Ljupkost njenog lica dopunjavala je mala jamica na bradi.

U Kenšou je važila za žensku gradonačelnika Dela Krejtona. On je bio vlasnik saluna i svako je govorio da po logici stvari poseduje i Lusi. Lusi je ćutala, ali je znala da ne pripada nikome. Bila je svoj čovek i pripadala je samo sebi. Nije marila za priče. Običavala bi da Dela Krejtona javno poljubi i trpela je njegove zagrljaje, ali on je išao samo dotle, jer znao je da ako bi pokušao korak dalje, Lusi bi eksplodirala. A Krejton to nije želeo. Bilo bi to loše za njegovu sliku pred svetom. Tako je i sam pothranjivao tu lažnu sliku. Znao je da je već na dobitku time što se smatra da poseduje najlepšu ženu koja je

ikada kročila na prašnjave ulice Kenšoua i bio je time zadovoljan.

Njišući zamamno bedrima prošla je kroz salun, prepun ljudi. Muškarci su joj se klanjali i osmehivali, ali niko se nije usudio da je takne, a kamoli pipne ili uštine kao što su činili ostalim zabavljačicama. Nije bilo mudro izazivati Krejtona, smatrali su. Lusi je pristajala na javni status Krejtonove ljubavnice, jer joj je to pružalo zaštitu. Da li ga je i koliko volela? U to nije bila sigurna. Ponekad joj se činilo da je prijatan i da ima šarma. Jer Krejton je bio lep muškarac, ali je bilo trenutaka kada joj se činilo da iza njegovih očiju opaža nešto skriveno i nepoznato, što joj se nije dopadalo i čega se skoro pribojavala. Smatrala je to delom njegove tajne ličnosti, koju svako ljudsko biće poseduje i ne otkriva ni pred kim.

– Vratili su se – povikao je jedan posetilac, koji je stajao kraj prozora, okrenutog glavnoj ulici. – Potera se vratila!

Ljudi se nagomilaše oko prozora da bi videli četvoricu konjanika, koji su se približavali glavnom ulicom. Njihovi konji, pokriveni osušenim znojem i penom išli su polako, umorni i opuštenih glava.

– Nisu uhvatili ostale – reče neko.

Lusi glavom dade znak barmenu Semu Danstenu, koji joj je ulio piće iz boce, koju je izvadio ispod šanka, a koju je čuvao za bolje goste.

– Hvala, Seme – ona podiže čašu, nadržavivši, pa srknu piće.

Dvokrilna ulazna vrata saluna se širom rastvoriše i u salun stupi Pit Grejm. Došavši do sredine, zastao je i osvrnuo se. Ugledavši Lusi pored šanka,

pošao je lagano prema njoj i približivši se, naslonio se na šank.

– Kao i obično – reče barmenu. Onda tiho, krajičkom usana reče Lusi: – Mister Krejton želi da razgovara sa mnom u vašoj sobi.

– Vrata nisu zaključana – odgovorila je, ne pogledavši ga. U istom trenutku u ogledalu iznad šanka ugledala je Krejtona, koji je ušao u salun kroz sporedna vrata, iz dvorišta. Okrenula se i nazdravila mu, dignuvši čašu. On odgovori laganim klimanjem glave, a onda se popeo stepenicama koje su vodile na sprat do dvanaestak soba u kojima su salunske zabavljačice živele i obavljale svoj zanat.

– Pusti da prođe bar minut pre nego što pođeš gore – reče Lusi tiho Grejmu.

On se namršti. Devojka je svakim svojim pokretom stavljala do znanja da joj nije ravan i da treba da zna gde mu je u društvu mesto. I ovaj put mu je stavila do znanja da ne bi bilo zgodno ako bi ostali posetioci „Zlatnog grumena“ naslutili kako je na sprat otišao baš da bi razgovarao s Velikim Delom Krejtonom. Dođavola s Lusi! Dođavola s Krejtonom! Ispio je viski jednim gutljajem i gurnuo praznu čašu prema barmenu da mu ulije drugi.

Ljudi su još uvek stajali okupljeni oko prozora i do Lusinih ušiju dopirali su odlomci njihovog razgovora. Potera je otišla prema šerifskoj kancelariji. Ljudi iz potere izgledali su umorni, spali s nogu. To što je jedan od razbijnika ipak uhvaćen bila je mala uteha, ali ipak nešto.

Pit Grejm sasu u grlo i drugi viski i reče:

– Idem gore.

Lusi ne odgovori. Gledala je u ogleдалu kako se ovaj penje uz stepenice. Nije volela Pita Grejma jer je u njemu videla nešto zmijski podlo. U svako vreme je od tog tipa mogla očekivati nevaljalstvo, koje drugi ljudi ne bi učinili. Ali izbacila je iz glave misli o njemu, jer je u tom trenutku u salun ušao šerifov zamenik sa četvoricom koji su bili u poteri. Svi su osmehom i klimanjem glave pozdravili Lusi, jer ona je slovila za Krejtonovu devojkicu, što ju je činilo veoma važnom osobom. Lusi uze svoju čašu s brendijem i ode do jednog stola, gde je sela, okrenuvši se prema pridošlicama kako bi čula njihov razgovor. Iz njihovog pričanja razaznala je da je potera odustala od daljeg gonjenja tek kad je to postalo opasno zbog blizine komančerosa. Ali ipak su uspeli da uhvate jednog čoveka iz Džipove bande i još jednoga ubiju. Kad se sve sabere, to i nije bio loš rezultat, smatrao je šerifov zamenik Rajs.

– Rezultat bi bio mnogo bolji da smo dobili dvojicu mrtvih – izjavi član potere Ben Kartrajt. – Daleko bolji.

Na tu Benovu upadicu začu se mrmljanje u znak odobravanja, ali je tada glas Čarlija Rajsa nadjačao ostale glasove:

– Dok sam ja ovde predstavnik zakona, u ovom gradu neće biti linčovanja. To treba svi da znaju.

Odlučnu izjavu predstavnika zakona proprati ćutanje.

Lusi ponovo srknu brendi. U prostoriju, prepunoj gostiju osetila je neku pritajenu napetost. U tom trenutku setila se da je i Pit Grejm bio član potere i da je sa Setom Vilsonom doveo u grad jednog zarobljenog člana bande Berni-

ja aDžipa. Šta je to Grejm imao da razgovarati s Delom Krejtonom, u njenoj sobi? To pitanje je bez nekog naročito razloga proletelo kroz njenu glavu.

*

– Kažem vam, mister Krejtone – govorio je Grejm – da je taj Ormsbi stajao kraj svog konja i da su ostali držali revolvere uperene u njega. Čini mi se da su nameravali da ga ubiju, ali šta je stvarno bilo nikada nećemo znati, jer je u tom trenutku Adam Karson opalio iz puške i jednog od njih usmrtio pogotkom u glavu.

Krejton je nekoliko puta prešao s kraja na kraj sobe, ruku zabačenih na leđa. Onda je zastao ispred sagovornika i pogledao Grejma u oči:

– Jesi li siguran da su hteli da ga ubiju?

– Tako je meni izgledalo.

– Ali zašto?

– Pa, pretpostavljam zbog toga što je pokušao da upozori šerifa Tomsona odmah posle njihovog izlaska iz banke.

Klejton zamišljeno klimnu glavom. – Tako su i meni rekli. – Kapci mu se suziše u uzane proreze. – To mi se ne sviđa, Pite. Možda u tom događaju ima daleko više značenja nego što na prvi pogled izgleda. Možda je Berni Džip saznao nešto o tom Ormsbiju, nešto što je ovoga kompromitovalo...

– Zar vam Berni nije pričao o tom Ormsbiju kada ste išli da se nađete s njim?

– Tiše govori, budalo! – upozori ga Krejton reskim šapatom, a onda priđe do vrata, otvori ih i pogleda levo i desno pre nego što ih je ponovo zatvorio.

– Izvinite – reče Grejm.

Krejton odmahnu negovanom, dote-
ranom rukom. Nastavio je da preme-
rava sobu koracima. – Džip mi je rekao
da je angažovao Ormsbija – kazao je ti-
him glasom. – Rekao mi je tada da je
brat tog Ormsbija, Džim Ormsbi, bio je-
dan od najboljih ljudi koje je ikada
imao u svojoj družini.

– Možda je njegov brat bio dobar čo-
vek – složi se Grejm – ali u ovom Orm-
sbiju ima nešto što mi se ne dopada,
mister Krejtone.

– Proveriću ga – obeća Krejton.

*

Lusi Melrouz je delila karte za ajnc
kada je opazila da Del Krejton sam si-
lazi stepenicama. Došavši u salun, pri-
šao je njenom stolu, a gosti su mu se
uslužno sklanjali i ponizno ga pozdra-
vljali. Gradonačelnik se nekolicini njih
osmehnuo, a onda upita Lusi:

– Kako si večeras?

– Odlično, mili moj – odgovorila je i
okrenula mu se licem kako bi joj mo-
gao spustiti poljubac na vrh sočnih
usana.

On je potapša po ramenu. – Videće-
mo se kasnije, draga.

Okrenula se i nastavila da deli karte.
Krejton je dotle odšetao do drugog kra-
ja šanka i jedva приметnim pokretom
glave pozvao šerifovog zamenika da
mu priđe. Onda su se zajedno udaljili
do jednog tihog ugla i započeli razgo-
vor.

– Znam koliko si bio blizak sa šeri-
fom Tomsonom – reče Krejton da pri-
zvukom simpatije prema sagovorniku.

– Veoma žalim zbog onoga što se de-
silo.

– Hvala – promrmlja Rajs.

– U vezi s onim čovekom koga je po-
tera uhvatila...

– Ime mu je Ormsbi, mister Krejtone.
Greg Ormsbi.

Gradonačelnik nabra obrve i načini
zamišljeno lice.

– Nije li bio neki Ormsbi koji je bio
ucenjen zbog ubistva i pljačke?

– Da, Džim Ormsbi. Bio je ubijen pri
napadu na poštanska kola.

– Da nisu rođaci?

– Ovaj koga imamo u ćeliji nije rekao
ništa, ali Pit Grejm, koji je sa Setom
Vilsonom sproveo Ormsbija u grad tvr-
di kako je to brat Džima Ormsbija.
Pretpostavljam da je Ormsbi nešto re-
kao dok su ga sprovodili u zatvor. U
svakom slučaju, ja sam, pošto sam zat-
vorio uhapšenika, razgledao neke stare
poternice, koje je šerif Tomson držao
u jednoj fascikli i naišao na jednu sa
slikom tog Džima Ormsbija. Slika je
dosta jasna i mogu vam reći da je naš
uhapšenik pljunuti razbojnik s poter-
nice, kao da mu je brat blizanac.

Krejton zamišljeno zviznu.

– Znaš šta, zameniće. Voleo bih da
porazgovaram s njim. Nisi ga valjda
ostavio u zatvoru potpuno samog?

Rajs odmahnu glavom:

– Ne bi mi palo na pamet da tako ne-
što učinim, mister Krejtone, pogotovo
što se zucka o mogućem linču. Ostavio
sam s njim starog Dejva Flečera.

– Flečer ne bi bio od velike koristi
protiv gomile rešene na linč – primeti
Krejton.

– Ostavio sam ga s dobro nabijenom
skraćenom dvocevkom sačmarom. Ako

bilo šta ukaže na opasnost on će ispaliti obe cevi u vazduh, a ja ću odmah pojuriti tamo.

Krejton se osmehnu:

– Trebalo je da znam da ćeš svoj zadatak savesno obaviti do kraja, zameniče.

Rajs se samouvereno isprsi:

– Mogu da dođu do uhapšenika samo preko mene mrtvog!

Zadržavši osmeh na licu, Krejton potapša Rajsja po leđima.

– Šerif Tomson je dobro znao šta čini kada je tebe angažovao da mu budeš zamenik. Uskoro ćemo morati da obavimo izbore za novog šerifa, Čarli. Ako istakneš svoju kandidaturu uveravam te da ćeš od mene dobiti punu podršku.

Rajsu zasjaše oči.

– To je zaista velikodušno od vas, gospodine gradonačelnice.

– Ni najmanje. Ja sam samo zainteresovan za dobro ovog grada i stalo mi je da šerifsku značku ponese čovek odlučan i od vrednosti. Nego, ti sada, ako hoćeš popij svoje piće, a ja bih pošao da posetim tvog uhapšenika... ako nemaš ništa protiv.

– Zašto bih imao? Vi ste gradonačelnik.

– Dopusti samo da ti objasnim zašto želim da govorim s njim. Pretpostavljam da si već i ti pokušao da s njim načiniš neku nagodbu?

– Da, ali nisam mu obećavao ništa. Samo da bih za njega mogao reći neku lepu reč ako mi kaže sve što zna o Berniju Džipu i ostalima iz Džipove bande.

Krejton klimnu glavom.

– To je tačno ono što bih i ja uradio da sam na tvom mestu. I ne želim da

oduzimam ništa od tvoje nadležnosti ako ti napomenem da sam ja gradonačelnik i da postoji mogućnost da u njegovim ušima moja reč ima nešto više težine nego tvoja. Mi želimo da se dočepamo Bernija Džipa i njegovih bandita, Čarli, i zbog toga sam voljan da uhapšeniku eventualno ponudim neke garancije. Pre svega, obećaću tom Ormsbiju da neće biti obešen ako pristane da igra našu igru. Slažeš li se s tim?

– Ukoliko se time ne krši zakon – reče Rajs.

– Drago mi je da to čujem, Čarli. Jer zakon je sve što imamo. Ali nemoj razbijati glavu time. Ja ću uhapšeniku dati garancije i postaraću se da ih održim. Uveren sam da će sudija Lendis gledati na stvar kao i ja. Ako zbog glavnog cilja moramo jednog nevaljalca spasti omče, onda neka tako bude.

– Naravno – složi se Rajs.

Krejton još jednom potapša zamenika po ramenu.

– Vрати se ti svom piću, a ja ću ti kasnije ispričati kako je protekao moj razgovor.

*

Podnadulih očnih kapaka i zabrinutih očiju na, od starosti i vremena izboranom licu, Dejv Flečer je ustao kad je začuo kucanje na ulaznim vratima šerifske kancelarije. Uzeo je skraćenu dvocevku s pisaćeg stola i uperio je prema vratima.

– Ko je? – upitao je.

– Gradonačelnik Krejton.

Flečer vrati sačmaru na pisaći sto i hramajući odšepa do vrata. Otključao

ih je i otvorio pa ustuknuo korak, ostavljajući između sebe i posetioca dovoljno prostora.

– Dobro veče, gospodine gradonačelnice.

– Dobro veče, Dejve.

Flečer porumene od zadovoljstva što ga je gradonačelnik oslovio po imenu. Sav ustreptao upita:

– Šta mogu da učinim za vas, mister Krejtone?

– Maločas sam se kod „Zlatnog grumena“ video s Čarlijem Rajsom. Rekao sam mu da bih želeo da porazgovaram s tim Gregom Ormsbijem i on je rekao da je to u redu, što se njega tiče... Može li se nekako udesiti taj razgovor, Dejve?

Flečer priđe vratima što su vodila u zatvorski deo zgrade i otvori ih i Krejton uđe u odeljenje s ćelijama. Greg Ormsbi je sedeo na ležaju u uglu svoje ćelije. Na šum koraka okrenuo je glavu i ugledao visokog čoveka kljunasto povijenog nosa, istog onog koga je dva dana ranije video na brdskom prevoju kroz dvogled, kada je nakratko napustio kamp Džipove bande da bi tobože vežbao gađanje revolverom. Čoveka koga je na brdskom prevoju u pustari video kako se sastaje sa Berni Džipom.

Krejton je polako prišao gvozdenim rešetkama i osmehnuo se zatvoreniku:

– Mister Ormsbi, ja sam Del Krejton, gradonačelnik Kenšoua.

Greg se malo pomeri na svom ležaju.

– Gle, gle, imam čast da me posećuje lično gradonačelnik! Čemu to treba da pripišem? Šta mogu da učinim za vas, gospodine gradonačelnice?

– Došao sam da vam ponudim sporažum, Ormsbi.

– Recite mi nešto više o tome.

– Nema tu mnogo šta da se kaže. Recite nam gde se skrivaju Berni Džip i njegova družina, opišite tačno to mesto i ja ću se postarati da kad se sve ovo okonča ne visite s omčom oko vrata.

– Naravno, ukoliko Berni i ostali budu ubijeni ili uhvaćeni, je li tako?

– Razume se.

Greg se osmehnu:

– Izgleda, mister... kako ono beše vaše ime?

– Krejton.

– Da, tako je. Izgleda, mister Krejtone, da nikada niste čuli za ono čuveno pravilo da i banditi znaju za čast.

– Ne, pravilo kaže: nema časti kad su u pitanju banditi.

– Skroz pogrešno – reče Greg. – Imá časti.

– Postoje takođe i dželat i konopac – odvrati Krejton. – Pristanite da odigrate ulogu koju vam nudim, Ormsbi, i nećete morati da se popnete na vešala. Naravno, verovatno ćete biti osuđeni na vremensku kaznu, ali to ne znači da ćete ostatak života provesti u zatvoru. Budite pametni i dobićete, recimo, petnaestak godina.

– Petnaestak kratkih godina – osmehnu se Greg ironično. – Vi to kažete kao da je to sitnica.

– Petnaest godina je još uvek bolje nego visiti na vešalima.

– To je stvar shvatanja.

– Možda, ali ne očekujete, valjda, da će Berni Džip i ostali doći da vas izbave iz zatvora?

– Nema razloga da dođu. Ja sam uhvaćen, a oni su slobodni i to je plus za njih. Ja ne znam ništa i ne mogu reći ništa što bi Džipu i ostalima škodilo,

što je za njih još jedan plus. Sem toga, svi oni su učenjeni zbog ubistva ili drugih zločina, a čovek može izgubiti život samo jednom i nije verovatno da bi zbog mene tako nešto rizikovali.

Krejton pogleda Ormsbija u oči:

– Možda očekujete da se desi nešto drugo?

– Šta, na primer?

– To vi recite, Ormsbi.

Greg sleže ramenima:

– Ne znam šta da vam kažem, gospodine gradonačelnice.

Krejton se povuče korak od rešetaka, izvuče iz džepa na prsluku „havana“, znalacki je omirisa, pa joj malim zlatnim nožićem odseče vrh. Onda je stavi među zube i pripali. Odbivši nekoliko gustih, plavičastih dimova, reče:

– Vi mi ne izgledate kao običan bandit, Ormsbi.

– Je li to kompliment, gospodine gradonačelnice?

– To je samo konstatovanje činjenica. Kako sam čuo, vaš brat je bio razbojnik.

– Je li baš takó?

Krejton se namršti i lice mu otvrdnu:

– Praviti se pametan nije mudro u ovakvoj situaciji i to vam neće doneti nikakvo dobro, Ormsbi. Došao sam ovamo da vas vidim samo zato što sam mislio da u vama postoji još neka trunaka poštenja. Prema izveštaju koji sam primio, vi ste pokušali da spasete život šerifu Tomsonu.

Greg ustade i protegli se.

– Mislio sam da je glupo ubiti ga. Hteo sam da ga onesvestim.

– Da li shvatate da to što ste hteli da učinite nema baš nikakvog značaja? Vi ste jedan od njih, što znači da ste krivi

isto koliko i svaki drugi učesnik napada.

– Shvatam – potvrdi Greg.

– Prema tome, ako pustite da sve ide svojim tokom, bićete obešeni. Shvatate i to, zar ne? A ja vam nudim izlaz iz tog položaja. Izgledate mi kao prilično bistar čovek, suviše bistar da biste mogli da budete povezani s društvom kao što je banda Bernija Džipa.

– Ne shvatam šta hoćete da kažete – reče Greg.

– Suviše ste inteligentni, rekao sam. Zna li šta mislim, Ormsbi?

– Znao, ne znao, vi ćete mi svakako reći šta mislite, gospodine gradonačelnice.

– Dobro. Mislim da ste možda uhoda.

– Uhoda? Je li i moj brat bio uhoda?

– A da li je Džim Ormsbi uopšte vaš brat?

Greg izdrža Krejtonov pogled.

– Bio je – potvrdi.

– Možda. Ali čak i ako je tako, to samo po sebi ništa ne dokazuje. Braća se mogu mnogo razlikovati, čak se mogu međusobno i mrzeti i ubijati. A vi mi ne ličite na razbojnika, Ormsbi.

Greg se osmehnu:

– U redu, gospodine gradonačelnice, ja sam bio uhoda. Pridružio sam se Džipovoj bandi samo iz jednog razloga: da ih otkrijem, izdam i pokupim nagradu za njihove glave. To mi jednostavno nije uspelo i kraj. Sada, kada to znate, kako bi bilo da me pustite na slobodu?

Krejton je pažljivo proučavao Gregovo lice. Od prvog trenutka kad ga je ugledao imao je osećaj da taj čovek nije bandit. Sada mu je grč straha počeo da steže želudac.

– Recimo da ste bili uhoda – rekao je. – Možete li to da dokažete? Ako ne možete i ako ne pristanete da sarađujete s nama otići ćete na vešala. Zato je sada trenutak da dokažete svoju tvrdnju.

– Tu je moje časno lice – osmehnu se ponovo Greg. – Zar vam je potreban još neki dokaz sem toga?

– Naravno da je potreban, Ormsbi.

– To je zato što ste vi konzervativan čovek, gospodine gradonačelnice. Ako biste imali hrabrost ravnu vašim drugim osobinama, vi biste me lako oslobodili. Siguran sam da ste čuli za činjenice koje govore u moju korist... ja sam, kao što znate, pokušao da spasem život vašem šerifu.

– Kako sam ja čuo, vi samo niste hteli da vaš prijatelj pucnjavom uzbuni grad i da vam tako oteža bekstvo.

Greg se spustio na ležaj i naizgled ravnodušno slegnuo ramenima.

– Ako tako mislite, onda nema nikakvog smisla da dalje razgovaramo.

– A vi, opet, ako već možete da dokažete da ste uhoda, Ormsbi, ne vidim nikakvog razumnog razloga zašto taj dokaz čuvate za sebe.

– Porazgovarajte sa Setom Vilsonom i Pitom Grejmom – predloži mu Greg. – Oni će vam reći da su u trenutku kada je potera naišla, Berni Džip i ostali hteli da me ubiju.

– Činjenica je samo da ste vi stajali na zemlji, a oni bili u sedlima.

– Držali su revolvere uperene u mene. Zar vam Grejm i Vilson to nisu rekli?

– Bilo je pomena i o tome.

– Pa, eto, to vam je dokaz.

– Lupeži se ponekad obračunavaju među sobom.

– U pitanju je bilo nešto više od toga, gospodine gradonačelnice! Znali su da sam im neprijatelj.

– Ako je to tačno, Ormsbi, onda mi dajte neki dokaz i ja ću se postarati da smesta budete pušteni iz ove ćelije.

– Kao što sam vam već rekao, gospodine gradonačelnice, morate mi verovati na reč. Vi ste gradonačelnik. I inteligentan ste čovek. Građani će prihvatiti vaše mišljenje.

– Ne bez dokaza, Ormsbi. Šerif Tomson je bio veoma popularan u gradu. Protiv vas vlada veliko neraspoloženje. Čak se govori i o linču.

Greg je uspeo da se opet osmehne.

– Siguran sam da im nećete dopustiti da me linčuju, gospodine gradonačelnice.

– Možda neću biti u stanju da bilo šta učinim.

– To ne verujem. Vi ste autoritativna ličnost. Čovek ste koga ljudi slušaju. A i ovaj šerifov zamenik čvrsta je osoba. Ako se vas dvojica usprotivite do linča neće doći.

– Nemojte se suviše pouzdati u to, Ormsbi. – Krejtonov pogled se kao koplje zario u lice Grega Ormsbija, nastojeći da proдре do dna njegove duše.

„On zna“, pomisli Greg, „ili u najmanju ruku sumnja. Bila je to krajnje kritična situacija. Ako kaže suviše, Krejton će saznati da je u velikoj opasnosti. Nije smeo dopustiti Krejtonu da sazna kako je on, Dok Holidej, pod lažnim imenom Greg Ormsbi, prišao bandi Bernija Džipa samo da bi je uništio... bandu i ljude koji su stajali iza nje. Nije mogao da mu kaže da je u tu

bandu došao po dogovoru s Vajatom Erpom, jer je posedovao svojstva koja su ga kandidovale kao najpogodniju ličnost za takvu akciju. U tom slučaju Krejton bi saznao da vlasti u Kanzasu ne smatraju ozbiljnim problemom pojavu nekoliko bandita, već da tragaju za onim što stoji iza toga, nečim mnogo krupnijim, za vešto isplaniranim zločinom i kriminalcima velikog kalibra.

– Predlažem vam nešto – reče. – Pogledajte sve poternice koje su poslednjih godina izdate. Ni na jednoj od njih nećete naći moje ime.

– Svaki prestupnik mora jednom početi. Ako u vašim prestupima niste do sad bili uhvaćeni, to je samo puka slučajnost što vaša slika i vaše ime nisu odštampani ni na jednoj poternici. A najverovatnije je da neće ni biti jer se vaša karijera ovom prilikom okončava. – Odmakao se malo. – Čini mi se da sam uzalud gubio vreme dolazeći ovamo, Ormsbi.

– Izgleda da je tako – složi se Dok. – videćemo se.

Holidej nije odgovorio. Krejton izađe iz hodnika i zatvori vrata za sobom.

Zapadnjak duboko uzdahnu. Del Krejton je pokušavao da napipa istinu. Bio je vrlo neugodan protivnik. Jer je znao.

Dolazite ovamo što pre, Vajate – rekao je u sebi. – Dolazite ovamo pre nego što mi namaknu omču na vrat.

*

Berni Džip položi karte na sto. Onda pogleda u položene karte suigrača.

– Jači sam od tebe, Bernse. I od tebe, Mudi. Znači, od svakog od vas dobijam po deset dolara. Idemo dalje...

U tom trenutku širom brežuljka razleže se pucanj puške. Zatim u istom vremenskom razmaku još dva uzastopna pucnja.

– Naš spoljni saradnik – reče Mudi.

– Tako je – potvrdi Džip i ustade.

– Opet neki posao? – upita Dikon Berna.

– Ubrzo ćemo saznati – progunda Džip, ustade i iziđe iz kolibe.

Pojahao je svog ždrepcu i poterao ga uz padinu. Stigavši blizu vrha, zategao je vođice i stao da čeka. Prošlo je nekoliko minuta a onda se pojavio Del Krejton na svom zelenku, terajući ga polako niz padinu između razbacanih stena.

– Dograbili smo te pedeset dve hiljade – saopšti mu Džip.

– To znam – odgovori Krejton dosta kiselo. – Ali zadovoljstvo mi kvari onaj Greg Ormsbi, koji me brine. Pretpostavljam da si ga morao dobro poznavati kad si ga primio?

Džip nezadovoljno iskrivi usta:

– Taj kućkin sin je pokušao da spase život vašem šerifu.

– Pit Grejm kaže da ste hteli da ga ubijete.

– Nego šta! Ali, na nesreću, u tom trenutku je naišla potera. Jedan zlosrećni metak lišio nas je jednog dobrog čoveka.

– Možeš nabaviti drugog. – Krejton se naže napred u sedlu, želeći da time da veću važnost sledećim rečima: – Moraš biti veoma obazriv kada odabiraš nove ljude, Berni.

– Smatrao sam da je on sasvim u redu – objasni Džip. – Pa, godinama sam radio s njegovim bratom. Prejahali smo zajedno mnogo milja i sto puta bili u

gadnim situacijama. Da ste samo imali prilike da upoznate Džima Ormsbija...

– Ne želim da poznajem nijednog od tvojih ljudi – prekinuo ga je Krejton. – I što je još važnije, tvoji ljudi ne smeju znati za me. Ne smeju da me vide...

– To smo već više puta raščistili, mister Krejtone – umorno uzdahnu Džip. – Obećao sam da nikome neću reći da ste vi naš spoljni saradnik.

– Vrhunska tajnost je neophodna – objasni Krejton. – U toku su veliki događaji, Berni, a spremaju se još veći. Nastavi samo da mi pošteno služiš, kao što si do sada služio, pa ćeš u svemu tome i ti dobiti svoj udeo. – Zelena kobila počne da poskakuje u mestu pa je Krejton umiri stiskom kolena, a onda nastavi: – Ako ste ti i tvoji ljudi hteli da ubijete Ormsbija, znači da ste za to imali dobar razlog.

– I te kako dobar! On je upozorio šerifa da ga Dikon Berns ima na nišanu.

– Ormsbi tvrdi da je to učinio zato što nije želeo da pucanj digne uzbunu u gradu.

– Njegov povik je bio dovoljan da uzbuni ceo grad.

– Berni, razgovarao sam s Ormsbijem u njegovoj ćeliji.

– I?

– On meni ne izgleda kao bandit. Ne znam šta to u njemu ima, ali čini mi se da po svom izgledu i držanju više odgovara čoveku koji ne prelazi s onu stranu zakona.

– Šta hoćete time da kažete, mister Krejtone?

– Sve vreme razmišljam o mogućnosti da je taj Ormsbi ubačeni špijun.

– Mislite policajac... tajni agent?

– Tačno to. – Krejton žmirnu. – Gledao me je nekako čudnovato, na način koji mi se nimalo nije dopao. Ne traži da ti to objasnim, Berni. To je nešto što se samo naslućuje.

– Mislim da shvatam šta hoćete da kažete. Da, sve je to tako čudno...

– Šta to?

– Mislim na ono kad ste poslednji put bili ovde. Kada ste otišli ja sam se vratio u kolibu, ali Ormsbi nije bio tamo.

– A gde je bio?

Džip pokretom glave pokaza u pravcu udoline.

– Čuli smo neke pucnje, pa smo se uputili tamo. Našli smo ga kako vežba gađanje iz pištolja. Ciljao je u jednu praznu konzervu, ali nijednom nije pogodio ni blizu nje.

– Kažeš da je bio tamo dole? Da li je možda tamo bio i za vreme našeg sastanka?

– Sigurno je bio.

Krejton propusti vazduh kroz stisnute zube. – Sad znam! Berni, on zna da sam ja čovek koji dejstvuje iz pozadine. To je bilo ono što sam video u njegovim očima!

– Tako nešto on nikada neće moći da dokaže, mister Krejtone, čak i ako zna vašu tajnu.

– Da dokaže? – Krejton pogleda preko Džipa. – To čak ne bi bilo ni potrebno. Rekao sam ti, Berni, da je u ovoj stvari neophodna vrhunska tajnost. Ja sam u vezi s nekim vrlo važnim ličnostima koje su angažovane u ovom poduhvatu. Ako te osobe zaključa da u mene ne mogu imati potpuno poverenje, razumeš li, apsolutno poverenje, sa mnom je završeno. Pre nekoliko

godina smišljen je jedan grandiozni plan. Ja sam jedan od dvanaestorice ljudi koji... – Krejton se zaustavi u pola rečenice. – Dobro, to nije važno. Ne treba se zamarati izlišnim detaljima.

Džip dodirnu šakom jednu od bisaga na svom sedlu. – Ovde imam vaš deo plena, mister Krejtone.

– Tvoj je, Berni.

– Šta kažete?

– Nazovi to posebnom nagradom.

– Hvala, mnogo hvala, mister Krejtone.

– Možda ćeš morati da je zaslužiš, Berni.

– Kako?

Krejton iz džepa prsluka izvadi časovnik i pogleda koliko je sati. – Kroz kratko vreme rančeri i rudari će nagnuti u grad. Pit Grejm će biti kod „Zlatnog grumena“. Dao sam mu par stotina dolara i on će tim novcem častiti ljude pićem. Njegov je zadatak da ljude raspali i razljuti zbog ubistva šerifa Tomsona. To verovatno neće biti suviše teško, jer su Tomsona skoro svi voleli. Računam na to da će Grejm podnapiti ljude i tako ih raspaliti da će gomila krenuti na zatvor, izvući Ormsbija iz njegove ćelije i obesiti ga.

– Pretpostavljam da će to biti lako izvesti – reče Džip.

– Postoji samo jedan problem: šerifov zamenik Čarli Rajs. On je čvrsto odlučio da zaštititi uhapšenika.

– Predomisliće se kada se nađe pred uperenim revolverima i pred razjarenom gomilom.

– Nadam se da će tako biti, ali nisam sasvim siguran. Izgleda mi da je Rajs vrlo hrabar čovek i da neće lako saviti kičmu. Evo u čemu je stvar, Berni.

Ako linč nekim slučajem ne uspe, poslaću Pita Grejma ovamo da te obavesti. U tom slučaju hoću da ti i dvojica tvojih ljudi dođete u grad i izvršite napad na zatvor. Napravite to tako da izgleda kao da hoćete Ormsbija da spasete iz zatvora. Udesite to tako da bude pucnjave i u toj pucnjavi Ormsbi će bažagi slučajno biti smrtno pogođen. To ne bi trebalo biti teško da se organizuje.

Džip liznu usne.

– Do vraga, mister Krejtone, tražite dosta od mene.

– Igramo veliku igru s velikim ulogom.

– Da, ali već smo ubili šerifa u Kenšou. Mnogi ljudi su nas videli kad smo bežali iz grada i sigurno je da će nas opet prepoznati.

– Dođite kasno uveče kada na ulici ne bude nikoga. – Krejton počuta nekoliko trenutaka. – Ovo mi je vrlo važno, Berni!

Džip zabrinuto promrmlja:

– To se Bernsu i Mudiju nimalo neće dopasti, da znate.

– Ti im onda zasladi kašu – osmehnu se Krejton. – Daj im deo nagrade koju si dobio. Ostavljam tebi da odlučiš koliko ćeš im tutnuti pod nos, ali svakako im nešto daj.

Usta Bernija Džipa se razvukoše u lupeški osmeh.

– Da, to bi moglo da završi posao, mister Krejtone. Ali možda za tim neće biti potrebe, zar ne? Ako gomila prođe u zatvor i linčuje Ormsbija, onda je sve gotovo i naša intervencija neće biti potrebna.

– Tačno, Berni. Polazem veliku nadu u to da će večeras doći do linča. Među-

tim, kao pažljiv planer moram sagledati problem iz svih uglova. Ormsbi u svakom slučaju mora umreti i to što pre. Ako linčovanje ne upali, Grejm će pojahati konja i doći ovamo. Ti ga nećeš videti. On će samo ispaliti tri hica iz puške kao kad ja dolazim. To će biti signal za tebe. Ako linčovanjem naš problem bude rešen, nećeš čuti nikakve pucnje. Ali ako ih čuješ, ne oklevaj ni trenutka nego s ljudima odmah pođi u grad i završi posao. Jesmo li se dogovorili?

– Biće urađeno kao što kažete. Ja ću lično izrešetati tog kućkinog sina.

*

– Ja večeras častim piće, momci! – povikao je Pit Grejm i mnoštvo gostiju pohrliše prema šanku. – Dobio sam na pokeru velike pare – mahnuo je zguzvanom novčanicom – i hoću da moji prijatelji podele sa mnom moju sreću.

Barmen stavi na šank ispred njega nekoliko boca i puno čaša. Grejmu dobaci par novčanica i barmen ih pokupi i strpa u fioku ispod šanka.

– Da nazdravimo – povika Grejm kad su sve čaše bile napunjene. – U slavu i za sećanje na našeg velikog čoveka, šerifa Tomsona!

Sva lica se odjednom smračiše. Onda prvo nekolicina, a za njima i ostali podigoše čaše.

– Za pokojnog šerifa Tomsona – promrmljaše i ispiše piće.

Barmen im ponovo natoči.

– Još jedna zdravica – reče Grejm. – Neka živi čovek koji namakne omču na vrat onog kućkinog sina koga sam ja kao poslednja budala predao u ruke

šerifovog zamenika Rajsa. Nadam se samo da će mu omča biti brzo namaknuta... đavolski brzo!

*

Specijalni šerif Ben Travers posmatrao je kroz prozor svog kupea pust predeo, koji se pružao pored železničke pruge čak do horizonta. Gusti oblaci dima iz lokomotive, ložene debelim drvenim cepanicama, kovitlali su se s vremena na vreme pored prozorskog okna. Travers se udobnije namesti na sedištu. Nije voleo putovanje železnicom. Jahanje u sedlu u svako doba je pretpostavljao dreždanju u zagušljivom kupeu voza. Ali od Grover Sitija do Kensoa bilo je više od sto pedeset milja. Železnici je za tu razdaljinu trebalo samo pet časova, a putovanje na konju trajalo bi dva do tri dana.

A morao je stići brzo, jer niko ne bi umeo reći šta bi se tamo moglo desiti. Ubijen je vrlo popularan gradski šerif, a njegov zamenik javio je kako se po gradu zucka o linču.

Počeo je zamišljeno da zavija cigaretu. Misli mu se vratiše na Doka Holideja. Prvi put ga je video pre nepunih mesec dana, mada je o njemu pre toga dosta slušao. Holidej je ušao u šerifsku kancelariju u Grover Sitiju i upitao za federalnog maršala Vajata Erpa, koji je u Grover Siti došao po specijalnom zadatku. Bio je elegantno odeven i na Traversa je ostavio utisak džentlmena i čoveka kome je sve u životu jasno.

– Maršal Erp je trenutno odsutan – odgovorio mu je – ali možete meni reći šta želite.

– Ništa posebno. Hteo sam samo da ga vidim. Kada će se on vratiti?

– Verovatno popodne. Šta da mu kažem, ko ga je tražio?

– Njegov prijatelj Dok Holidej. Recite mu da sam odseo u hotelu „Kanzaški dvorac“.

Ime posetioca ostavilo je na Traversa dubok utisak, ali još više ga je impresioniralo zapadnjakovo lice. Nešto na tom licu činilo mu se poznato i posle kratkog razmišljanja on uze da prelista fasciklu s poternicama. Trud mu se isplatio jer je našao ono što je tražio: poternicu za Džimom Ormsbijem, koji je bio ubijen pri pokušaju pljačke kod Plejt Krosinga. Tada su svi banditi bili pobijeni sem Bernija Džipa, koji se srećno izvukao.

Sa nestrpljenjem je čekao da se Erp vrati. Ali kada je ovaj stigao praćen zamnikom Bertom, pustio je Vajata da mu prvo saopšti ishod potere za razbojnikom Anvilom, za koga su verovali da bi ih mogao navesti na trag velikoj zaveri koju su istraživali. Ali Anvil je u dvoboju ubijen i, kako je Erp rekao, ta šansa je propala. Travers mu na to odgovori kako je na pomolu jedna možda još bolja. Jer danas ga je ovde tražio njegov prijatelj Dok Holidej.

– Dok? Ovde, u Grover Sitiju? To je sjajno – razvedrio se Vajat, ali odmah zatim upitno pogleda Traversa: – Kakve on ima veze s našim problemom?

Travers priđe stolu i pobedonosno mu pruži poternicu sa slikom Džima Ormsbija. – Pogledajte ovo, pa onda recite ima li ili nema.

Vajat uze poternicu i izraz čuđenja pojavi mu se na licu.

– Neverovatno! Kao da mu je brat bližanac!

Travers samo zadovoljno klimnu glavom.

– Ne mislite valjda... – reč zape Vajatu u grlu.

– Zašto ne? To bi bio odličan potez, jer ko bi mogao biti vispreniji, lukaviji i spretniji od Holideja da odigra ulogu Grega Ormsbija?

– Ali... kako da tako nešto tražim od njega? Mi smo čuvari reda i izlaganje opasnosti deo je našeg poziva, ali on...

– On je avanturista, zar ne? Možda će mu se izazov dopasti. U svakom slučaju, vredi pokušati, jer nam se takva šansa sigurno više nikada neće pružiti.

Vajat ustade, prošetala nekoliko puta po kancelariji pa zastade pred Traversom.

– U redu. Razgovaraću s njim.

*

Dva sata kasnije Erp je sedeo u Holidejevoj hotelskoj sobi i uz viski i cigaru izlagao svoj plan. Iz rečenice u rečenicu i sam se sve više zagrejavao da se Dok kao Greg Ormsbi uvuče u bandu Bernija Džipa, a činilo mu se i da ga Dok sa interesovanjem sluša.

– I vi biste hteli da se ja uvučem u tu bandu i da ih provalim? – reče Dok. – Ideja nije loša samo mi nije jasno zbog čega sve to radite. Zar je jedna banda toliko važna?

Erp se osmehnu:

– Stvar je u tome što nam nije glavni cilj da uhvatimo tog Džipa i njegovu bandu, već one koji stoje iza njih. Već duže vreme događaju se pljačke lokalnih i drugih banaka, povezanih u „Stoča-

rsku udruženu banku" i „Kanzas banku“, a i druge manje. Pljačke se izvođe s velikom tačnošću i kao po nekom programu. Posledica toga je da su te banke počele da gube poverenje ulagača, a osiguravajuća društva neće više da nadoknađuju njihove gubitke. Akcije tih banaka izgubile su za poslednjih šest meseci polovinu svoje vrednosti i ako se ovako nastavi preti im bankrot. Na drugoj strani neko po niskim cenama otkupljuje akcije tih banaka. Sumnjamo da se to delom vrši i opljačkanim novcem i da se iza kulisa sprovodi nezapamćena zločinačka akcija kojoj je cilj da se milioni dolara koncentrišu u rukama nekolicine ljudi. Sumnjamo da su tu umešane i neke poznate ličnosti i da cela stvar može imati nesagledive posledice po celu državu. Zato nam treba čovek koji će se uvući u bandu i saznati ko stoji iza nje.

Dok je odbio gust dim i osmehnuo se ironično:

– Šta ja u svemu tome mogu dobiti? Odlikovanje? Javnu zahvalnost vlade? za rizik koji prihvatim to nije baš impresivna nagrada.

Vajat prihvati šalu: – Pa, bićete tražena ličnost u glavnom gradu i večeraćete s guvernerom... ako ostanete živi... Ali šalu na stranu – uozbiljio se – to će biti veoma riskantna pustolovina. Bićete u opasnosti kakvu još niste doživeli... i imaćete šta da pričate kada ostarite.

– Ako je doživim... Pa, nekih preduslova ima, jer ako je Džim Ormsbi jahao s tim Bernijem Džipom i ako ja ličim na njega, onda je vrlo verovatno da će me Džip prihvatiti kao člana bande. Dobro, Vajate, poći ću u pokrajinu Ken-

šou, ali će mi za to biti potrebna druga oprema. U ovom odelu ne bih mogao da obmanem Bernija Džipa.

– Znao sam da ćete prihvatiti, Dok. Nema na svetu još jednog takvog čoveka kao što ste vi. Neću vam to zaboraviti!

– Hajdemo sada da se malo zabavimo – predloži zapadnjak.

*

Tako je Holidej pod imenom Grega Ormsbija odjahao u pustaru i više se nije vratio. Sedmicama se o njemu ništa nije čulo, a onda je od šerifovog zamjenika u gradu Kenšou stigao telegram u kome je stajalo da je Greg Ormsbi uhvaćen posle pljačke banke i ubistva. Travers je hteo da mu odmah telegrafski odgovori i da ga obavesti kako Greg Ormsbi nije niko drugi nego Dok Holidej, tajni agent. Ali Vajat Erp se s tim nije složio. Postojala je još uvek mala šansa da će, ako se stvar dobro inscenira, moći ponovo da se pridruži bandi. Zato se Travers u Grover Sitiju ukrcao u veoz.

*

– Kažem vam da su svi oni krivi! – vikao je Pit Grejm. – Onaj što je u zatvoru zaslužio je smrt kao i onaj što je ispalio metak kojim je naš dobri šerif ubijen!

– Tako je – prevaleo je preko jezika jedan pijani kauboj.

– Ne vidim zašto bismo se zamajavali s tim suđenjem – vikao je i dalje Grejm. – Oni šerifu Tomsonu nisu sudili, je li tako? Dobio je metak u leđa! Ima li šta podlije?

– Obesimo tog kućkinog sina! – povi-
ka neko.

*

Čarli Rajs sedeo je za pisaćim stolom u kancelariji i čelo mu se nabralo kada je čuo povike koji su dopirali iz salu-
na. Trglo ga je kucanje na vratima.

– Ko je?

– Ja sam, Čarli. Dejv.

Rajs pride vratima i pusti unutra ko-
šcatog, mršavog starca. Flečerova du-
žnost bila je da čisti zatvor i šerifovu
kancelariju i da priprema hranu za-
tvorenici. Ušavši, ozbiljno je odmah-
nuo glavom: – Čuješ li ih šta viču, Ča-
rli?

– Kako mogu da ih ne čujem? – odgo-
vori Rajs.

– To je Pit Grejm. Naliva ih pićem i
huška.

– Grejm? Otkud mu novac?

– Ubij me ako znam da ti kažem. Zna
li Ormsbi šta se događa?

– Naravno da zna. Nije gluv. Ali je za-
čudo hladnokrvan.

Flečer pažljivo pogleda šerifovog za-
menika: – Neće biti tako hladnokrvan
kad ovi dođu... Čarli, šta ćeš učiniti ako
ta pijana gomila dođe ovamo i razvali
vrata?

– Šta drugo nego ono što mi je du-
žnost?

– Da li bi pucao na njih?

– Bih.

– Ali neki od njih su tvoji prijatelji!

– Ako se odluče da linčuju mog uha-
pšenika, onda više neće biti moji prija-
telji. Dejve, ja sam se zakleo da ću
svim snagama braniti red i zakon. Kad
jedan čovek položi takvu zakletvu, on-

da mora i da je održi. A zašto ti ne odeš
kući da se malo odmoriš?

Flečer prkosno isturi čekinjastu bra-
du:

– Znači li to da postaje opasno za sta-
rog lava kao što sam ja?

– Pa, znaš, ti nisi predstavnik za-
kona.

– Bio sam nekad.

– Nekada davno.

– A sada misliš da sam samo izandali
starkelja, je li? E, pa, ima više načina
da čovek pokaže šta je i ko je! – Prešao
je šepajući preko prostorije i skinuo sa
zida teškokalibarsku sačmaru. – Mora-
će da razmisle pre nego što pokušaju
da prođu pored ove stvarčice!

Rajs se osmehnu.

– Znaš, ne mogu reći da se ne ose-
ćam bolje kad vidim nekog ko mi pruža
podršku.

– Makar to bio i izandali Dejv Flečer,
je li?

Dok Holidej je sedeo na svom leža-
ju i osluškivao viku koja je dopirala iz
„Zlatnog grumena“. Kako je vreme
odmicalo, glasovi su postajali sve jači
i glasniji i s vremena na vreme je sa-
svim razgovetno mogao da razabere
pojedine reči i delove rečenice kao:
„obesimo kućkinog sina“... „neka neko
dones konopac“... „kome su potrebni
sud i porota?“...

Nešto je udarilo o gvozdene rešetke
na gornjem prozoru njegove ćelije i
Dok se osvrnu. Ugledao je komad drve-
ta koji se njihao na kraju kratkog
konopca.

– Hej, Ormsbi – začuo se ženski glas.

– Pridite prozoru!

Holidej ustade, jer je shvatio da se
poziv odnosi na njega.

– Na drugom kraju konopca vezan je revolver. Uzmite ga i bežite iz zatvora. Ali ne smete nikoga da ubijete.

– Učiniću sve što mogu – rekao je.
– Ko ste vi?

– To ćete uskoro videti. Moje ime je Lusi Melrouz i kada pobegnute napolje moram vas videti. Južno od grada teče jedan potok. Blizu puta videćete skupinu vrba. Tamo ćemo se naći.

– Zašto ovo činite? – upitao je.

– To ima veze sa vašim bratom Džimom. Zbog toga želim da vas vidim.

Dok je povukao uzicu lagano i oprezno, a onda je pružio ruku i kroz rešetku dograbio dršku revolvera.

Bio je to kolt teškog kalibra, napunjen žutim, bakarnim mecima. Spustio se s ležaja i zadenuo revolver za pojas ispod košulje.

– Zameniće – povikao je. – Hteo bih da govorim s vama!

Trenutak kasnije vrata su se otvorila. Rajs krenu hodnikom i zaustavi se pred Holidejevom ćelijom.

– Molim? U čemu je stvar?

Dok izvuče revolver od čega je Rajsu zastao dah. – Izvadi ključeve ćelije iz džepa i otvori vrata – naredi zapadnjak.

– Neću.

Dok kratko mahnu oružjem.

– Nemoj biti lud! Ako pritisnem obarač znaš šta će biti...

– Samo napred! Pritisni!

Holidej počeo da povlači obarač, ali je Rajs netremice zurio u njegove oči. – Pritisni okidač – rekao je izazovno.

– Ti si hrabar čovek, zameniće.

– Nisam ni najmanje, Ormsbi. Ja sam vršim svoju dužnost. Ako bih te pu-

stio iz ćelije ne bih dostojno obavio svoju dužnost. Zato pucaj ako hoćeš.

Zapadnjak je duboko uzdahnulo. Očigledno mu nije pošlo za rukom da uplaši mladoga Rajsja i sada su se stvari iskomplikovale. Pogledao je zamenika šerifa i u čelo mu se usekla duboka bora.

– Pucaj – ponovi Rajs.

Dok se osmehnu: – Ne mogu. – Hitnuo je revolver uvis i dok je oružje vrteći se padalo, uhvatio ga je za cev. – Izgleda mi da ja ipak nisam pravi desperados kao što ste mislili – rekao je i proturio kolt kroz rešetke, pružajući ga drškom napred.

Rajs prihvati revolver i odahnu s olakšanjem. – Neka me đavo nosi ako mogu da te shvatim – rekao je Doku, okrenuo se prema salunu odakle su dopirali sve jači povici i čvršće stegao revolver u ruci. – Ovima je zaista stalo da mi skinu glavu – primeti Dok.

– Da bi se dočepali tvoje glave, moraće prvo da skinu moju – odvrati Rajs odlučno.

*

Del Krejton je pućkao svoj cigarilos i osmehivao se. Jedan snažan rudar s licem uokvirenim čupavim crnim zalicima držao je u ruci konopac i vitlao omčom iznad glava pijanih gostiju, a Pit Grejm se trudio da ih što više raspali.

– U zatvoru je samo zamenik Čarli Rajs – rekao je.

– Tako je, ali kazao je da će svojim životom štititi zatvorenika – primeti neko.

– Promeniće mišljenje kada nas bude video – bio je uporan Grejm. – Uostalom, mi smo njegovi prijatelji, zar ne? Kad dođe stani-pani, Čarli Rajs će se okrenuti i dići ruke od svega. Nije valjda lud da štiti onog nevaljalca Ormsbija, koji je prljavi, podli ubica!

– Ubica! Ubica! – prihvatiše ostali njegov povik.

– A šta ubica zaslužuje?

– Konopac! Konopac!

– Onda napred, momci! – dreknu rudar, zavitlavši konopcem iznad gláva.

– Namaknimo ubici omču na vrat!

– Hajdemo! – prihvati Grejm. – Završimo to kao pravi ljudi!

Vičući i mašući pesnicama, gomila pođe za Grejmom i rudarom Morganom, ostavljajući za sobom prazne boce viskija.

Lusi Melrouz je ostala da sedi za stolom i nezainteresovano prevrće karte po rukama. Ormsbi je imao revolver. Ako je još uvek oklevao, onda mu je vreme za takav poduhvat istekao.

*

Putnički voz se, škripeći, zaustavio na stanici u Kenšou. Specijalni federalni šerif Ben Travers sišao je iz vagona. Tamo dalje niz ulicu čula se neka vika.

– Šta se to događa? – upitao je železničkog službenika, koji je gledao na sat da bi dao znak za polazak.

– Tačno po redu vožnje – konstatovalo je železničar zadovoljno. – Nije zakasnio skoro celog meseca.

– Ova galama – ponovi Travers pitanje. – Ko to viče?

– To nije moj posao, mister.

Travers zavuče prste u džep na prsluku i izvadi svoju šerifsku zvezdu. – Vaš možda nije, ali moj jeste.

– To je kod zatvorske zgrade – objasnio železničar, kome se odjednom razveo jezik. – Juče su banditi ubili našeg šerifa. Potera je stigla i uhvatila jednog od njih i taj je u zatvoru. Izgleda da će biti obešen pre nego što je očekivao.

Travers spusti na zemlju svoju putnu torbu i otvori je. Iz torbe izvadi dva dela sklapajući skraćene „remington“ sačmare i jednim pokretom ih sastavi, načinivši tako oružje ubojito kao top. Zatim je napunio obe cevi i nekoliko rezervnih metaka stavio u džep svoje jakne.

– Pakleno oružje – izusti železničar zinuivši od čuda.

– Tačno si rekao. Ako bude potrebno, odneće nekolicinu tih usijanih glava pravo u pakao – potvrdi Travers i pođe brzim hodom s dvocevkom u ruci.

*

Gomila je iz saluna jurnula na ulicu, predvođena Pitom Grejmom, za kojim je u stopu išao Morgan, sav crven od popijenog alkohola. Ispred zatvorske zgrade Grejm zastade i diže ruku, zahtevajući tišinu i pažnju: rulje koja ga je sledila.

– Uredićemo sve na najbolji način – rekao je.

– Izvucimo kućkinog sina napolje – zauriao je jedan kauboj, mašući uzdignutom pesnicom.

– Naravno, izvući ćemo ga – potvrdi Grejm. – Izvući ćemo ga iz zatvora, ali ne želimo da zbog naše žurbe i nestrpjenja bude povređen dobar čovek

kakav je Čarli Rajs. I zato mi dozvolite da progovorim nekoliko reči s njim.

Gomila se utišala i Grejm zakorači na pločnik ispred zatvora i snažno pesnicom zalupa na vrata šerifske kancelarije. Onda ustuknu korak i vrata se otvoriše. Iza otvorenih vrata stajali su Čarli Rajs i Dejv Flečer. Rajs je držao uperen kolt a Flečer dvocevku.

– Hej, ostavite se toga, prijatelji – reče Grejm. – Do vraga, to nije način ophođenja prema ljudima. – Pokretom ruke pokazao je na gomilu iza sebe. – Ovo su sve tvoji prijatelji, Čarli, zar ih ne prepoznaješ? Ako smo došli u nezgodno doba, to ne znači da imamo nešto protiv tebe. Niko ti ne želi nikakvo zlo.

– Ako je tako – odgovori zamenik šerifa – onda se lepo okrenite i gubite se što dalje odavde.

– Hoćemo Ormsbija – rekao je Morgan, izvirivši iza Grejma. – Nas je ovde više od pedesetorice, Čarli, prema tome ti i taj izandali starac nemate nikakve šanse da nam se oduprete.

– Izandali starac, kažeš? – grmnu Flečer i razljućen tom uvredom diže sačmaru i obe cevi isпали u vazduh iznad Morganove glave.

Rudar se zateturio nazad, ošamućenom praskom i vazдушnim udarom. A onda je ljutina izobličila njegovo lice i već je hteo da jurne napred, kada Dejv Flečer stavio dva nova metka u cevi puške.

– Ti, stara huljo, mogao si me ubiti!

– Sledeći put ću to i učiniti – odvratila mu starac, ali ga je podrhtavanje glasa odalo i otkrilo njegov strah.

– Ne možete nas sve pobiti – reče Grejm.

– Ja mogu pogoditi prvu petoricu ili šestoricu od onih koji pokušaju da uđu na ova vrata – opomenu ga Rajs.

U Grejmovo lice ponovo se vratio crvenilo.

– Šta ovo, dođavola, treba da znači, Čarli? Zar hoćeš da izgubiš sve što si uradio u ovom gradu? Uskoro će biti izbori za šerifa, to znaš. Svaki od ovih ljudi što stoje iza mene je glasač. Ako želiš da dobiješ naše glasove, onda moraš na stvari da gledaš kao i mi.

– Ako treba da budem izabran glasovima onih koji me onemogućavaju da vršim svoju dužnost, onda ću radije ispaliti sebi metak u glavu – odvratila Rajs, podigavši glas da bi ga i oni pozadi mogli čuti. – A sada me slušajte svi vi! U ćeliji u zatvoru nalazi se uhapšenik kome će se suditi po zakonu i kome će suditi sud i porota.

– Mi smo sudiye! – povikao je neko iz gomile.

– Da, a mi smo i porota – pridružila se drugi.

– Hajde, provalimo unutra! – razdra se treći. – Neće smeti da puca u nas!

Gomila počela da se približava pločniku, gurajući ispred sebe Morgana i Grejma. Grejm je pokušao da zakopa pete u tle i da se odupre, ali je pritisak mnoštva iza njega bio prevelik. Samo još trenutak i već će se naći na vratima, a onda i unutra u kancelariji. Iskladenih očiju pogledao je u tamni otvor cevi Rajsovog kolta i utrobu mu je stegao panični strah.

U istom trenutku iza njega odjeknu nešto kao eksplozija, a odmah zatim i druga. Kao da je neka džinovska ruka pritisnula gomilu, ona stade. Sve glave se okrenuše i pogledi se zaustaviše na

jednom temeljno građenom čoveku sa šerifskom zvezdom na jakni. Stajao je nogu malo raširenih i kao ukopanih u zemlju, stavljajući u cev svoje sačmare nove metke umesto ispaljenih.

– Moje je ime, gospodo, Ben Travers. Ja sam specijalni federalni šerif i poslat sam ovamo iz Grover Sitija da saslušam uhapšenika. Dopustite mi da vam objasnim nešto o ovoj puški koju držim u rukama. Ako pođete na mene ispalicu jednu cev nadesno. Krupna sačma za medvede oboriće trojicu od vas. Vi ćete u međuvremenu biti dva-tri koraka bliže meni i moj sledeći metak oboriće samo dvojicu. Ali još uvek ću imati dovoljno vremena da potegnem revolver. Šest metaka, to znači još šest mrtvih...ili bar skoro mrtvih. Sve u svemu, računam da ću skinuti devetoricu od vas. Hej, zameniće Rajs, čujete li me?

– Čujem vas, šerife.

– Mislite li da možete skinuti petoricu ili šestoricu ovih iz gomile?

– Vrlo lako.

– A ja ću srediti najmanje trojicu – dodao je na to Dejv Flečer.

– Pa, onda vas zaista možemo dobro prorediti – reče Travers. – Sve u svemu devetnaest ili dvadeset ljudi. Neki od vas će biti mrtvi, a neki obogaljeni za ceo život. Ako smatrate da za vešanje jednog čoveka, koji će ionako biti obešen, вреди platiti tako visoku cenu, onda neka vam bude. Ali ja se, na vašem mestu, ne bih u to upuštao.

Ljudi u gomili su se zgledali.

– Ja neću da nasrnem na specijalnog federalnog šerifa – reče jedan, udaljavajući se. Ubrzo je za njim pošla još nekolicina.

Travers je u tom trenutku bio siguran da u Kenšou te večeri neće zavladatai zakon linča. Video je to po teleći poslušnim licima i oborenim glavama. Sačekao je dok se i poslednji čovek nije okrenuo i pošao, a onda je prešao preko ulice i ušao u šerifsku kancelariju.

– Drago mi je što vas vidim, šerife – reče Rajs s osmehom na licu i pruži mu ruku.

– I meni je drago – odvrati šerif. – Ja sam Ben Travers.

– Čuo sam. Ja sam Čarli Rajs, a ovo je Dejv Flečer.

– Mogu li se i ja pridružiti s nekoliko reči zahvalnosti? – povika Dok Holidej iz svoje ćelije.

– To je on – reče Rajs, odgovarajući na Traversov upitan pogled. – To je Greg Ormsbi.

– Voleo bih da vam lično zahvalim – dopuni ga Dek.

– Za to nema potrebe – odvrati Travers podignutim glasom. – Sve što si večeras ušićario, Ormsbi, to je samo odlaganje izvršenja. Ti ćeš sigurno posetiti, kao što je sigurno da dan dolazi posle noći.

Dok Holidej se spusti na ležaj. Ben Travers mu je upravo dao informaciju koju je očekivao, mada je on to shvatio i dok je Travers bio na ulici. Da je hteo da obelodani činjenicu kako on uopšte nije Greg Ormsbi već Dok Holidej, saradnik vlasti, on bi to rekao još onda. Očigledno su i Travers i Vajat Erp želeli da on nastavi maskaradu, ne znajući da je to nemoguće. Jer Džip bi ga čim bi ga ugledao, najverovatnije ustrelilo.

Misli mu skrenuše ka Lusi Melrouz. Ta žena htela je s njim da razgovara o Džimu Ormsbiju, misleći da je on njegov brat. Pitao se kakav će stav prema njoj zauzeti. Je li ona poznavala Grega ili ne? Zašto mu je dala revolver i htela da mu pomogne? I ono najvažnije: šta je ona bila Džimu Ormsbiju?

*

Lusi je laganim korakom prišla Delu Krejtonu i stala mu iza leđa. Mogla je odatle da vidi njegov odraz u prozoru saluna. Njegov orlovski povijen nos i oštro isklesano lice ličili su sada na kamenu masku. Posmatrao je nesuđene izvršioce linča kako se razilaze svojim kućama, pojedinačno, ili po dvoje, a retko u manjim grupama.

– Zamalo – rekla je.

Krejton se okrenu i usiljeno osme-
hnu:

– Zamalo pa da se desi nepopravljiv incident.

– To sam i ja mislila – uzvratila mu je osmejkom.

*

Travers se okrenu od prozora i pogleda svoje sagovornike. Čarli Rajs je sedeo za pisaćim stolom, nogu dignutih na što. Travers priđe do jedne stolice kraj stola i sede.

– Imam jak razlog da zatražim da Dejva Flečera pošaljete kući – rekao je Rajsu.

Zamenikov pogled srete se s njegovim:

– Da?

– Hteo sam malo da porazgovaram s vama, Čarli, ali ono što imam da vam kažem ne sme da ode dalje od vas.

– U redu.

Kada je poslao starca na spavanje, Rajs se ponovo okrenu Traversu:

– Slušam vas.

– Pa, evo: moji pretpostavljeni u Grover Sitiju i vlasti u glavnom gradu Kanzasa veruju da se u ovoj državi odigrava neka grandiozna zavera. Po njima, izvestan broj uticajnih ljudi u državi radi zajedno s bandama razbojnika. Ti ljudi daju banditima obaveštenja o specijalnim velikim pošiljkama zlata i novca i pomažu im da isplaniraju svoje pljačke do najsitnijih pojedinosti. Pretpostavka je da su se u to upustili iz dva glavna razloga: jedan je da se na lak način dokopaju novac, a drugi da novcem kupe za jevtine pare iste ove banke čiji je kapital sada smanjen. Po našem mišljenju opljačkani novac ide u jednu centralnu kasu iz koje se posle vrše sve finansijske transakcije. Ti ljudi očitó žele da postanu nekrunisani kraljevi ove države, a možda i mnogo šire.

Rajs iznenađeno podiže obrve:

– To je teško poverovati, toliko je fantastično.

– Fantastično jeste, ali morate mi verovati. Uostalom, očekujemo skori rasplet, jer smo se približili nekim saznanjima do kojih ranije nismo mogli doći.

– Ima li nekih dokaza za to? – upita Rajs.

– Jedan visoki državni službenik, nije mi dopušteno da pomenem njegovo ime, nađen je na umoru daleko od njegovog doma. Pre nego što je izdahnuo obelodanio je neke neverovatne činje-

nice. Rekao je da je bio član jedne tajne grupe, ali da je u jednom trenutku u njemu nadvladala griža savesti, pa je pozeleo da se iz te grupe izvuče. Ostali su to otkrili i ubili ga, zapravo mislili su da su ga ubili. Umro je, međutim, pre nego što je uspeo da kaže njihova imena. Isprva se pomišljalo da je možda imao sumanute ideje i da je njegova priča čista izmišljotina. Ali neki kasnije događaji i detalji u vezi s njima potvrdili su da to nije izmišljotina. Činjenica ovde, činjenica tamo... dokazi...

– I vi mislite da bi vam Ormsbi mogao dati još neki dokaz?

– Nadam se. Vidite, Berni Džip je u poslednjih godinu dana doživeo gubitak dve kompletne bande. U oba slučaja bande su uletele u zasedu. Svi su bili pobijeni samo se Džip u oba slučaja izvukao.

– Da li vas to navodi na neku sunju? – upita Rajs.

– Navodi me na pomisao da je neko želeo da se oslobodi ljudi koji su bili učesnici događaja pre nego što oni suviše saznaju.

– Da li su i druge bande upadale u zasedu?

– Odgovor je potvrđan. Jeste, to se događalo i drugim bandama u državi. Vidite, Čarli, postoji nit koja nas vodi u određenom smeru, pa pokušavamo da je pratimo do kraja. Moj pretpostavljeni misli da je ovaj Ormsbi pogodna ličnost.

– Zbog čega?

– Vidite, u jednoj od zaseda poginuo je njegov brat Džim. Ako bi mi pošlo za rukom da ga uverim kako je njegovom bratu to namešteno, postojala bi šansa da mi kaže sve što zna.

– Ako nešto uopšte zna – reče Rajs skeptično. – Nije se uopšte pokazao mnogo govorljiv, ali možda je to zbog toga što, kako mi izgleda, i nije dugo bio s Džipovom bandom.

– Ne zaboravite da je tražio od vas da me pozovete – podseti ga Travers. – Možda je ipak spreman da otvori usta.

– Ne može škoditi ako pokušate, šerife.

– Imate li onda nešto protiv da ja porazgovaram s njim u četiri oka, a da za to vreme vi pazite da neko ne uđe? Znaite, ja postupam po striktnim naređenjima Vajata Erpa.

– Shvatam – Rajs klimnu glavom. – I želim vam sreću.

– Ne očekujem ništa naročito – reče Travers ustajući. – Najverovatnije da sam uzalud prevalio toliki put, ali čovek nikad ne zna.

Travers krenu ka vratima koja su vodila u hodnik s ćelijama.

– Samo trenutak, da vam još nešto kažem – zaustavi ga Rajs.

– Recite.

– Desilo se nekako da se on dokopao revolvera. Ne znam kako je to bilo moguće, jer pri sebi nije imao oružje kad smo ga strpali u ćeliju, a sem mene u zatvor nije ulazio niko. Neko mu ga je morao doturiti. U jednom trenutku upeorio ga je u mene, ali ja sam odbio da poslušam njegovo naređenje i otključam ćeliju. Kada je video da mu pokušaj nije uspeo, on mi je predao revolver.

Traversove oči zasjaše od divljenja prema mladom zameniku. – Imali ste srce kad ste to uradili. Čarli!

– Stari Dejv Flečer me je štitio sa sačmarom, mada ja to nisam tada znao.

– Ipak je trebalo hrabrosti za to – pohvali ga Travers, otvori vrata i uđe u hodnik. – Hej ti, tamo – javi se zatvoreniku – ja sam federalni šerif Ben Travers iz Grover Sitija!

Zatvorio je vrata za sobom i Holidej ustade s ležaja i pride rešetkama.

– Dobro došli, šerife!

– Zdravo, Holideje. Ovaj momak naplju je prilično dobar.

– To ne morate da mi kažete. Da nije bilo njega ja bih sada verovatno visio na konopcu.

– Rekao mi je nešto o tome da ste odnekud pribavili revolver.

Zapadnjak mu ispriča za Lusi Melrouz.

Travers se zamisli i na čelu mu se ureza duboka bora.

– Pa da, ona smatra da ste vi brat Džima Ormsbija i verovatno je htela nešto u vezi s tim da sazna! Raspitaću se o njoj.

– A šta će biti sa mnom, Traverse? Zašto i dalje izvodite ovu glupu maskaradu? Mislim da to nema nikakvog smisla. U jednom kritičnom trenutku pokušao sam da spasem život šerifu Tomsonu, a Džip i dvojica njegovih saučensika su mi to jako uzeli za zlo. Sigurno bi me ubili da u tom trenutku nije naišla potera.

– Vajat Erp želi da pokušate ponovo da se vratite u bandu. Ali on nije raspolagao činjenicama koje ja sada znam. Moraću mu poslati šifrovanu poruku. Kad je primi siguran sam da će potražiti drugo rešenje. Razume se da se ne možete vratiti u bandu. Bilo bi to čisto samoubistvo. Ali prvi deo plana

– vaše bekstvo iz zatvora – možemo sprovesti u delo. Imajte u vidu cilj naše operacije, a do sada nismo baš odmakli daleko. Iako vi umalo niste izgubili glavu.

– Da, ali sam ipak nešto otkrio.

– Šta, na primer?

– Pa, recimo saznao sam da je Berni Džip formirao novu bandu, da ih ima trojica i da su izveli poduhvate u vrednosti od sto hiljada dolara.

– To smo znali, a nije bilo potrebno rizikovati glavu ni radi saznanja da se iza svega toga krije nešto krupnije.

– Zbog toga ne, ali saznao sam nešto što će vas zagolicati – Dok je naglašavao svaku reč.

– Šta to?

– Jednoga dana video sam Bernija Džipa u razgovoru s čovekom o kome se u bandi govori kao o „spoljnom saradniku“. Taj isti čovek posetio me je ovde u zatvoru. On naravno ne zna da sam ga prepoznao. Došao je i saopštio mi da želi da se nagodi sa mnom, ali me je, u stvari, sve vreme odmeravao i vrebao, pokušavajući da dokuči ko sam ja u stvari. Činio sam mu se sumnjiv. Ime tog čoveka je Del Krejton.

– Gradonačelnik – reče Travers i ne pokušavajući da sakrije uzbuđenje. – Upoznao sam se s njim u Grover Sitiju. Možda je to što ste saznali dovoljno, Holideje. Možda nam više ništa i ne treba. To je informacija za kojom smo žudeli.

– Ako vam je to dovoljno, onda je moja misija završena.

– Moguće. Ali bekstvo kao deo plana ostaje. Vi svakako treba da izidete iz zatvora, je li tako? Ako obelodanimo da ste radili kao tajni agent, pomislite

kakva će biti Krejtonova reakcija. Sami kažete da vas je ispipavao, sumnjajući da ste saznali nešto o njemu. A on je zasad naš jedini putokaz i mi taj putokaz ne smemo ispustiti. Ako bismo otkrili ko ste, njemu bi bilo jasno da se na njega sumnja i nit koja vodi do mozga zavere mogla bi biti prekinuta. Zato je vaše bekstvo jedini mogući izlaz.

Zapadnjak baš nije bio oduševljen jer mu je nedostatak građanskog komfora počeo smetati. Ipak klimnu potvrđno glavom:

– Dobro, izvešćemo to bekstvo. I šta onda?

– Ja ću malo osmotriti okolo i ispitati situaciju. Vaš konj je u štali iza ove zgrade. Osedlajte ga i odjašite u brda, ali ostanite negde u blizini Stražareve stene. Kada od Erpa dobijem odgovor na moja pitanja, ja ću iznajmiti konja i dojahati gore.

– Dobro. Kako ćemo izvesti bekstvo?

– Pa, po običnoj šemi, mada ne znam koliko će ta šema biti izvodljiva. Ja ću bajagi prići rešetkama suviše blizu, na primer ovako, vidite? Kada tako pridem, vi samo treba da pružite ruku i uzmete revolver. Hajde, uzmite ga.

Zapadnjak pruži ruku i uze revolver iz futrole na Traversovom bedru. Onda se osmehnu: – U očima Čarli Rajs izlazećete vraški blesasto, jer se ovakav propust ne dešava ni početniku-policajcu.

Trevers duboko uzdahnu:

– To je jedan od rizika kome se mora izložiti čovek mog poziva, Holideje. U redu, izvedimo to do kraja.

Dok provuče levu ruku kroz rešetku i obuhvati Traversa oko vrata. Zatim pritisnu cev revolvera šerifu na sle-

poočnicu, namestivši oružje da bi ga Rajs mogao odmah videti.

– Rajse! – povikao je zatim. – Dolazi ovamo odmah!

Vrata hodnika su se otvorila i zamenik šerifa se pojavio. Kada je ugledao kolt u Holidejevoj ruci, odmah je i sam trgao revolver iz futrole.

– Hajde, pucaj – reče Dok. – On će odmah dobiti svoje.

I Holidej i Travers upustili su se sa da u vrlo opasnu igru. Moglo se desiti da neiskusni Rajs izgubi prisustvo duha i opali, ne razmišljajući o posledicama. Holidej, naravno, ne bi ostvario svoju pretnju, ali je metak iz Rajsovog revolvera mogao pogoditi ili njega ili Traversa. Ali, na njihovu sreću, pokazalo se da zamenikov um reaguje bitko i realno.

– Prošli put nisi pucao – primeti on, držeći i dalje uperen revolver.

– Ovaj put je malo drugačije, zameniče. Desilo se nekim slučajem da mi je šaka dopao kućkin sin koga mrzim.

– Istina je to što kaže – javi se Travers. – Pre nekoliko meseci upao sam u obračun s bandom u kojoj je bio njegov brat. Pogodio sam ga sa dva metka. Možete biti sigurni, Čarli, da će on bez dvoumljenja izvršiti ono što kaže. Sad znam kako ste se osećali kada je vas držao na nišanu... Na vašu sreću tu je bio stari Dejv sa sačmarom... Ali sada on nije tu.

Zapadnjak progovori ponovo:

– To je jedini razlog što te nisam ustrelilo, zameniče. Nisam uživao u pomisli da me posle toga zrna iz sačmare mogu preseći na pola. Ali ovaj put su sve šanse na mojoj strani. Između mene i tvog revolvera je njegovo telo. Mo-

gu vas obojicu srediti pre nego što ti mene pogodiš.

– Ovo ti neće mnogo koristiti – reče Rajs. – Ključevi su napolju.

– Računam da ću s par hitaca razvaliti bravu.

– Pucnji će se čuti.

– Da, ali ovakvu šansu ne smem propustiti, zameniće. Ako ostanem ovde, sigurno me čeka konopac. A sad se odluči šta ćeš... ali samo brzo!

– Drži me na nišanu – podseti Travers Rajs.

– Imaš dvadeset sekundi da se odlučiš – reče Dok.

– Za ime božje, pusti ga neka pobegne! – reče Travers, strahujući da zamenik Rajs ne ostane uporan. – Neće pobeći daleko. Ja ću ga lično goniti, ali u gonjenje ne mogu krenuti iz mrtvačkog sanduka! Biću uz vas i preuzeću komandu. Dajte mi te ključeve!

– Ako... ako vi tako naredite – Rajs se još lomio u duši.

– Naređujem vam.

– U redu.

– Stoj! – viknu Holidej kada je Rajs spustio revolver s namerom da ga vrati u futrolu. – Položi svoj kolt na pod i gurni ga ovamo! Uz to, potrebno mi je još nešto, a ne samo ključevi. Donesi konopce i malo platna.

– Zbog čega?

– Zato što nameravam da vas dvojicu ostavim ovde u ćeliji i sprečim vas da odmah po mom bekstvu počnete da vićete na sav glas.

Rajs ga posluša. Kada se malo kasnije vratio s konopcem i komadima platna, Holidej ga natera da otvori susednu ćeliju i uđe unutra. Zatim je naredio Traversu da otvori vrata njegove

ćelije. Potom je i njega smestio u ćeliju zajedno s Rajsom. Naredio mu je da Rajsu sveže noge i ruke, a zatim je on na isti način svezao Traversa. Na kraju je došlo zapušavanje usta. Zatim Dok pripasa Traversov opasač sa futrolom.

– Mnogo hvala, gospodo – rekao je, zatvarajući vrata ćelije. – Potrudiću se da me više ne vidite.

Opreznim koracima, motreći oko sebe da ne naiđe na nepredviđenu opasnost, prišunjavao se štali iza zatvorske zgrade i u jednom boksu našao svog ždrepcu. Tu su bili i njegovo sedlo i pribor. Osedlao je konja i pojahao ga. Pored zatvorske zgrade pružala se jedna sporedna ulica, koja je izlazila na suviše osvetljenu glavnu. Zato se opredelio za drugu sporednu ulicu koja je skretala udesno. No tek što je prešao pedesetak metara pred njim se iz tame pojavio koščati starac s kundakom sačmare prislomljenim uz rame.

– Stoj! Ni makac! – naredi mu Dejv Flečer.

Zapadnjak snažno obode konja, nastojeći da u skoku obiđe oko Flečera. Sačmara grmnu i konj pod zapadnjakom se trže, zadrhta i prope se, te odjuri u noć. Dok je uspeo da na vreme izvuče noge iz uzengija. Sleteo je s leđa konja. Udarivši rukom i ramenom o tle, otkotrljao se nekoliko metara, a onda ustao i potrčao koliko ga noge nose.

– Bekstvo! Uhapšenik je pobegao! – povika Flečer za njim. – Uzbuna!

Sporedna ulica ulivala se u jednu mračnu. Holidej pretrča preko nje i nikoga nije primetio. Bilo je već kasno i u većini kuća svetlost je bila ugašena. Samo je u jednoj pred njim sijalo

svetlo i on opazi dvojicu koji su išli la-ganim hodom. Preskočio je jednu ogra-du, pretrčao preko dvorišta obraslog u korov, a onda se provukao kroz otvor na jednoj visokoj ogradi... i našao se u uredno održavanom dvorištu iza salu-na „Zlatni grumen“. Iz saluna je dopi-rao zvuk klavira i muški i ženski smeh. Izdaleka čulo se vikanje Dejva Flečera. Holidej se povuče u senku da razmisli.

Na privezištu bi moglo biti nečijih ko-nja. Uzeće jednog od njih. Vrag neka nosi starog Dejva Flečera! Pokvario je sve, ili skoro sve. Već je hteo da krene puteljkom pored saluna kad začu gla-sove i bat koraka koji su se približava-li. Bili su to glasovi muškarca i žene. Muškarac je bio visok a žena malo iz-nad srednjeg rasta.

– Videću te sutra, Dele – rekla je kad su se zaustavili u podnožju spoljnog stepeništa.

Ledeni žmarci prostreliše zapadnja-ka. Bio je to glas Lusi Melrouz.

– Videćemo se sutra, draga – odgo-vori muškarac, grleći Lusi.

Del Krejton! Njegov neprijatelj nado-hvat ruke.

Gradonačelnik se udalji, a Lusi kre-nu stepeništem. Bila je već skoro pri vrhu kad je Krejton skrenuo iza ugla i nestao.

– Lusi! – doviknu Dok.

Ona se zaustavila i pogledala dole. Holidej je oprezno stupio na prostor obasjan svetlošću.

– Ja sam, Greg Ormsbi – rekao je.

Ona mu dade znak rukom:

– Dođite gore, ali budite tihi!

Grabeći po dva stepenika odjednom, Dok se pope. Ona otvori vrata i za tre-

nutak ga rukom zadrža na terasi ispred ulaza.

– Čekajte! – šapnu, a onda dodade: – U redu je.

Holidej zakorači u prostran hodnik. Lusi otvorii jedna vrata i Dok prođe po-red nje u mračnu odaju. Vrata se zatvo-riše i zapaljeno palidrvce osvetli štu-rom svetlošću unutrašnjost prostorije. Lusi prinese šibicu fitilju lampe. U tom trenutku Holidej pomisli kako nikada nije video nekog ko je pri žutoj svetlos-ti petrolejke izgledao toliko lep.

– Konačno ste ipak uspeli da pobe-gnete – rekla je.

– Čula sam kako je Dejv Flečer vikao „Bekstvo“! Izišla sam da se uverim da li ste uspeli.

– Bili ste s Delom Krejtonom.

Ona se škrtio osmehnu:

– Postoji li neki razlog zašto ne bih bila s njim?

Zapadnjak je izgledao nepripremljen na to pitanje, ali se brzo snašao. – Ne-ma – odgovorio je.

Osmeh se razli po njenom licu i otkri kako je ipak zapazila njegovu nesigur-nost.

– Nema razloga da vam ne kažem kako je Del Krejton samo moja zašti-ta od nasrtljivaca. Ljudi se drže na odstojanju zato što misle da sam njego-va imovina. – Nasmejala se, prišla kre-vetu i nagnula se da bolje namesti po-krivač. – Ali sigurno je da me nijedan čovek ovde ne poseduje. Ni ovde ni bilo gde. Vaš brat je mogao reći da sam nje-gova jer je tako zaista bilo. Kada je on ubijen, u meni je nešto umrlo. – Sela je na krevet, pogledala svog gosta i na njenom licu se odjednom ukazao umor. – Vaš brat i ja smo se voleli. Dve go-

dine smo živeli zajedno u potpunoj sreći. Bile su to dve najlepše godine mog života. Radio je tada s jednim kovačem u malom gradu Lenori.

Holidej u magnovenju zaključi da će započeti igru morati igrati do kraja. Smatrala ga je Ormsbijevim bratom i ko bi joj otkrio njenu zabludu mogao bi izazvati nepredviđene komplikacije. Mudrost mu je nalagala da se ne upušta u nepotrebne rizike i zato se napravio kako mu je deo njene priče poznat.

– Pisao mi je iz Lenore – rekao je. – Ali... ne sećam se da je pominjao vas.

– To me mnogo ne čudi, jer je Džim bio dosta zatvoren u sebe... možda čak stidljiv... – smešila se Lusi.

– Šta se desilo posle? – upita Dok. – Zašto ste napustili Lenoru?

Osmeh nestade s njenog lica.

– Džim je bio ucenjen zbog pljačke i ubistva. Jednoga dana neko ga je prepoznao na ulici i morao je da beži. Rekao je da će mi se kasnije javiti, što je i učinio. Posle dva meseca primila sam od njega jedno dugačko pismo. Napisao je da je među nama sve završeno i da želi da ga zaboravim. Tvrdio je da nije dovoljno dobar za mene. Na pismu nije bilo njegove adrese, pa mu nisam mogla odgovoriti. Ostala sam još neko vreme u Lenori, nadajući se da će se on nekim čudom vratiti. Umesto njega stiglo je još jedno pismo. U njemu mi je objasnio da nije mogao da izdrži da mi se ne javi i da želi ponovo da mi kaže koliko me voli. – Digla je glavu i dodala s ponosom: – I on me je zaista voleo... sigurna sam.

– I ja sam siguran da jeste – potvrdio je zapadnjak blago. – Kako bi mogao da vas ne voli?

Njene crne, krupne oči toplo zasjaše. – Hvala vam mnogo za te reči, Greg. – Okrenula je glavu da bi sakrila pogled. – U tom drugom pismu javio je i to da se pridružio banditu Berniju Džipu. U prvom trenutku to saznanje me je porazilo, ali izgleda da njemu nije preostalo ništa drugo. Međutim, nekoliko meseci kasnije stiglo je još jedno pismo. Džim je bio zabrinut. Pisao je da se Berni Džip nekako čudno ponaša. Džim je imao tu sposobnost da ljudima na licu pročita ako nešto skrivaju i imaju nečiste namere. Čitajući između redova, došla sam na pomisao da se Džim boji Bernija Džipa. Ne samog Džipa, nego onog ili onih koje je Džip predstavljao. Ja... govorim gluposti, nešto što i meni samoj izgleda kao fantastika.

– Ja mislim da to jeste realnost – reče Dok.

– Pomislila sam da je vrlo čudno, skoro nemoguće da ste se i vi pridružili Džipu i postali deo njegove bande. Ipak, kada sam saznala da ste uhvaćeni shvatila sam da moram učiniti nešto da vam pomognem.

– Nemam reči da izrazim svoju zahvalnost. Bez vaše pomoći ne bih mogao pobeći – sлага zapadnjak.

Pružila mu je ruku i spontano uzela njegove ruke u svoje.

– Molim vas, sedite, Greg.

Dok se spustio na krevet pored nje. Ona ga je i dalje držala za ruke i smešila se. – Vi to ne znate i zato moram da vam kažem – izgovorila je tiho. – Džim je veoma često govorio o vama. Polagao je u vas velike nade. – Za trenutak se činilo da joj je oblak tuge smračio lice. – Bojim se da mu se ne

bi dopalo kada bi saznao da ste i vi postali razbojnik.

Oprezno, govorio je Dok sebi. Može biti da je sve istina što govori, ali ne sme izgubiti iz vida da je ona na neki način ipak Krejtonova devojka. Možda je nekada pripadala Džimu Ormsbiju i možda je među njima cvetala ljubav, pa otuda i naklonost prema Gregu Ormsbiju, ali činjenice su činjenice... Zato je samo rekao:

- Ne baš uspšan razbojnik.
- Zašto ste se uvalili u to, Greg?

Dok slegnu ramenima. – Ko zna? Možda zato što je suviše teško pošteno zaraditi novac za život.

– Još nije kasno da se okrenete poštenom životu – rekla je. – Mogli biste otići u Kanadu.

- S kojim novcem?

– Ja sam uštedela nešto novca. Mogla bih vam pozajmiti pet-šest stotina dolara.

Doku srce brže zakuca. Njegovo šesto čulo jasno mu je govorilo da ga ova devojka ne iskušava i da ga ne ispituje za Krejtonov račun. Nešto kao zračak radosti zatreperilo mu je u srcu. Ispunilo ga je zadovoljstvom saznanje da ona u njemu vidi nekoga za koga se vredi žrtvovati, pa makar ga trenutno držala za drugu osobu. – To je velikodušno od vas – odgovorio je – ali ne mogu da uzmem vaš novac.

- Pa šta ćete učiniti onda?

– Još ne znam. – Ustao je, prišao prozoru i malo razdvojio debele zavese. Napolju je ugledao svetlost i ljude. – ceo grad se digao u poteru za mnom.

– Ovdje vas neće tražiti, Greg. Imate li konja?

- Nemam više. Pobegao je.

– Ujutru ću vam nabaviti jednog.

– Kako?

– Kupiću ga.

– I kako ćete objasniti nestanak tog konja?

– Reći ću da je ukraden. . Ostanite noćas ovde, Greg.

– U ovoj sobi?

– Ja ću spavati na sofa. Sutra ćemo smisliti kako da se izvučete iz grada. Ali nemojte se vraćati Berniju Džipu!

– Zašto mi to kažete?

Zavrtela je neodređeno glavom.

– Ne znam. Ne mogu da se otresem sećanja na poslednje Džimovo pismo i načina na koji je pisao o Berniju Džipu. Nazovite to ženskom intuicijom ili kako god hoćete, ali osećam da se iz vašeg ponovnog približavanja Berniju Džipu ništa dobro neće izroditi. Osećam... eto, kao da mi Džim šapuće na uho i govori mi da vam dam nešto novca i nagovorim vas da odete u Kanadu. Molim vas, Greg, uzmite novac i pođite...

– Ne mogu – odbi Dok. – Ima nekoliko stvari koje treba da uradim. Nemojte me više ništa o tome pitati, molim vas, jer vam ništa ne mogu reći.

Žalosno se nasmešila:

– Imate sad oko usana isti onaj tvrdoglavi izraz kakav je Džim imao. Dobro, neću više ništa reći. Pođimo na spavanje.

*

Berni Džip je odsečnim pokretom ruke sručio viski u grlo i ponovo napunio čašu. Frenk Mudi i Dikon Berns igrali su karte. Bez volje tek da ubiju vreme.

Onda je iz prilične udaljenosti do njih dopro odjek pušćanog pucnja, razlećući se po brežuljcima. Uskoro zatim, u jednakim razmacima, odjeknula su još dva pucnja.

– To je signal o kome sam vam govorio – reče Džip. – Moraćemo da odjašemo u Kenšou.

– Za tri hiljadarke svakome – Mudi pohlepno iskolači oči.

– Platiću vam čim se vratimo – obeća Džip.

– Hajdemo onda što brže – pozva Berns. – Sve je bolje nego sedeti ovde i čekati.

– Samo još jednu stvar da vam kažem – na Džipovim usnama zaigrao je zao osmeh. – Greg Ormsbi je moj!

Stigavši u grad, sjahali su i vezali konje u mraku jedne sporedne ulice, nedaleko od zatvora. Idući senkom, neopaženo su se privukli do svog cilja. Kenšouom je carevala potpuna tišina ranih poslepoćnoćnih sati. Jedna svetiljka je čkiljila i tek malo obasjavala prozor u šerifovoj kancelariji. Na istoku je prva bleđa crta na horizontu nagoveštavala praskozorje.

Berni Džip pokuša da otvori vrata šerifske kancelarije. Ali bila su zaključana, a brava je bila čvrsta.

– Mora biti da na ovom zatvoru postoje i sporedna vrata – zaključio je. – Hajde da pogledamo.

Ispostavilo se da su sporedna vrata klimava.

– Ući ćemo brzo – reče Džip. – Čim nogom razvalim vrata jurnućemo unutra i pucaćemo na sve što vidimo da diše. Ali na čoveka u ćeliji pucaću ja, jer to će biti Ormsbi. – Pošto pratioci

ćutke klimnuše glavom, on upita: – Spremni?

Na njihovo potvrdno mrmljanje Džip diže čizmu i snažno udari vrata blizu brave. Metal je izdržao, ali se drvo raspalo. Još jedan udarac i vrata se širom otvoriše.

Džip prvi ulete u zatvor. Jedna prilika pomakla se na ležaju u srednjoj ćeliji. Džip priskoči i proturi cev kolta kroz rešetke. – Umri, Ormsbi, kućkin sine! – reče i revolver u njegovoj ruci tri puta poskoči. Kuršumi se uz tup odjek zariše u telo na ležaju, a odmah zatim vrata prema šerifovoj kancelariji se širom otvoriše i pri slaboj svetlosti ukazala se jedna silueta. Iz ruke te siluete sevnula je munja i Berns bolno jauknu, ali istovremeno je grmnuo Mudičev revolver nekoliko puta uzastopce. Kuršumi odbaciše tog drugog čoveka nazad kroz otvorena vrata. Mudi krenu za njim, neprekidno pucajući. Berns se dotle naslonio na zid hodnika, pridržavajući levom rukom desnu, pogođenu metkom.

– Udesio sam kućkinog sina – reče Džip usjaktelih očiju. – Neće se više dići s te postelje.

Skoro istovremeno u hodnik se vratio Mudi. – Bio je to šerif – objasni. – U kancelariji nema više nikoga.

– Uskoro će ih biti jako mnogo – proklinjao je Berns. – A ja ću morati da potražim lekara.

– Izlazite – naredi Džip.

Napustili su zatvorsku zgradu ne zapazivši da vrata srednje ćelije nisu bila zaključana. Nisu zapazili ni blistavu šerifsku zvezdu na prsima čoveka ubijenog u ćeliji.

*

Holidej se trgao iz sna probuđen pucnjevima koji su se prolomili kroz noćnu tišinu. Na drugom kraju sobe Lusi Melrouz je ustala i sela na ivicu sofe. Dok spusti noge na pod i nečujno priđe prozoru. Na ulici je zapazio nekoliko ljudi koji su stajali ispod nadstrešnice.

– Šest pucnjeva – reče Holidej tiho. Tek što je to rekao, odjeknuše još tri pucnja. – To je iz zatvorske zgrade – konstatovao je. Uzeo je pantalone sa naslona stolice i počeo ih navlačiti.

– Šta ste to naumili? – upita ga Lusi, ustajući i sama.

– A šta drugo nego da vidim šta se desilo.

– Ne smete napolje! Oni bi vas ubili čim bi vas ugledali. Ja ću otići da vidim šta je bilo.

Dok se zagleda u nju i shvativši da je devojka na pravu, sede ponovo na krevet. Kakvo dragoceno biće! – pomisli. Zaista bi bilo čisto samoubistvo da se pojavi sada na ulici.

*

Zapadnjak je nestrpljivo koračao po sobi. Lusi je bila odsutna već dobrih petnaest minuta. Zastao je pored prozora i povirio dole. Oko zatvorske zgrade svuda su bile upaljene svetiljke. Jedan omalen čovek s crnim koferčićem užurbano je prošao ulicom i popevši se na trotoar ispred zatvora nestao u šerifskoj kancelariji.

Holidej izvadi duvankesu i počeo zavijati cigaretu. Nedostajale su mu njegove fine „havana“ cigare, ali je zbog ove svoje uloge i prerusavanja morao i tog

uživanja da se privremeno odrekne. Zapalio je cigaretu i počeo da razmišlja. Devet hitaca. To je moglo značiti samo jedno: Džip, Mudi i Berns došli su u Kenšou da ga likvidiraju.

Vrata se otvoriše i uđe Lusi, lica belog kao kreč.

– Ubijeni su – rekla je.

– Ko?

– Zamenik Rajs i specijalni federalni šerif iz Grover Sitija.

Holidej se s naporom uzdržao da ne pokaže žaljenje zbog gubitka dobrog prijatelja. Jer Ben Travers je mrtav. A i Čarli Rajs je bio čestit i hrabar čuvar zakona.

– Specijalni šerif je spavao u jednoj od ćelija – nastavila je da ga izveštava Lusi. – A Rajs je ubijen u svojoj kancelariji. – Pogledala je pažljivo zapadnjaka i opazila ipak promenu njegovog raspoloženja. – I vama teško pada ovo što ste čuli – dodala je.

– Imam dosta razloga za to – reče Dok. – Je li neko video ko je počinio ta ubistva?

– Koliko sam mogla da saznam, niko.

– Onda ću ja biti optužen za taj zločin.

– Ali to nema nikakvog smisla! Vi ste ih ostavili svezane i zapuštenih usta, je li tako? To je bilo pre nekoliko sati i to se zna. Zašto biste se vraćali da ih pobijete?

– Naći će već neki razlog.

– Morate što pre otići odavde. Posle ovog ceo grad će biti pretresan od podruma do tavana.

– Već sam razmišljala o tome. Ne mogu vam dopustiti da za mene kupite konja. Sada to ne dolazi u obzir. Ljudi su sumnjičavi i lako bi vas mogli otkri-

ti. Zato ću ukrasti nekog konja i pobeći.

– U ovo doba nigde nećete naći konja na ulici.

– Snaći ću se već nekako. U svakom slučaju, ne mogu ostati ovde, Lusi.

Čvrsto ga je stegla za mišicu.

– Bojim se za vas, Greg.

– Opasnost je moje zanimanje – osmehnulo se Dok usiljeno.

– Ali šta ćete sad?

– Otići ću u brda.

– Bez hrane i opreme?

– I do sada mi se događalo da živim u prirodi od onoga što sam stvorim. Kad se atmosfera malo stiša, otići ću u neki novi grad gde me niko ne poznaje i tamo ću moći da nabavim ono što mi treba. Zato ne brinite, ali, ako vam to ne bi bilo teško... da li biste mi pozajmili stotinu dolara za prvo vreme?

– Naravno! Doneću vam ih. Ali, Greg...

– Da?

– Ako ikako budete mogli, nađite neki način da mi se javite kako bih znala da li ste dobro.

– Učiniću sve što mogu. – Pogledao ju je rečito. – Zaista, sve što mogu.

*

Pokazalo se da će doći do konja vrlo lako. Noćni čuvar štale, probuđen pucanjima, istrčao je i pridružio se gomili koja je stajala ispred zatvorske zgrade u očekivanju da budu izneta tela Bena Traversa i Čarlija Rajsa. Koristeći se senkama nadstrešnica, Dok je uspeo da neprimećen stigne do štale. U jednom boksu našao je snažnog mrkova sa zvezdom na čelu, koji mu se učinio

dosta miran i poslušan, ali istovremeno i dovoljno žustar i izdržljiv. Malo kasnije izveo ga je osedlanog pozadi štale, popeo se u sedlo i jašući sasvim polako udaljio se u mrak. Kada je prošao pokraj poslednjih gradskih kuća, podbo je konja petama i naterao ga u trk.

*

Mnogo kasnije zategao je vođice i zaustavio konja na obali mirnog i bistrog potoka. Pustio ga je da se napije, a onda ga je poveo malo dalje i sapeo, tako da može da pase sočnu travu koja je rasla oko potoka. Zatim se i sam dobro napio sveže hladne vode i napunio čuturicu koju je našao okačenu o zid štale.

Mada je bio jako gladan, a u okolini je bilo mnogo zečeva, koji su prilazili toliko blizu da ih je mogao pogoditi revolverskim hicem, nije se usudio da rizikuje da puca. Koliba u kojoj su obitali Džip i njegova banda bila je udaljena nekoliko milja, ali se odjek u brdima pronosio vrlo daleko i svaki pucanj mogao ih je navesti da potraže onoga koji ga je opalio.

Dodirnuo je rukom dršku revolvera, koji je uzeo od Traversa. Kolt je oduvek bio njegovo glavno oružje, ali u sukobu s Džipom i drugom dvojicom, koji su imali puške, ne bi mu mnogo koristio. No, nadao se da ga neće otkriti, jer nije bilo razloga da ga traže. Posle njihovog napada na zatvor bilo je logično da misle kako je mrtav. To njihovo uverenje mogao je čak iskoristiti ako bi rešio da on njih skine s dnevnog reda, kao stalno preteću opasnost.

Ležao je tako dosta dugo i posmatrao, nepomičan, pritajen kao zver koja vrebala plen. Negde na istoku dizao se jedva primetan, providan stub dima, koji bi mogao biti dim iz dimnjaka Džipove kolibe. Odjednom ga je nešto navelo da okrene glavu. Topot kopita! Šum se nadaleko čuo sasvim jasno u planinskoj tišini. Holidej zažmiri, braneći se od bleska sunca u već poodmaklom jutru, i razabere siluetu jednog snažnog sivkastog konja, koji se približavao, idući prema prolazu. Nekoliko minuta docnije Dok razabra da na tom konju jaše gradonačelnik Del Krejton.

*

– Boli đavolski, kao da mi neko kida meso – prostenjao je Dikon Berns, grčeci mršavo lisičje lice kada je blago dotakao zavijenu ruku.

– Kuršum je prošao skroz – promrm-lja Džip ravnodušno. – Sem toga, stavljena ti je tolika količina leka da bi to bilo dosta i za deset rana. Naravno da boli, ali bar će ti brzo zaceliti. Ovaj balzam, koji imam, leči sve moguće rane.

– Nisam stigao da opalim nijedan hitac – žalio se Berns.

– Posao je završen i to je glavno – odvratio Džip. – Uklonili smo s puta jednu hulju i nikog nas nije primetio. A što je najvažnije, svaki od vas je bogatiji za tri hiljade dolara.

– Je li ti to naš spoljni saradnik dao devet hiljadarki? – upita Mudi.

– Tri puta tri je devet. Toliko znaš računati – odbrusi Džip.

– To je nešto što nikako ne možemo proveriti – umeša se Berns. – Moramo

ono što kažeš da primimo zdravo za gotovo.

Džip ustuknu korak i odmeri obojicu: – Hoćete li da kažete da vam zakidam deo vaše zarade?

– Nije to u pitanju, nego nas brine taj spoljni saradnik – reče Berns. – Kažeš da treba da ti verujemo, ali ako je do poverenja onda ono treba biti obostrano.

– Da – pridruži mu se Mudi. – Zašto mi ne bismo znali malo više o tom spoljnjem saradniku? Ne vidim zašto bi to moglo njemu da škodi?

Džipove oči na tren blesnuše i ruka mu se pruži ka revolveru. – Ja sam vam na početku rekao kako stoje stvari i šta se može a šta ne, je li tako?

– Naravno da si nam rekao – Bernsov pogled kliznu ka Džipovom revolveru. – Dodavola, Berni, ne prebacujemo ti ništa. Ali mi smo svi zajedno u istom loncu. Svi podjednako rizikujemo i svi treba podjednako da profitiramo.

Džipova gornja usna se malo podigla i otkrila zube, požutele od duvana. Bio je to vučji osmeh:

– Vas dvojica u ovom trenutku mnogo rizikujete postavljajući takva pitanja. Utuvite već jednom u glavu da naš spoljni saradnik nikako ne voli kada ljudi, koji za njega rade, postanu suviše radoznali i počnu gurati nos tamo gde mu nije mesto...

Njegov govor preseče prasak puščanog hica. Džip začuta i počeo da osluškuje, kao i Mudi i Berns.

– Evo ti tvog spoljnjeg saradnika – reče Berns.

– Pitam se šta sad hoće – primeti Mudi.

– Verovatno hoće da nam kaže da smo dobro obavili posao – odvratí Džip, prelazeći pogledom s jednog pajtaša na drugog. – Hoćete li da pođete sa mnom i da se upoznate s njim? Želite li da saznate šta će učiniti ako mu vidite lice?

Mudi proguta pljuvačku.

– Neka ide dovraga. Nećemo komplikovati stvari.

*

Penjući se uz blagu padinu, Džip zastavi konja na pedesetak metara od jedne velike krečnjačke stene. Čekao je nekoliko minuta, a onda se začu zvuk konjskih kopita i pojavi se Krejton na svojoj sivkastoj kobili. Džip htede da se osmehne u znak pozdrava, ali mu se osmeh zaledi kada vide gradonačelnikovo mračno lice.

– Nešto nije u redu? – upita.

– Zabrljali ste – reče Krejton.

– Kako to?

– Niste ubili Ormsbija. Čovek u koga ste pucali bio je specijalni šerif iz Grover Sیتی!

– Ali... kako?

– Ormsbi je pobegao iz zatvora pre nego što ste vi došli u grad i upali u zatvor.

Džip nervozno liznu usne.

– Kako smo mi to mogli znati? Čuli smo dogovoreni signal i odmah smo pojahali konje i krenuli u Kenšou. A u zatvoru je bio mrak.

– U redu, Berni. Šta je učinjeno, učinjeno je. Recimo da je to bila zla sreća.

– Posao smo završili ne može biti bolje, mister Krejtone! Brzo i čisto. Niko nas nije video ni kada smo ušli ni kada smo odjahali.

– Stvar je u tome što posao nije obavljen i od sada se sve može iskomplikovati. Dobro, recimo da vi niste krivi, ali činjenica je da ste ubili federalnog šerifa. Znači da ćemo privući pažnju njegovog pretpostavljenog u Grover Sیتی, pa se zbog toga moramo za izvesno vreme pritajiti. Ti i tvoji ljudi ostanite u brdima gde ste i do sada bili. Sačekajte tamo dok vam se ne javim, a ja ću vam reći šta treba činiti... Nego, u zatvoru je bilo dosta pucnjave. Je li neko od tvojih ranjen?

– Kuršum je prosvirao ruku Dikonu Bernsu. Ali brzo će zarasti. Međutim...

– Da, Berni? – Krejton sumnjičavo zažmuri. – Hajde reci to do kraja!

– Mister Krejtone, meni se čini da ovaj put nije kao ranije. Mudi i Berns...pa, postali su...kako da kažem, vrlo radoznali kad ste vi u pitanju.

Krejton klimnu glavom. – Znao sam da će to biti samo pitanje vremena. – Pogleda direktno Džipa. – Znaš, Berni, da tako nešto nikako ne možemo dopustiti.

– Znam.

– U pitanju je veliki poduhvat, kao što sam ti rekao, nešto mnogo važnije od života par radoznalih bandita. Bojim se, Berni, da ćemo morati početi razmišljati kako da se otarasimo tvojih prijatelja.

– Oni nisu moji prijatelji – odvratí Džip žurno, pomišljajući istovremeno na prilično veliku svotu novca koju su Mudi i Berns ostavili na stranu za nekoliko meseci, koliko su dugo delovali u bandi.

– Mi smo deo jednog poduhvata, Berni – nasmeši se Krejton – deo jednog lanca, njegove karike. Ti i ja. A ljudi

kao Mudi i Berns to nisu. Oni su za-menjivi, deo mehanizma i nisu važni.

– Razumem – Džip klimnu glavom.

– Oni nisu važni kao ni oni pre njih.

– Razmisliću o svemu tome – reče Krejton – a kad odlučim javiću ti. Znaš, ljudi u gradu sve više zuckaju o tome da je Rajsa i federalnog šerifa ubio Ormsbi.

– O, pa to je jako dobro, mister Krejtone!

– Jeste, ali i pored svega toga ima u tom Ormsbiju nešto što mi se ne sviđa. Ja umem da pročitam ljude i kažem ti, Berni, da je to opasan tip.

– Opasan? Kako može biti opasan kad sa dvadeset metara ne ume da pogodi praznu konzervu? Video sam kad je promašio.

– Možda je hteo da vidite da loše gađa... ali, to sve nije najbitnije. Bitno je da, za svaku sigurnost, želim da ga vidim mrtvog.

– Ako se pojavi negde ovde – obeća Džip – biće kao da nikada nije ni živio.

– To bi mi vredelo dosta novca.

– Koliko?

– Deset hiljada.

Džip zviznu:

– Ulog mora da je vrlo veliki kad ste spremni toliko da ponudite za sitnog bandita.

– Već sam ti rekao u kakvom smo grandioznom poslu.

– A šta s Mudijem i Bernsom? Da li će i za njih biti neke nagrade?

– Biće kao i ranije, Berni.

– Dobro. Kad mogu očekivati da ću vas ponovo videti?

– Kad čuješ tri puščana pucnja. I pa-zi na svoju dvojicu saradnika. Ti odgo-varaš za njih.

Krejton se okrenu i odjaha. Džip je gledao za njim sve dok nije nestao s vi-dika.

A nekoliko stotina metara dalje Dok Holidej je nepomično ležao u zaklonu. I on je pratio pogledom Krejtona, koji se udaljavao. Ostao je da leži u zaklonu i dalje jer su mu se u glavi počeli uo-bličavati nejasni obrisi drskog i riska-tnog plana.

*

Malo poguren, birajući gde će stati, Frenk Mudi je oprezno hodao s puš-kom čvrsto stisnutom u rukama. Odjednom zastade, jer je neko kretanje u visokom žbunju privuklo njegov po-gled. Bio je to jelen s veličanstvenim rogovima. Stajao je sasvim mirno ne-kih trista metara daleko i njušio vaz-duh. Bio je suviše daleko za siguran pogodak. Sreća da vetar duva k njemu a ne prema jelenu inače bi ga veličanst-vena životinja već najušila. Onda jelen načini još par koraka, saže glavu i poče da pase sočnu travu. Mudi krenu k nje-mu, šunjajući se kao Apač, do slede-ćeg žbuna, pedesetak metara bliže. Još samo malo i imaće divljač za večeru.

Ali jelen tada oseti njegovo prisust-vo. Šta ga je odalo, Mudi nije znao, ali jelen je naglo digao glavu, pogledao u njegovom pravcu i odleteo kao vihor.

Besan zbog neuspeha, Mudi potrča za njim, iako je znao da ga ne može stići. Izbio je na malo uzvišenje s ko-ga se širio pogled na prostranu preriju i malu udoljicu, mestimično obraslu drvećem, kroz koju je krupnim skoko-vima odmicao njegov nesuđeni ulov. U besu, prineo je pušku ramenu i već

htede da povuče oroz, kad nedaleko od jelena, u gustoj travi, između dva kamena, ugleda čoveka. Verovatno iznenađen jelenovim bekstvom, nepoznati se okrenuo da potraži uzrok straha životinje i u tom trenutku Mudi je zastao kao omađijan. S krajnjom nevericom zurio je u Doka Holideja, koga je poznavao kao Grega Ormsbija.

Prineo je pušku ramenu i nanišanio, videvši kako Dok trči i zaklanja se iza jednog borovog stabla s revolverom u ruci. Pritisnuo je okidač i metak je otkinuo veliki komad kore sa stabla. Holidej je iskočio iza stabla i poguren potrčao. Ovaj put Mudi nije hteo da puca na brzinu. Pažljivo je nanišanio, ali učinio je to suviše kasno. Holidej je stigao u zaklon iza jednog većeg drveta.

Mudi se obazre. Nalazio se na čistini. Holidej je, istina, bio naoružan samo revolverom, ali uz malo sreće mogao ga je pogoditi i s tog rastojanja. Moram potražiti zaklon, odluči Mudi i ugleda veliku stenu četrdesetak metara desno od sebe. Potrčao je. Odjednom je zapadnjak izvirio iza bora. Kolt u njegovoj ruci poskoči, a onda još jednom i od udarca taneta Mudi se zateturio kao da se sudario s nekom nevidljivom preprekom. Pokušao je da digne pušku i nanišani, ali se Holidej bacio napred i u padu pucao. Ovaj put Mudi je bio pogođen u levu stranu grudi. Okrenuo se oko sebe i puška mu je izletela iz ruke. Noge ga izdadoše i on pade. Ostao je da leži, obraza priljubljenog uz tle, gledajući kako se zapadnjakove čizme sve više približavaju njegovom licu. Uspeo je da se malo pridigne na lakat i našao

se pred uperenim revolverom koji ga je ciljao u glavu.

– Ti... nećeš imati srca da hladnokrvno ubiješ čoveka – rekao je dok ga je bol gušio.

– A ti? Kako si ti mogao da ubiješ Čarlija Rajsa i Bena Traversa? Kakvu šansu si ti njima pružio?

– To... to je učinio Berni Džip. On je... – Odjednom su mu se usta širom otvorila i pre nego što je iz njih kuljala krv, uspeo je još da izusti: – Prokleta kopile...

Kada je izdahnuo, Holidej se saže i uze njegovu pušku. Odmerio ju je u ruci i pomislio kako brojna nadmoćnost protivnika nije više velika. Dvojica protiv jednog bila je srazmera na koju je navikao.

*

Vrata su se uz pisak otvorila i Dikon Berns je nahrupio u kolibu. Berni Džip se žustro okrenuo i potegao revolver.

– Nemoj to više nikada da radiš – rekao je, vraćajući revolver u futrolu.

– To je zbog... Frenka – jedva je izgovorio Berns.

– Šta je s njim?

– Mrtav je!

– Šta?

– Rekao sam ti, sećaš se, da sam čuo revolverske pucnje i pucanj iz puške.

– Ormsbi – izusti Džip promuklo. – To je sigurno on!

– I ja mislim – potvrdio je Berns.

– Jesi li video tragove?

– Jesam. Tamo gde je Frenk ubijen tle je dosta mekano i tragovi se jasno vide.

– U redu – odluči Džip. – Poći ćemo da potražimo tog kućkinog sina! Kada ga nademo, napunićemo ga olovom tako da će biti teži od bizona.

Krenuli su. Berni Džip je išao obojene glave, pogleda prikovanog za tle u potrazi za tragovima. Dikon Berns je išao desno od njega i malo napred.

– Ovamo – rekao je Džipu.

Džip pohita do mesta gde je Berns stajao, pokazujući jasan otisak nogu u mekanom zemlji.

– Pogledaj, Berni, – reče Berns – tragovi vode pravo prema onoj kamenitoj padini.

Džip klimnu glavom. – Biće lako – odgovorio je tiho.

– Ne može biti daleko oдавде, Dikone. Verovatno se ulogorio na drugoj strani padine. Nije čudo što ga nismo primetili, jer vetar duva u drugom pravcu, pa ako je i ložio vatru, dim je bio nošen na suprotnu stranu.

– Lukav je – zaključio Berns.

– Jeste, ali ne i dovoljno lukav da nas nadmudri, Dikone. Ako bi mogao da se popneš gore, do prevoja, a da pritom ne napraviš suviše veliku buku, mogli bismo ga uhvatiti. Ti osmotri gde je.

Pošli su lagano uzbrdo, pazeći da ne pomere sitne kamenčiće koji bi onda mogli izazvati odron. Posle izvesnog vremena stigli su na vrh prevoja, držeći puške na gotovs.

– Eno njegovog konja – reče Džip.

I zaista, jedan sapet mrkov pasao je travu nedaleko od skupine polukružno postavljenih stena u čijem središtu je tinjala logorska vatra.

– Ne vidim ni traga od Ormsbija – šapnu Berns.

– Brzo ćemo ga videti.

– Halo, gospodo – doviknu im zapadnjak kao da je pročitao Džipove misli.

Dva bandita su se okrenula kao jedan i ugledali Holideja, koji je izvirio iza jedne stene. Da ga nisu jasno čuli i videli, mislili bi da je priviđenje, jer je on odmah iščezao, da bi se trenutak kasnije pojavio na drugoj strani stene. Dikon Berns je prineo pušku ramenu, ali Holidej kao da je to i očekivao. Pre nego što je bandit pritisnuo okidač, puška koju je Dok uzео od Frenka Mudija bljunula je vatru. Berns je grčevito digao ruke i puška je odletela od njega. Zatim se on lagano okrenuo, pao na bok i otkotrljao se niz padinu, gde ga je, negde na polovini nizbrdice, zadržalo jedno kržljivo drvo. Telo mu se obavilo oko stabla i on ostade da leži. Mrtav.

Džip je stajao nepomičan, zgrčen, tražeći prodornim pogledom svog protivnika. Ali Holidej je ponovo nestao iza stene. Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što je bandit doviknuo:

– Napao si nas iz zasede! To nije fer!

Zaklonjen, Dok je nanišanio Džipu u grudi i prst mu počeo pritiskati okidač, ali onda popusti. Nije bilo u Dokovoj prirodi da hladnokrvno ubije protivnika bez odbrane. Viknuo je preteći:

– Odbaci pušku!

Džip spusti pušku u stranu.

Holidej sada iziđe iza stene. Bandit više nije bio opasan.

– Šta sad? – upita Džip, liznuvši usne.

Dok obori malo cev puške. Džip se ponada da možda još nije sve propalo. Možda će uspeti da nadmudri svog protivnika.

– Gle, gle – rekao je podrugljivo. – Šta je sad ovo? Nisi ni nalik na svog brata, Ormsbi, moram to da ti kažem. Njemu ni na pamet ne bi padalo da puca na čoveka iz zasede.

– Nisam ja busijaš – odvrati Dok. – Sem toga, metak bi bio suviše brza i laka smrt za hulju kao što si ti. Pre toga hoću da vidim kako se znojiš.

– Je li? – Džip se nije micao.

– Hapsim te, Džipe.

Iskra nade kresnula je u banditovoj glavi. Znajući da se mora izboriti za vreme ne bi li u nekom pogodnom trenutku uspeo da brzo i potajno potegne revolver, počeo je da odugovlači:

– Govoriš smešne stvari, Ormsbi. Tako govori šerif.

– Potpuno si u pravu. Ja i jesam šerif.

– Vraga si ti šerif! – odbrusi bandit iznenađeno, ali samo za trenutak. – Mada... Krejton je podozrevao da u vezi s tobom ima nešto sumnjivo, mister.

– Jesi li onda spreman da kažeš ono što znaš?

Džip slegnu ramenima i krišom pomeri nogu u travi da bi načinio čvršće i povoljnije uporište. – Od kakvog je to sad značaja? Stvari su izvedene na čistinu, Ormsbi, i na nama je da odlučimo.

Holidej ležerno klimnu glavom.

– Tačno tako. To je i moje mišljenje. Krejton je vaš spoljni naredbodavac, je li tako? On je mister Glavni.

Džip ponovo slegnu ramenima. – Možda.

Holidej ga prodorno pogleda.

– Jesi li ti naveo svoje saučesnike u zasedu? Mislim na obe tvoje prethodne bande.

– Jesam – odgovori Džip ravnodušno i bez grize savesti.

– Zašto?

– Krejtonovo naređenje. Ljudi su postali suviše radoznali. Hteli su da saznaju ko je spoljni naredbodavac.

– A to je tebi dobrodošlo jer si prigrabio i njihov deo plena!

– Čovek mora da živi.

– Ali za takva dela mora znati i da umre. Na vešalima, Berni! – Holidej priđe kořak bliže. – Odbaci svoj revolver i uradi to polako i pažljivo.

Džip je opet, naoko bezvoljno, slegnuo ramenima. Ali krv mu je brže zastrujala žilama, jer je ugledao šansu. Sad ga je imao! Setio se koliko je taj koga je smatrao Džimovim bratom, ne vešt u baratanju revolverom, a znalo se da malo ko može pobediti njega, Bernija Džipa, u obračunu revolverima.

– Naravno da ću ga pustiti polako i pažljivo – rekao je i zgrčivši se potegao revolver brzinom zmije zvečarke.

Ali čovek s kojim je imao posla nije bio nikakav Greg Ormsbi nego neporedivi, munjeviti strelac Dok Holidej! Zapadnjakova desna ruka se u istom trenutku kad i Džipova neprimetno pokrenula i njegov kolt ožive. Revolver ispade iz Džipove ruke i bandit se okrenu u mestu, pritiskajući drugom rukom krvavu rupu u sredini grudi. A onda je, kao udaren maljem, pao na zemlju.

Dok priskoči s uperenim revolverom, ali kratak pogled bio mu je dovoljan. Bandit je umirao.

Stojeći nad njim, zapadnjak reče:

– Imao si šansu da preživiš. Sada iskoristi bar šansu da umreš kao čovek i reci ko stoji iza Krejtona.

Džipove usne se pomeriše, ali s njih nije sišao glas. Oči su ga gledale s nevericom, a onda su postale staklaste.

Holidej vrati revolver u futrolu i okrenu se.

*

Dojahao je do skupine vrba na obali potoka, u blizini prvih kuća Kenšoua. Pustio je životinju da se napije, a onda je sapeo da može mirno da pase. Zatim se uputio peške u grad. Ako je hteo da sprovede u delo plan koji je smislio moraće stupiti u vezu s Lusi. Dugo je razmišljao pre nego što je zaključio da mora ili dići ruke od svega i vratiti se u Grover Siti, ili dalje postupati po svom nahođenju. Nije bilo u Dokovoj prirodi da ostavlja nezavršene poslove i stoga se opredelio za ovo drugo. Is-hod rizika koji je nameravao da pre-uzme bio je krajnje neizvestan, ali nije video kako bi se drugačije obračunao s Krejtonom i doveo stvar do kraja.

Bilo je već kasno i na ulici nije bilo čak ni onih retkih, zakasnelih prolaznika, ali se on iz opreznosti ipak stalno držao senke. Jer za građane Kenšoua on je još uvek bio bandit, ubica, čovek van zakona.

Preskočio je jednu ogradu, a onda se između otkovanih letava druge ograde provukao u dvorište saluna „Zlatni grumen“. Kuća je bila u mraku. Prešao je lagano čistinu, i što je tiše mogao, pošao uz spoljne stepenice. Odahnua je s olakšanjem kada je ustanovio da su ulazna vrata otključana. Izuo je čizme, ušao u hodnik i na prstima počeo da se prikrada kroz potpunu tamu. Zastao je

pred vratima sobe Lusi Melrouz i tiho zakucao.

– Ko je? – upita devojka bunovno.

Dok prinese usne sasvim do vrata i skoro šapatom odgovori: – Džimov brat.

Brava škljocnu i vrata se otvoriše. Dok kliznu pored Lusi u sobu. Ona zatvori vrata i navuče rezu. Upalila je lampu tek da čiklji i okrenula se ka zapađnjaku. Kosa joj je bila raščupana od spavanja i na licu nije imala šminku, ali su njene krupne, tamne oči zadovoljno sijale, a na usnama je zaigrao osmeħ. Pružila je ruke prema Holideju i on ih je prihvatio i stegao. Osetio je kako toplina prelazi u njegovo telo iz devojčinih ruku. Bio je to čudan osećaj, mekan i topao, ali je u toj toplini bilo nečeg neobjašnjivog i bolnog.

– Toliko sam brinula zbog vas – rekla je. – Je li sve u redu, Greg?

– Sve je u redu – potvrdi on.

Pustila je njegove ruke i spontano mu prišla bliže. Mahinalno, nesvesno, Dok je obgrli i privuče sebi.

– Ne govorite ništa – rekla je glasom koji je podrhtavao. – Ostanimo ovako i... – Odjednom se zaplakala. Holidej pokuša da je umiri lakim dodirima ruke po kosi i blago izgovorenim utešnim rečima.

– Nije trebalo da se predajem slabosti – izustila je posle nekoliko minuta. – Ali nisam mogla da izdržim. U jednom trenutku ... pomislila sam... da ste on.

– Znam – reče Dok.

– Toliko me mnogo podsećate na njega.

Dok je odvede do sofe i sede pored nje.

– Da li se nešto događalo u gradu?
– upitao je.

– Bilo je velikog ubuđenja.

– Kakvog?

– Iz Grover Sitija je došao neki federalni šerif i svašta se raspitivao o mnogima, skoro o svemu.

Vajat Erp je u Kenšou, pomisli Dok. Odmah odlučio da ga vidi i upozna sa svojim planom. Ali nije mogao jednostavno otići i potražiti ga, jer bi na njega pripucali čim bi kročio na ulicu. Pogledao je Lusi i shvatio da je ona jedina moguća karika koja će ga dovesti u vezu s Vajatom. Bilo je rizično da zvaničnu Krejtonovu devojkupozna s tajnom od koje je zavisio uspeh poduhvata na kome se angažovao, ali je instinktivno osećao da ne treba da je se plaši. Lusi je bila emotivna osoba i... činilo mu se da gaji dosta naklonosti prema bratu Džima Ormsbija... tačnije rečeno prema njemu. Samo što toga nije bila svesna. Rekao je:

– O čemu se raspitivao?

– Raspitivao se o Berniju Džipu i drugim banditima. – Nabrala je obrve. – Zaista čudno, ali izgleda da je više bio zainteresovan za vas nego za Džipa.

– Šerif Vajat Erp za to ima jak razlog – reče zapadnjak.

Lusi razrogači oči:

– Otkud znate njegovo ime?

– Ja radim s njim, Lusi.

– Vi... šta?

– Radim s njim. Ja sam, u stvari, šerif.

Odjednom se na njenom licu pojavio izraz radosti i to ju je još više prolepšalo. Oči su joj blistale: – Oh, Greg! Toliko-sam želela... Džim je toliko želeo da budete nešto bolje nego što je

on bio... nešto najbolje na svetu. Ne je-dnom mi je to rekao...

– Lusi... moram da vam kažem nešto.

– Dok ju je ozbiljno gledao.

Devojka je bila iznenađena prizvukom njegovog glasa. – Ako mislite da mi objašnjavate ovo što sam čula, to nije potrebno. Ja sam sve vreme osećala da će se nešto dogoditi, da ste vi nekako drugačiji. I sada... drago mi je.. ne možete zamisliti koliko mi je drago, Greg.

– Ja nisam Greg – reče Dok naglo.

Lusi zastade poluotvorenih usta.

– Kako...

– Nisam Greg i nisam Džimov brat.

– Ali... – na devojčinom licu pojavi se zbunjenost, čuđenje, razočaranje, uznemirenost... ali i tračak neobjašnjive radosti. – Vi toliko ličite na Džima. Nemoguće da mu niste brat.

– Ipak je moguće. Moja sličnost sa Džimom Ormsbijem bila je razlog zašto sam poslat ovamo. Znam da je to za vas razočaranje, ali morao sam da vam kažem istinu jer mi je neophodna vaša pomoć.

Lusi ga je gledala ne menjajući izraz lica. U jednom trenutku u očima joj se pojavio ljutiti izraz: – Vi ste me sve vreme svesno lagali... igrali se sa mnom. – Senka nespokojstva preletela joj je licem i ona se počela povlačiti u sebe, kao da pred sobom ima stranca, čoveka koga vidi prvi put. – Kako ste mogli?

Dok se zabrinu, iako je shvatao njeno osećanje. Ali kako da je pridobije za saradnju ako u njemu bude gledala stranca? Morao je u njoj ponovo probuditi osećaj bliskosti.

– Nije bilo prilike da vam objasnim. Vi ste me oslovili kao Grega i ja sam to prihvatio, znate i sami pod kakvim okolnostima. Ali ja sam u suštini isto ono biće kome ste dobacili revolver, koga ste skrivali u svojoj sobi, s kim ste razgovarali. Ništa se nije promenilo. Ako ste u meni gledali jednog određenog čoveka ništa ne znači to što nosim drugo ime. Pogledajte me u oči: jesu li one drugačije samo zato što se ne zovem Greg Ormsbi?

Lusi ga pogleda i Dok zapazi isti onaj nagoveštaj osmeha i zadovoljstva, koji je maločas zapazio, ali kome nije znao razlog. Onda je oborila pogled.

– Ne znam... sve je došlo tako... slušena sam. Ko ste vi onda?

Zapadnjak je uze za ruku i, začudo, ona je nije istragla, što je on protumačio kao dobar znak.

– Ja sam Džon Holidej, čovek koji je zahvaljujući svom izgledu došao u ovu situaciju, baš kao što se to moglo desiti i pravom Gregu Ormsbiju. Zato vas molim da mi pomognete. Hoćete li?

Lusi je neko vreme ćutala, a onda je uzdahnula i podigla glavu. Pogled joj je bio bistriji i izražavao je mnogo više nade nego koji minut ranije. – Kako? – upitala je.

– Reći ću vam, ali pre toga moram nešto da znam, Lusi. Pitaću vas nešto i želim da mi pošteno odgovorite. Osećate li vi nešto za Dela Krejtona?

– Razume se da ne! To sam vam već rekla. Koristim ga samo kao zaštitu, jer me ljudi ostavljaju na miru misleći da sam njegova devojka. To je sve što imam s njim.

Dok klimnu glavom. – U redu. Ali budite krajnje obazrivi kada ste u njegovoj blizini.

– Zašto?

– Ne mogu sada da vam to objašnjavam. Pazite, međutim, dobro da me ni na koji način ne pomenete. I nemojte mu verovati.

– Dobro. Držaću se toga. Ne brinite.

– Je li federalni šerif Vajat Erp još u gradu?

– Jeste. Odseo je u hotelu „Zapadna zvezda“.

– Moram da ga vidim, Lusi. Znam da je vrlo kasno, ali mislite li da biste mogli saznati broj njegove sobe? Još bi bolje bilo ako biste mogli da ga nađete i da mu kažete da želim da razgovaram s njim.

– Mislim da bih to mogla da uradim.

– Ali morate biti krajnje obazrivi. Ako se u gradu sazna da ste posetili Erpa, neki ljudi bi možda poželeli da saznaju razlog toj poseti. Oni su potpuni bezobzirni, Lusi. Verujte da se ni trenutka ne bi dvoumili da vas ubiju.

– Biću pažljiva. Ali mislim da nema stvarnog razloga za brigu. Noćni portir u hotelu obično u ovo doba spava i ako je nekome potreban, taj mora da ga probudi zvonjenjem. Iz knjige gostiju videću koji je broj šerifove sobe i otići ću gore da mu prenesem vašu poruku i da ga dovedem ovamo.

– Ne, Lusi, ne ovamo. Pošaljite ga kod onih vrba iza mosta, na potoku. Ja ću ga tamo čekati, a vi se vratite ovamo i ležite da spavate.

– Dobro...mister Holideje.

– Bez onog „mister“, Lusi. Mi se već dobro poznajemo, zar ne? Zovite me

Dok, kao što me i drugi koji me znaju zovu.

– U redu... Dok.

– Vi ste divne devojka – reče zapadnjak ustajući. Zaboravio je da je još uvek drži za ruku i ona je poslušno ustala za njim. Pri tome je izgledalo kao da će izgubiti ravnotežu i on je prihvati oko pasa i privuče sebi. Osetio je dodir njenih čvrstih grudi.

– Nemojte – rekla je, ali nije pokušala da se otrgne. Ruke su joj se za trenutak zadržale na njegovim ramenima, a onda kliznule niz nadlaktice. Dok ju je pustio iz zagrljaja i ona, pruživši ruku da uzme penjoar, koraknu malo nazad. Onda, ogrnuvši ga, nestade u budoaru iz koga je malo kasnije izišla potpuno odevena.

– Idem – rekla je. – A vi se čuvajte...

– Brzo mu je prišla, poljubila ga, a onda brzo otišla do vrata, otvorila ih i nestala u mraku. Holidej je sačekao malo, a onda i on izašao iz sobe, sišao niz spoljne stepenice i otišao do mosta. Zaklonjen gustim granama vrba, zapalio je cigaretu. Kada ju je ispušio, počeo je da šeta gore-dole. Njegov konj, već sit od paše, zarzao je kratko i odmah posle toga i Dok začu bat koraka koji su se približavali. Za svaki slučaj izvukao je revolver, ali nepotrebno, jer je začuo dobro poznat glas:

– Dok? Jesi li tu? Ja sam, Vajat.

Holidej vrati revolver u futrolu. – Ovde sam, Vajate.

Federalni šerif razgrnu vrbovo granje i provuče se do zaklona, osmehnu se i pruži ruku.

– Drago mi je što te vidim, Dok!

Zapadnjak prihvati pruženu ruku. Mada su se u tami teško mogle razab-

rati crte lica, on je ipak primetio da je Erp zabrinut. Suviše je dobro poznavao dugogodišnjeg prijatelja da ne bi znao šta znače nabrane obrve i isturena brada.

– Bio sam veoma zabrinut za tebe. Gde si bio?

– Otišao sam u pustaru, kao što mi je Ben Travers sugerisao. Čekali smo uputstva od tebe.

– Bio je to vraški sposoban i dobar čovek – promrmlja smrknuto Erp. Onda nastavi nervozno: – Čekaj da se malo prisetim! Rekao sam Benu da ti kaže da se sakriješ negde kod Stražareve stene. Poslao sam juče tamo jednog čoveka da te potraži. Našao je tvoje tragove i verovatno logor, ali to je bilo sve.

– Morao sam brzo da se sklonim.

– Zašto?

– Nabasali su na mene Berni Džip i njegovi banditi. Sasvim slučajno, jer sam se dobro sakrio. Bio sam u opasnosti.

– Vidim da si se izvukao.

– Uklonio sam Džipa.

– A ostali? Šta je s njima?

– I oni su skinuti s dnevnog reda.

U Erpovom glasu osetio se prizvuk žaljenja kada je rekao: – Imao si sreću, ali bilo bi daleko bolje da smo naterali Bernija Džipa da propeva.

– Nije bilo moguće, ali i da jeste, sumnjam da bismo od njega saznali nešto više od onoga što ja znam. Otkrio sam ko im je spoljni naredbodavac.

– Ko?

– Del Krejton.

– Gradonačelnik?

– Da.

– Jesi li siguran?

– Video sam ga u razgovoru s Bernijem Džipom na četvrt milje od banditskog skrovišta.

– Je li on tebe video?

– Da jeste, verovatno bih bio mrtav.

– Da li Krejton sluti šta se događa? Sumnja li da si ubačeni tajni agent?

– Možda. Ubrzo posle mog hvatanja došao je u zatvor da razgovara sa mnom.

– I o čemu ste razgovarali?

– Kao prvo, obećao mi je da će reći sudu neku lepu reč za mene ako mu kažem gde se skrivaju Berni Džip i ostali, ali time me je očito hteo samo da navuče, jer je i on znao gde su.

– Jesi li mu dao neki povod da posumnja u tebe?

– On je indirektno nabacio kako bih mogao da budem agent. Ja sam mu bajagi priznao, ali kada je tražio dokaz da sam policajac, ja mu ga, naravno, nisam dao. Mislim da je otišao u uverenju kako sam pokušao da ga izblefiram da bih se izvukao iz zatvora.

– Ali verovatno je ta sumnja ostavila neki trag – reče Erp zamišljeno. – Jer trudio se što je više mogao da te ukloni. Mora biti da je on stajao iza pokušaja linča koji je sprečen i da je onda poslao Džipa i njegove ljude da vas smaknu u zatvoru. Znaš da te javno mnjenje optužuje za zločin?

– Pretpostavljao sam.

Erp se nasloni na deblo vrbe. – Del Krejton je naša jedina veza koja nas može dovesti do „vrhovnog mozga“ bande i tu vezu ne smemo nikako prekinuti, Dok! Zbog toga mi se ne sviđa što si onoj ženi poverio ko si.

– Mislim da je ona minimalan rizik – težio ga je zapadnjak.

– Nijedan rizik nije minimalan.

– Pa, nisam mogao doći lično da te potražim u hotelu! Sam kažeš da građani ovde misle kako sam ja ubio Rajsa i Traversa. A zatim, šta bi bilo ako bi nas neko video zajedno? Ta bi vest doprla do Krejtona i on bi se uvukao u ljušturu. Ovako još ima šanse da ga navedemo na tanak led.

Erp ga pogleda ispod oka:

– Kako to misliš?

– Pre nego što sam doznao da si došao u Kenšou smislio sam jedan plan. Kako stvari sada stoje, mi Krejtonu ništa ne možemo da dokažemo, je li tako?

– Tako je – progunda Vajat. – Pričaj šta si smislio.

– Mislim da ja tu mogu da odigram ulogu. Krejton će sada, umesto Džipa i njegovih, morati da nađe nove ljude. Mada na prvi pogled ne izgleda logično, ja sam za njega ipak najbrže i najbolje rešenje. Uveriću ga da sam voljan da nastavim Džipov posao i ako zaigrize... naš je!

– To će ići teško. On već sumnja na tebe.

– Nema drugi izbor. Uostalom, igru ubeđivanja prepusti meni! Ja ću to umeti. Pa i ako ne uspem, ne gubimo ništa. Sad slušaj dalje! Kada Krejton i ja sklopimo dogovor, sve se nastavlja po starom. Ti ćeš mi dati dva čoveka da formiramo bandu i posao se nastavlja. Klopku sam smislio ovako: jedna pošiljka novca sastojaće se od obeleženih novčanica, jer samo tako ćemo imati dokaz protiv Krejtona, ali da bismo pohvatali i ostale, ta pošiljka mora biti tolika da Krejton novac prosledi „centralnom mozgu“. Tako bismo ih

sve imali na tacni, ali tu nastaju i teškoće.

– Da, velika pošiljka novca obično ide s pratljom, a u tom slučaju pljačka je praktično nemoguća.

– Mislio sam i na to. Ta velika pošiljka biće naknadno dodata uz manju pošiljku za koju će pljačka biti već dogovorena. Krejton za to neće znati sve dok opljačkani voz ne stigne u Kenšou, ali, naravno, biće zadovoljan kad dobije sto hiljada dolara. Obeležen novac će najverovatnije odneti u Kanzas Siti ili tamo gde je njihova lupeška centrala i tamo ćemo ih sve pohvatati. Kako ti se čini?

Erp je zamišljeno vrteo glavom.

– Sve bi bilo dobro da ne postoji problem pratioca. Niko ne šalje sto hiljada dolara bez jake pratnje. Kako ćete opljačkati novac ako u vagonu budu dva ili tri naoružana pratioca?

– Mislio sam na to. Krejtona treba uveriti da smo poduhvat izveli brzo, spretno i surovo. Tu mora biti i mrtvih...

– Stani – prekide ga Vajat. – Kažeš mrtvih? E, to već ne znam kako bismo izveli. Sve se može simulirati sem smrti. Mislim da je plan neizvodljiv.

Dok se samouvereno osmehnu: – To ti se samo čini. Ja mislim da je ipak izvodljivo. Evo kako sam zamislio...

Tihim glasom, kao da strahuje da ih neko može čuti, Dok je izložio Vajatu svoj plan. Kada je završio, Vajat ga je s osmehom pogledao i zadovoljno ga potapšao rukom po mišici. – Ovo je najbolji plan koji sam ikada čuo, ali baš zato ima dosta izgleda da uspe. Sutra odlazim u Grover Siti da organizujem zamku, a ti obavi svoj deo posla s Krej-

tonom. Ako u roku od nedelju dana ne dobijem od tebe vest da nisi uspeo, plan postaje operativan. Važi?

Dok samo klimnu glavom. Uz stisak ruke dvojica prijatelja se rastaše. Tama noći sakrila je njihove siluete.

*

Del Krejton je sedeo zavaljen u fotelju u kabinetu svoje luksuzne kuće, zadubljen u misli kojih se celog dana nije mogao otresti. Prošlo je već tri dana od kako je Berni Džipu dao uputstva, a od njega ni glasa. Rano jutros išao je na uobičajeno jahanje i posle ispaljena tri hica čekao na uobičajenom mestu više od pola časa, ali se Džip nije pojavio. Neprijatne slutnje činile su ga nespokojnim.

Zbog zanetosti nije čuo lak šum iza zvan preskakanjem ograde i jedva čujno struganje pri dizanju prozorskog okna u predsoblju. Jedan čovek provukao se kroz otvor i zastao sakriven iza zavese.

Kada su mu se oči navikle na tamu, pošao je tiho na prstima prema vratima ispod kojih se probijala tanka traka svetlosti i prišavši im izvadio revolver. Još par koraka i spustio je ruku na kvačku. U sobi je i dalje vladao potpuni mir.

Verovatno Krejton nije u životu doživeo veće iznenađenje od onoga kada je na tihi šum otvaranja vrata okrenuo glavu i umesto služavke Neli ugledao Holideja, odnosno Grega Ormsbija. Ruka mu munjevito krenu ka fioci u kojoj se nalazio revolver. Ali metalno „klik“ zaledilo je njegov pokret. – Ti? – izustio je u pola glasa.

– Da, ja. Iznenađen si što me vidiš, je li? A ne bi trebalo. Šta je prirodnije nego videti pčelu blizu cveta i bandita blizu plena. – Krejton je ćutao ali video se da grozničavo razmišlja. – Da te odmah lišim nedoumice – nastavi Dok. – Znam ko si i kakvu igru igraš.

– Video si me – procedi gradonačelnik.

– Da. Onoga dana kad si se sastao s Džipom posmatrao sam vas durbinom.

Krejton je zurio u njega. Problem koji je smatrao rešenim sada se javljao ponovo i to u mnogo većem i opasnijem obliku.

– Šta hoćeš od mene? – procedi. – Da me ucenjuješ?

Dok odmahnu glavom. – Ni govora! Već sam ti rekao da lupeži imaju svoje shvatanje časti. Biti ucenjivač nedostojno je pravog čoveka i zato sam odabrao mnogo časniji način da učestvujem u podeli kolača. Nudim ti svoje usluge.

Sada već pribran, Krejton ga pogleda ispod oka: – Šta mi jamči da nisi policajac? U zatvoru si rekao da jesi.

– Pokušao sam da se izvučem.

– Bilo bi logično da si onda rekao da si me video s Džipom.

– Nisam glup! Bio bih eliminisan kao nepoželjni svedok. Mislim da si ti organizovao i onaj linč koji na moju sreću nije uspeo. Fina je stvar biti ovako imućan i pušiti ovako fini duvan, Krejtone. Zato sam i rizikovao da te potražim jer želim novac. Dosta novca. No da idemo dalje! Nisam ti smeo reći da znam ko si. Srećom, uspeo sam da pobeegnem. I sada dolazimo do kraja: ja sam na

slobodi, bez novca i sa željom da živim udobno. Zato ti nudim svoje usluge.

– Čak i ako bih ti poverovao, zašto bih te angažovao?

– Zato što nemaš drugog izbora. Potrebam sam ti.

– Ni najmanje. Već imam potrebne ljude.

– Varaš se. Berni Džip je mrtav, a i obojica njegovih ljudi.

Krejton ga je ćutke pogledao. Zato, dakle, Džip nije došao na ugovoreno mesto. – Mrtvi, kažeš? – upita najzad. – Ti si ih...

– Da, ja sam ih sredio. A ako se pitaš zašto nisam pobeo iz ovog kraja, nisam jer za odlazak potreban je novac, a i inače sam se nosio od početka mišlju da preuzmem posao u svoje ruke.

– Šta predlažeš?

– Da se udružimo. Ti ćeš i dalje obavljati svoj deo posla, a ja ću preuzeti Džipovu ulogu. Delimo pola-pola. Šta misliš?

– Za to su ti potrebni ljudi.

– Imam već neke u vidu. Za nedelju dana sve će biti sređeno i možemo početi. Tajnost ostaje vrhunska kao i do sada.

Krejton se zamislio. Instinkt mu je govorio da bude oprezan, ali bilo je poslova koji nisu trpeli odlaganje. Vagao je argumente i našao da pretežu u Ormsbijevu korist.

– U redu – rekao je. – Za nekoliko dana ću ti se javiti uobičajenim signalom. A sada odlazi i pazi da te neko ne vidi!

*

Nedelju dana kasnije reporter lista „Kansas Siti Star“, koji je popodnevnim vozom putovao od Grover Sitija za Kenšou, doživeo je nešto što mu je poslužilo kao materijal za reportažu decenije. Negde oko pet popodne, dok je lokomotiva brekćući vukla kompoziciju uz jednu padinu, sa jedne od zadnjih klupa u pretposlednjem vagonu ustao je visok, markantan čovek i prišavši vatima koja su vodila u poslednji vagon, a koja su bila zaključana, ispalio u bravu dva metka, posle čega su se vrata lako otvorila. Uzbuđenim putnicima doviknuo je: – Niko da se nije makao! Ovo je pljačka.

Istog trenutka drugi napadač iskočio je na platformu i s dve krpe prekrpio puškarnice na specijalnom vagonu za transport novca, koji je u poslednjem trenutku bio prikačen kompoziciji u Grover Sitiju. Sledeći potez mu je bio da otkači priključak kojim je vagon bio prikačen za kompoziciju, a onda su obojica s uperenim revolverima skočili na otkačeni vagon. Sve se to odigralo za manje od pola minuta, tako da niko nije uspeo ni da se pribere kad je zadnji vagon počeo da zaostaje, a onda lagano, pa sve brže, da se vraća niz padinu. Poslednje što je reporter video bila su dva konjanika, koji su iz jednog šumarka pojurili za vagonom. Sa već dosta velike udaljenosti putnici i vozno osoblje mogli su da čuju puškaranje kakvo se nije čulo još od vremena stočarskog rata, zatim jaku eksploziju, a onda još nekoliko pucnjeva. Zatim se sve utišalo i posle nešto više od tri časa voz je stigao u Kenšou, odakle je

vozovođa telegrafisao u Grover Siti šta se desilo. Malo kasnije u Kenšou je stigao telegram da će posebna lokomotiva poći iz Grover Sitija na lice mesta gde će federalni šerif izvršiti uviđaj, a da opljačkana kompozicija nastavi put.

Znajući da će voz biti napadnut, Krejton se u trenutku dolaska voza nalazio u blizini stanice. Očekivao je trideset hiljada dolara u poštanskom vagonu i njegovo je iznenađenje preraslo u zaprepašćenje kad je čuo priču o specijalnom vagonu. Specijalni vagon se koristio samo za pošiljke od preko sto hiljada dolara. Kao sumanut je pritrčao grupi putnika.

– Ja sam gradonačelnik – obratio se vozovođi. – Ispričaj mi ukratko šta je bilo.

– Neka vam ovaj gospodin ispriča jer je bio najbliži mestu događaja – vozovođa pokaza na reportera.

– Kako je izgledao taj što je pucao? – upita reportera Krejton.

– Visok, crnomanjast, markantan. Imao je sivoplave zapovedničke oči.

Ormsbi, pomisli Krejton. – U vagonu su sigurno bili čuvari.

– Da, trojica. Video sam ih kad su ušli u Grover Sitiju. Protiv njihovog arsenala oružja četvorica napadača ništa ne bi mogli... ali upotrebili su dinamit.

– Posle se čulo još nekoliko pucnjeva – dodao je neko od putnika.

– Jeste – potvrdi sumorno vozovođa. – Po tome bi se moglo zaključiti da su banditi savladali otpor stražara.

Krejtonu srce zaigra od nade. Možda je taj Ormsbi uspeo?

Kroz gomilu se probio telegrafista mašući papirom:

– Iz Grover Sitija javljaju da je u vagonu bilo sto trideset hiljada dolara. Naknadna pošiljka od sto hiljada priključena je u poslednjem trenutku.

Začu se žagor. Krejton je bio zaprepasčen čudnim obrtom okolnosti. Nestrpljenje, koje se graničilo s nespokojstvom, mučilo ga je dok je polako išao kući.

*

Petnaestak minuta posle trećeg pucanja topot kopita najavio je približavanje konjanika i Krejton se povuče dublje u tamu. Konjanik je izronio na čistinu i ispred šumarka zastao da osmotri okolinu. Pri bleđoj svetlosti zvezda Krejton ga prepozna.

– Ovamo – pozvao ga je prigušeno.

Holidej pritera konja do ispod drveća i stade. Čekao je da Krejton progovori prvi.

– Šta se desilo? – upita gradonačelnik nestrpljivo.

– Desilo se nešto što će ti doneti šezdeset pet hiljada dolara. Od toga možeš živeti do kraja života.

– Da, čuo sam, ali to je bilo protivno uputstvu. Plan je skrojen za trideset hiljada.

– Smeta ti što je bilo sto trideset?

– Ne, ali moglo se završiti naopako.

– Kao što vidiš, nije. Posao smo obavili ali smo trojicu policajaca poslali na nebo.

– Trojicu? – Krejton se lecnuo, jer je znao šta to znači. Smrt federalnog šerifa Traversa domamila je Vajata Erpa u Kenšou, a pogibija još trojice i pljačka tolike sume pokrenuće još veću istragu.

– Nije bilo drugog izlaza – nastavio je mirno da priča Dok. – Očekivali smo poštanski vagon i sva je sreća da smo pri ruci imali dinamit. Razneli smo vrata vagona jer čuvari nisu hteli da se predaju. S vratima je odleteo u vazduh i jedan od njih. Ostalu dvojicu smo mi sredili. Ali važno je da je novac ovde. – Dok spusti ruku na vreću od nepromočivog platna. – Šezdeset pet hiljada u finim, zelenim novčanicama. Drugu polovinu sam zadržao i da znaš da smo je zaslužili. Nagutali smo se barutnog dima. – Otkao je vreću sa sedla i levom rukom je pružio Krejtonu. – Evo!

Krejton uze vreću i prebaci je ispred sebe na sedlo. – Dobro – reče – samo posle ovog događaja moramo se za duže vreme pritajiti. Ali postoji opasnost da neko otkrije vaše skrovište. Predlažem da se uklonite iz ovog kraja, možda da odete u Kolorado, ili još dalje, u Kaliforniju. Uzgred, novinar iz voza dao je policiji tvoj opis.

– U redu – klimnu Dok glavom. – S novcem koji imam sasvim će mi biti lepo u Kaliforniji. Još nešto: nemoj mi pucati u leđa kada se okrenem!

Nitkov, prozreo me je, pomisli Krejton.

*

Oko pola deset ujutru gradska većnica Kenšoua bila je puna pa su neki građani morali ostanu napolju. Za stolom na podijumu sedeli su gradonačelnik Krejton i svih pet članova gradskog veća. Pogledavši na sat, Krejton udari drvenim čekićem o sto.

– Dame i gospodo – počeo je – događaji koji su se odigrali u poslednje

vreme unose nespokojstvo u sve časne i poštene građane. Poslednjih meseci desio se veći broj pljački imovine čiji ste vi ulagači, a pre kratkog vremena poginuli su u našem gradu šerif Tomson, njegov zamenik Čarli Rajs i federalni šerif Travers. Sinoć se dogodio još jedan napad na red i mir u našem kraju, a jutros sam iz Grover Sitija dobio telegram u kome nas izveštavaju da je prilikom napada na voz bilo i žrtava. U tom nesrećnom napadu poginula su trojica pratilaca. Svi ti ljudi, dame i gospodo, složićete se, poginuli su kao heroji, suprotstavljajući se zlu.

Žagor odobravanja propratio je njegove reči. Krejton diže ruku, tražeći tišinu, a onda nastavi:

– Prekosutra će trojici poginulih u Grover Sitiju biti priređena svečana sahrana o državnom trošku i to je najmanje što se za njih može učiniti. Složićete se sa mnom da im ovaj grad duguje i više od toga. Zato predlažem da u znak zahvalnosti porodicama poginulih dodelimo iz gradske kase pomoć od, recimo, hiljadu dolara i da neko, koga sada odaberete, ode kao predstavnik grada na pogreb. Slažete li se?

Svi prisutni ustadoše i zapljeskaše. Onda se diže direktor banke Pibodi i predloži da grad na pogrebu predstavlja gradonačelnik Krejton. Začu se još veći aplauz. Krejton ustade i svečanim tonom zahvali se na poverenju.

Kasnije, sedeći u vozu za Grover Siti, razmišljao je kako mu je putovanje na pogreb dobrodošlo. Jednim potezom obaviće dve stvari: uveriće se jesu li pratioci novca zaista mrtvi, što će odstraniti svaku njegovu sumnju sa Ormsbija, a pružiće mu i mogućnost da ne-

upadljivo odnese više od sto hiljada dolara, koje je prikupio. Ako sve bude u redu, produžiće u Kansas Siti gde je tih dana trebalo da se održi sastanak „velike desetorice“. Ogroman novac koji će na taj sastanak doneti ojačaće njegovu poziciju, pa mu može pripasti jedan od najuticajnijih položaja u novoj kompaniji.

*

Vrata pomoćne prostorije kraj svečane sale pogrebnog preduzeća otvorila su se i u odaju, obasjanu s malo svetlosti, koja je prodirala kroz dva prozora, skoro sasvim zakriljena tamnim draperijama, prodrlo je nešto više sunca. U odaju su ušla dva čoveka. Jedan od njih, Vajat Erp, zatvorio je vrata i raskrilivši draperije obratio se dvojici koji su sedeli u prostoriji:

– Šeldone i Elstone, predstavljam vam gospodina Rouza, najpoznatijeg pogrebnika u Grover Sitiju.

Rouz odmeri oslovljenu dvojicu pogledom mrtve ribe. – Zadovoljstvo mi je što smo se upoznali, gospodo – rekao je, a glas kao da je dolazio s drugog kraja nekog dugačkog tunela. – Verujem da ću uspeti od vas da napravim savršene mrtvace.

*

– Samo još malo, sasvim malo pude-
ra – rekao je pogrebnik, tapšući Šeldonov obraz komadom vate. Koraknuo je malo nazad i osmehnuo se: – Eto, sad je gotovo.

Šeldon je ležao u mrtvačkom sanduku, postavljenom crnom svilom. – Mis-

ter Erpe, ovo mi se nimalo ne sviđa – rekao je.

– Verujem, Šeldone – odvрати ozbiljno Erp – ali za nas je od najveće važnosti da Krejton do kraja bude uveren kako ste zaista mrtvi. – Okrenuo se pogrebniku: – Mister Rouz, ako nemate ništa protiv, hteo bih s gospodom Šeldonom i Elstonom da razgovaram nasamo.

– Ni najmanje – složi se Rouz – ali morate mi priznati da sam bez greške obavio svoj posao. Ova rana na glavi, koju sam nacrtao, izgleda kao prava.

– Zaista divno – potvrdi Erp.

Šeldon omirisava vazduh punu otužnog mirisa cveća. – Koliko ćemo morati ležati u ovim sandučinama a da ne trepnemo? – upita.

– Moraćete da se pravite mrtvi samo toliko da vas Krejton vidi. – Erp baci pogled prema vratima, koja su se zatvorila iza Rouza i nastavi: – Mislim da je štab i mozak organizacije u Kansas Sitiju. Kada se uveri da ste mrtvi, siguran sam da će Krejton otići tamo, ubeđen da je bezbedan. Tako ćemo ih ščepati.

*

– Dame i gospodo – počeo je pogrebnik Rouz, naglašavajući patetično svaku reč – vreme je da zauvek kažemo zbogom našim dragim i voljenim prijateljima Alisteru Elstonu, Gregoru Šeldonu i Tipu Kelogu, koji su časno odužili svoj dug na zemlji. – Otvorio je vrata iza sebe i muškarci i žene polako uđoše u svečanu salu.

Federalni šerif Vajat Erp stajao je po dno glava pokojnika u dva otvorena kovčega i jednog zatvorenog, u kome

su se nalazili „raskomadani ostaci“ jednog pratioca pošiljke. Prisutni su prolazili pored hrabrih čuvara zakona, a na kraju se pojavio i Krejton. On zastade i pogleda u Šeldonovo bledo, samrtnički belo lice, na čijem se čelu jasno videla duboka rana.

– Izgledaju mirno i spokojno, zar ne? – prošapta Erp.

– Da – potvrdi Krejton i produži.

Šerifu se činilo da u kretanju gradonačelnika Kenšoua zapaža iznenadnu živahnost.

*

– Prah prahu, zemlja zemlji – rekao je propovednik, prekrstivši širok, sveže iskopan grob. Dva čoveka s obe strane groba uzeše lopate u ruke. Zatim se čuo težak, potmuo udarac komada zemlje o poklopce kovčega. Jedan po jedan, ljudi se počеше razilaziti.

*

Na zvuk zvana, vrata je otvorio mršav čovek spljoštenog lica i videvši Krejtona kratkovido žmirnuo iza naočara s debelim sočivima. Osmeh mu je razvukao usne:

– Vi verovatno želite da vidite gospodina državnog tužioca?

– On me očekuje – odgovori Krejton.

– Izvolite ući. Pogledaću da li vas gospodin tužilac može primiti.

– Hvala – reče Krejton, ulazeći u prostrani hol. Mršavko je prešao preko hola i nestao iza debelih hrastovih vrata. Posle nekoliko trenutaka vrata su se otvorila i mršavko je širokim pokretom ruke pokazao Krejtonu da može ući.

– Vrhovni tužilac Silvester će vas primiti.

Krejton prođe pored sobara. Vrata iz njega se zatvoriše.

Iza masivnog pisaćeg stola od orahovine sedeo je koščat, nadmeno ispršen čovek jajaste, ćelave glave. Na njegovom bledom licu sijala su dva crna oka, velika kao kopče na cipelama.

– Zakasnili ste, Krejtone – primeti.

– Da, jer sam juče bio na pogrebu u Grover Sitiju.

– Da, znam. A šta je s ostalima? Šta je bilo s Bernijem Džipom?

Krejton klimnu glavom:

– Svi su mrtvi. Aranžirao sam da se i to okonča – slagao je. – Džip je postao suviše radoznao.

– To je odlično izvedeno – rekao je tužilac. – Bezbednost je od najveće važnosti. – Obišao je oko pisaćeg stola, pri čemu mu se trbušćić ljuljao. Zastao je ispred Krejtona i teatralnim gestom stavio mu ruku na rame: – U ovom trenutku mi smo na kraju prve faze našeg poduhvata i svaka greška mogla bi biti veoma opasna.

– Ja ne činim greške – rekao je Krejton. – Dva puta sam likvidirao bandu Bernija Džipa, jer su neki od njih postali suviše radoznali. Ovaj put sam se otarasio svih, uključujući i Džipa. Sada imam novu ekipu.

Silvester potapša gradonačelnika Kenšoua po ramenu.

– Izvanredno, izvanredno! Ostali članovi naše organizacije bili su malo skeptični, ali ja nikada. – Tužiočevim licem razlio se širok osmeh. – Da budem sasvim iskren, Krejtone, ja sam vas oduvek smatrao najsposobnijim članom naše grupe i oduvek sam vas

imao u vidu za jedno od najvažnijih mesta u organizaciji.

– Radujem se što me tako ocenjujete, mister Silvestere – rekao je Krejton ponizno. – Verujem da će se i ostali složiti s tim kada vam pokažem rezultate mojih poslednjih poduhvata. – Pokazao je glavom na tašnu koju je držao u ruci. – Ovde je više od sto hiljada dolara, namenjenih našoj organizaciji.

– Izvrsno, izvrsno – rekao je tužilac Silvester, blesnuvši očima i opet potapšao Krejtona po ramenu. – Ako su vas do sada pogrešno ocenjivali, sada će shvatiti ko ste vi. Uostalom, to ćemo odmah videti, jer naš ostala gospoda čekaju. Izvolite, mister Krejtone!

Rekavši to, Silvester otvori jedna široka, masivna hrastova vrata ukrašena duborezom.

Praćen Silvesterom, Krejton je ušao u jednu prostranu odaju, nameštenu i opremljenu kao manja sala za sastanke, u kojoj je za ovalnim stolom već sedelo desetak osoba.

Tek što je zauzeo svoje mesto, vrhovni tužilac Silvester je nalio svoju čašu i ustao.

– Natočite vaše čaše, gospodo! Treba da nazdravimo uspehu našeg poduhvata, jer smo s današnjim danom završili većinu onoga što smo zamislili. U našim rukama se nalazi ne samo Kanzas Siti banka već i sve druge velike banke u državi, a pored njih i niz lokalnih banaka širom zemlje. S novcem, koji ste sada doneli, u čemu gospodin Krejton ima najveći udeo, krenućemo u dalja osvajanja. Na redu su Kolorado, Novi Meksiko, Kalifornija... i ko zna gde ćemo se zaustaviti! Naš uspeh je potpun! Živeli!

*

Dva dana kasnije Dok Holidej je stajao iza zavese u sobi Lusi Melrouz i pušio svoju omiljenu „havanu“, koju mu je Lusi nabavila dan ranije na veliko zgražanje trgovca Tagarta, koji je anatemisao žene koje puše, a pogotovo žene koje puše cigare.

Stajao je i gledao kroz prozor na ulicu koja je vrela od naroda.

Bilo je kasno popodne i početak vikenda.

Popodnevnu vrevu nadjačao je šum užurbanih koraka. Cipele sa potpeticom, zaključio je zapadnjak. To mora biti Lusi.

Njegovo predviđanje se obistinilo, jer je trenutak kasnije u sobu utrčala usplahirena devojkica, mašući novinama.

– Evo – povikala je i pretrčavši odaju bacila se Holideju oko vrata i poljubila ga. – Čitaj! Čitaj šta ovde piše!

Držeći Lusi obgrljenu oko pasa, Dok je drugom rukom uzeo novine iz njenih ruku i poluglasno pročitao:

„Otkrivena najveća pljačkaška zavera u Kansasu. Umešane brojne visoke ličnosti. Vrhovni tužilac Silvester i gradonačelnik Kenšoua Krejton, mozgovi pljačkaške bande, naseli na podvalu koju su isplanirali federalni šerif Vajat Erp i poznati avanturist Dok Holidej. Dok Holidej, alias Greg Ormsbi, otkrio tajnu organizaciju. Obeležene novčanice putokaz zločina. Uskoro nove pojedinosti.“

Zapadnjak spusti novine na sto i s obe ruke prigrlji devojkicu.

– Sada si opet slobodan čovek – rekla je Lusi.

Dok se osmehnu:

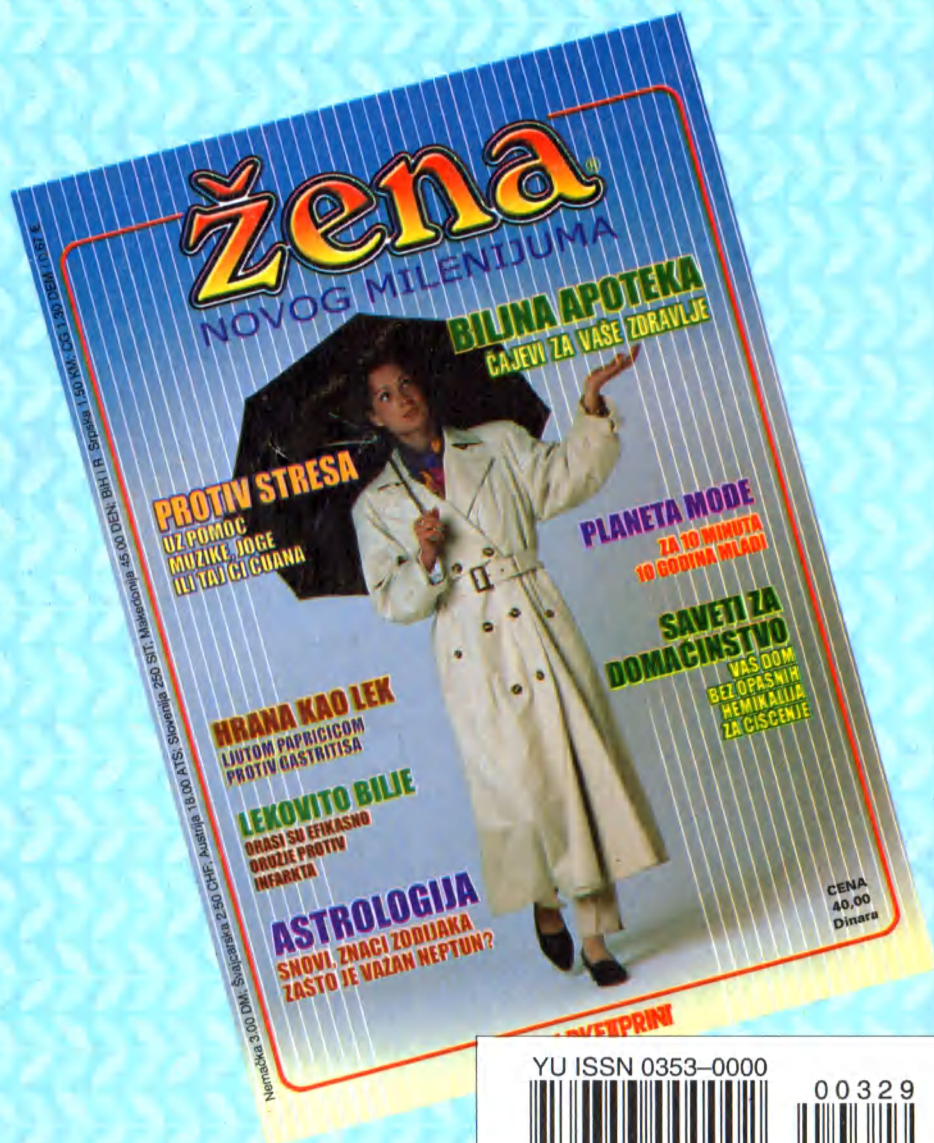
– Da, ali priznajem da mi tamnovanje kod tebe nije padalo teško. Čak bih ga i produžio...

Onda poljubi uzdrhtale, tople usne koje mu je pružila.

KRAJ

NOVI BROJ NAŠEG NOVOG SPECIJALNOG IZDANJA

NALAZI SE U PRODAJI NA SVIM KIOSCIMA

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00329

